

LETO XXV. — številka 26

Ustanovitelji: obč. konference SZDL
Zasenice, Kranj, Radovljica, Šk. Loka
Trzin — Izdaja ČP Gorenjski tisk
Kranj, Glavni urednik Anton Miklavčič
— Odgovorni urednik Albin Učakar

GLAS

KRANJ, sreda, 29. 3. 1972
Cena 50 par

List izhaja od oktobra 1947 kot tednik,
Od 1. januarja 1958 kot poltednik,
Od 1. januarja 1960 trikrat tedensko,
Od 1. januarja 1964 kot poltednik
in sicer ob sredah in sobotah.

GLASILO SOCIALISTICNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA ZA GORENJSKO

Srečanje invalidov

Podružnica medobčinskega društva telesnih invalidov Kranj je v nedeljo pripravila v domu JLA akademijo v počastitev mednarodnega dneva invalidov. Zbralo se je 125 telesnih invalidov iz vse Slovenije, ki so se najprej pomerili na tekmovanju v štirih športnih panogah (kegljanju, šahu, streljanju in v plavanju). Na akademiji so potem ekipam in posameznikom podelili priznanja in nagrade, v programu pa so nastopili pevski zbor Iskre Elektromehanike Kranj, recitatorji in folklorna skupina iz Save. O položaju invalidov in o pomenu mednarodnega dne pa je spregovoril predsednik kranjske podružnice Stane Draksler.

Ekipno so na tekmovalju zmagali v plavanju, šahu in kegljanju invalidi kranjske podružnice, v streljanju pa je bila najboljša ekipa invalidov iz Velenja. Najboljši trije posamezniki in najboljša tri ekipe v vsaki športni panogi so dobili pokale.

Vodstvo kranjske podružnice se vsem, ki so sodelovali v programu, zahvaljuje.

A. Z.

**MOŠKE SRAJCE
vseh velikosti**

CENEJŠE DO 50 %

v prodajalni TEKSTIL — Kranj,
Prešernova 5

**OBIŠČITE NAS, UGODNO BOSTE
NAKUPILI!**

SPOMINSKA SVEČANOST NA SREDNJI DOBRAVI — Ob 30-letnici smrti narodnega heroja S. Zagarja je bila v ponedeljek popoldne na Srednji Dobravi spominska svečanost, ki jo je pripravil občinski odbor zveze združenj borcev iz Radovljice v sodelovanju s krajevnimi družbenopolitičnimi organizacijami. O življenju in delu Staneta Zagarja, ki je skupaj s tovariši padel 27. marca 1942. leta v borbi v Rovtu nad Crngrobom, je govoril predsednik občinskega odbora zveze združenj borcev NOV Radovljica Janez Strgovšek. V programu pa so sodelovali učenci osnovne šole Stane Zagar iz Kranja in šole iz Lipnice, učiteljski pevski zbor Stane Zagar iz Kranja, komorni moški pevski zbor Stane Zagar iz Kroke, vojaški kranjske garnizije in godba na pihala iz Gorij. Po končani svečanosti pred zadržnim domom so predstavniki organizacij položili vence pri spominskem obeležju na biviši šoli in na grobnico padlih na pokopališču. — A. Z. — Foto: F. Perdan

Na podlagi drugega odstavka 16. člena temeljnega zakona o preprečevanju in zatiranju nalezljivih bolezni (Uradni list SFRJ, št. 17-224/64) izdaja republiški sekretar za zdravstvo in socialno varstvo

odredbo

**o obveznem cepljenju prebivalstva
zoper koze v SR Sloveniji**

1. Da bi se prebivalstvo zavarovalo pred kozami (Varola vera), se odreja obvezno cepljenje oziroma ponovno cepljenje ogroženega prebivalstva v SR Sloveniji, ki je ob uveljavitvi te odredbe staro nad eno leto.
2. Cepljenja so oproščene osebe, ki so bile cepljene proti kozam v zadnjih 12. mesecih pred uveljavitvijo te odredbe.
3. Cepiti se morajo tudi vse osebe, ki prihajajo v SR Slovenijo iz ogroženih območij Jugoslavije, če nimajo predpisanega potrdila o cepljenju zoper koze.
4. Od cepljenja so izvzete osebe, ki imajo v času cepljenja vročinska obolenja, kožne izpuščaje vseh vrst, ledvična obolenja, dedno podedovane srčne napake, levkemijo ali hujšo anemijo, ki se zdravijo s citostatiki in s kortikosteroidi, ki imajo obolenja centralnega živčevja, nosečnice ter prebolevalniki po akutni nalezljivi bolezni, ter drugi kontraindicirani primeri, ki jih v skladu z veljavno medicinsko doktrino ugotovi zdravnik, ki opravlja cepljenje.
5. Za organizacijo in strokovno vodenje tega cepljenja imenuje republiški sekretar za zdravstvo in socialno varstvo operativni štab.
6. Cepljenje zoper koze opravljajo zavodi za zdravstveno varstvo in druge zdravstvene delovne organizacije. Za zdravstvene delovne organizacije je ta naloga nujni zdravstveni ukrep v smislu 13. člena zakona o zdravstvu (Uradni list SRS, št. 26-146/70).
7. Zdravstvene delovne organizacije, ki so določene za cepljenje zoper koze, morajo voditi evidenco o cepljenih osebah in izdati cepljeni osebi potrdilo, da je bila cepljena.
8. Cepljenje zoper koze po tej odredbi je brezplačno.
9. Stroške obveznega cepljenja zoper koze po tej odredbi nosijo za zdravstveno zavarovane osebe in za osebe, ki jim je zdravstveno varstvo zagotovljeno po zakonu, skupnosti zdravstvenega zavarovanja, za nezavarovane osebe pa pristojne skupščine občin.
10. Cepljenje se opravi po vrstnem redu glede na stopnjo ogroženosti in mora biti opravljeno v sedmih dneh po uveljavitvi te odredbe.
11. Osebe, ki neupravičeno izostanejo od cepljenja po tej odredbi, se kaznujejo za prekršek po določbah 55. člena temeljnega zakona o zatiranju in preprečevanju nalezljivih bolezni.
12. Ta odredba začne veljati z dnem objave.

Štev.: 512-1/72

Datum: 27. 3. 1972

**ČLAN IZVRŠNEGA SVETA
IN REPUBLIKSI SEKRETAR
ZA ZDRAVSTVENO IN SOCIALNO VARSTVO**
Zora Tomič

**jubilejna
mešanica
BRAVO**

**ŠPECERIJARJA
BLED 15**

**NAGRAJUJE Z
UŽITKOM IN
POČITNICAMI
NA MORJU**

JESENICE

● Prejšnji teden se je mudila na Jesenicah delegacija iz Valjeva, ki so jo sestavljali predstavniki valjevske konference SZDL, občinskega sindikalnega sveta in tovarniške konference ZM iz tovarne Krušik. S predstavniki jeseniških družbenopolitičnih organizacij in predstavniki jeseniške Železarnice so se pogovarjali o sodelovanju med mestoma Valjevo in Jesenicami in o možnostih pobratenja teh dveh mest. Med vojno je bilo v Valjevo odseljenih precej jeseniških železarjev, ki so jim prebivalci Valjeva veliko pomagali. Gostje so si ogledali Planico in skoke prvega dne svetovnega prvenstva, na Jesenicah pa so obiskali tehniški muzej Železarnice in športni park pod Mežakljo.

● Na zadnji seji sveta za plan in finance pri skupščini občine Jesenice so razpravljali o predlogu proračuna občine, ki so ga sprejeli s pripombo, da bi skladu za telesno kulturo namenili 74.000 dinarjev več kot so predvidevali. D. S.

KRANJ

● Kranj, 28. marca — Popoldne je bila v Kranju druga seja komiteja občinske konference zveze komunistov, na kateri so razpravljali o delu organov med prvo in drugo sejo konference, o delovnem programu komiteja za tekoče obdobje in o predlogu finančnega načrta.

● Sekretar medobčinskega sveta ZK za Gorenjsko je za petek popoldne v Kranju sklical posvet gorenjskega političnega aktiva o nekaterih aktualnih vprašanjih. Na posvetu bosta sodelovala tudi Stane Kavčič, član predsedstva ZKJ in Franc Setinec, član sekretariata CK ZKS.

● Jutri popoldne se bo sestala skupščina kulturne skupnosti. Razpravljali bodo o zaključnem računu za minulo leto in pregledali izvršitev pogodbenih obveznosti poklicnih kulturnih ustanov in zveze kulturno-prosvetnih organizacij. A. Z.

RADOVLJICA

● Danes dopoldne se bo pri občinski konferenci socialistične zveze sestala komisija za sodelovanje z zamejstvom in razpravljala o uresničevanju programa. Popoldne pa bo seja občinskega odbora sindikata industrije in rudarstva, na kateri bodo razpravljali o kongresu, proračunu odbora in drugih vprašanjih.

● Jutri popoldne pa se bo sestalo predsedstvo občinskega sindikalnega sveta. Razpravljalo bo o razmerah v tovarni Sukno Zapuže, o pripravi delovne konference občinskega sveta zveze sindikatov in o socialnem razlikovanju. A. Z.

ŠKOFJA LOKA

● V četrtek, 23. marca, se je sestala komisija za podelitev občinskih priznanj OF pri OK SZDL Škofja Loka. Predlagala je šest kandidatov za priznanja. O predlogih bo razpravljala IO SZDL Škofja Loka na prihodnji seji. -lb

GORENJSKI SEJEM KRANJ

razpisuje začasna delovna mesta za sejemske prireditve v letu 1972

več čuvajev

za dnevno in nočno delo

več pomožnih delavcev

za zunanja dela

blagajničarke

delavce

za pomoč v komerciali z znanjem italijanskega jezika in šoferskim izpitom

Prijave pošljite takoj ali najkasneje do 30. aprila na upravo Gorenjski sejem Kranj, Cesta Staneta Zagarja 27.

Tone Polajnar izvoljen za odbornika

V nedeljo so bile v volilni enoti Selca v Selški dolini nadomestne volitve za odbornika občinske skupščine Škofja Loka. Občani so večina volili že v zgodnjih jutranjih urah, do treh popoldne pa je prišlo na volišče vseh 355 volivcev. Za odbornika pa so izvolili Toneta Polajnara, direktorja podjetja Inštalacije Škofja Loka in poslanca gospodarskega zbora republiške skupščine Slovenije. -lb

Mladi o programu dela

V ponedeljek, 27. marca, je bila na Jesenicah skupna seja sekretariata predsedstva občinske konference ZM Jesenice in predsednikov komisij. Razpravljali so o programu dela predsedstva za april, o obiskih v posameznih aktivih in o pripravi za razgovor z učenci, ki so zaposleni pri zasebnikih. Pogovorili so se tudi o problemski konferenci, ki jo bodo pripravili za učence v gospodarstvu. Mladi se že pripravljajo tudi na praznovanje meseca mladosti.

Občinska konferenca ZM Jesenice pa je v torek popoldne pripravila v delavskem domu pri Jelenu sestanek s člani aktivov. Organizirali so ga z namenom, da bi ustanovili aktiv mladih novinarjev. Leti naj bi se vključili v akcijo mladih novinarjev, ki jo je organizirala revija M, razen tega pa naj bi dopisovali v lokalna glasila. D. S.

25. aprila pri-znanja OF

Žirija za podelitev priznanj OF pri občinski konferenci SZDL Kranj, katere predsednik je Duško Bavdek, je imela v ponedeljek popoldne drugo redno sejo. Ugotovili so, da je bilo letos za podelitev priznanja OF v kranjski občini 54 predlogov. Ker pa sta dve organizaciji predlagali istega kandidata je tako 52 kandidatov. Od tega je 47 posameznikov in 5 kolektivnih, med njimi pa je 19 žensk.

Predvideno je, da bo letos podeljenih v občini 10 priznanj OF. Dokončni predlog žirije, ki se bo še sestala, bo 20. aprila obravnavala na seji občinske konference socialistične zveze, priznanja pa bodo podelili 25. aprila na svečani akademiji v počastitev ustanovitve OF v kinu Center v Kranju. A. Z.

POSLANSKA PISARNA

KAKO JE S SREDSTVI ZA SLEPE?

● Z odlokom slovenskega izvršnega sveta (Ur. list SRŠ št. 31/68) je Center za rehabilitacijo in varstvo slepih v Škofji Loki postal zavod republiškega pomena kot edina tovrstna ustanova v Sloveniji.

Socialno zdravstveni zbor republiške skupščine je konec marca sprejel elaborat o skrbi za slepe in slabovidne v Sloveniji. Malo kasneje je omenjeni elaborat sprejel tudi republiški zbor slovenske skupščine. Socialno zdravstveni zbor je tudi podprl izgradnjo oziroma sanacijo Centra za rehabilitacijo in varstvo slepih v Škofji Loki. Podobno mnenje pa je bilo podano tudi pri razpravi republiškega proračuna za leto 1972.

Republiški organi, predstavniki zveze slepih Slovenije, škofoška občinska skupščina in predstavniki Centra za rehabilitacijo in varstvo slepih v Škofji Loki so medtem pripravili vse potrebno za izgradnjo doma. Tako je že izdelan osnovni projekt in lokacijska dokumentacija. Letos nameravajo pripraviti še drugo gradivo, ker je z gradnjo oziroma sanacijo moč začeti šele, ko je izdano gradbeno dovoljenje. To pa se dobi na podlagi načrtov in urejenega financiranja. Minogrede povedano pa je treba na izdelavo načrtov in na potrebna dovoljenja čakati približno eno leto. Skratka, če bi bila letos zagotovljena tudi sredstva (poleg druge dokumentacije), bi lahko prihodnje leto začeli z izgradnjo.

Zato je poslanec socialno zdravstvenega zbora republiške skupščine Tone dr. Košir v imenu regionalnega kluba poslancev za Gorenjsko postavil naslednje poslansko vprašanje:

»Ali bodo že letos zagotovljena sredstva iz republiškega proračuna za izdelavo načrtov za izgradnjo oziroma sanacijo Centra za rehabilitacijo in varstvo slepih v Škofji Loki, da bi tako z gradnjo lahko začeli vsaj prihodnje leto?«

ZAKON O ODVETNISTVU IN DRUGI PRAVNI POMOČI

● Svet za občo upravo in notranje zadeve je razpravljal o predlogu zakona o odvetnistvu in drugi pravni pomoči. Imel je več pripomb in spremenijskih predlogov, ki jih je posredoval republiškemu sekretariatu za pravosodje in občo upravo.

Ni se strinjal s predlogom, da bi te službe v prihodnje obstajale le kot posvetovalnice. Dolžnost vseh družbenih skupnosti (tudi občin) namreč je, da omogočijo vsem občanom enako pravno varstvo pravic in z zakonom zavarovanih interesov. Razen tega pa je treba posebno varstvo zagotoviti tudi socialno ogroženim občanom, in sicer z brezplačnimi storitvami ali le z delnim plačilom. Če bi torej služba pravne pomoči lahko v celoti opravljala pravno pomoč — enako kakor odvetniki, potem bi dejansko bila zagotovljena zaščita vseh občanov.

Predlog, da v službah pravne pomoči sodelujejo le pogodbeni odvetniki, za občinske skupščine tudi ni sprejemljiv. Če bi bilo tako, bi bila potrebna precej večja sredstva za dotacije takim zavodom. Pogodbeni odvetnik namreč zahteva plačilo za svoje storitve po odvetniški tarifi, medtem ko bi bili izdatki za osebne dohodke delavcev, ki bi bili v delovnem razmerju z zavodom, nižji.

Svet se tudi ni strinjal z zaprtostjo odvetništva. Ni se strinjal s predlogom, da se pravna pomoč prepušča samo samostojnim odvetnikom in menil, da bi tudi v odvetnistvu morali dopustiti ustanavljanje samostojnih organizacij združenega dela oziroma služb pravne pomoči z vsemi pooblastili. Takšno stališče je utemeljeno in usklajeno tudi s socialističnimi samoupravnimi odnosi, ki so zapisani v ustavnih določilih.

Glede na zaprtost, ki veje iz drugih določb predloga, pa so predlagali:

Odvetniški poklic naj bo dostopen tudi tistim, ki opravljajo pravniško delo v organizacijah združenega dela ali v javni upravi, saj vemo, da prav za ta področja manjka specializiranih odvetnikov. Razen tega se tudi niso strinjali, da bi bilo poslovno mesto lahko tudi izven kraja odvetnikovega sedeža. To bi namreč omogočilo odvetnikom zaposlovanje zunanjih sodelavcev, povečalo možnost morebitnih utaj dohodkov pri davčnih napovedih ali pa celo to, da bi odvetniki izbirali le zanje ugodnejše stranke. A. Zalar

ljubljska banka

Nezadovoljstvo ob odklonjeni pomoči

Pisali smo že, kako si na Jesenicah prizadevajo, da bi končno le uspeli reorganizirati mrežo šol in vzgojno-varstvenih zavodov. Združitev nekaterih šol in obenem ukinitve nekaterih oddelčnih osnovnih šol zahteva predvsem premajhna izkoriščenost nekaterih šolskih prostorov in obenem prevelika zasedenost drugih, prevelika in obenem premajhna zaposlenost pedagogov. Skratka, jeseniški šolniki nujno zahtevajo reorganizacijo šolske mreže.

Svet za šolstvo, prosveto, kulturo in telesno kulturo pri skupščini občine Jesenice je pripravil posamezne predloge in sklepe, po katerih naj bi začeli z reorganizacijo šolstva. Vendar pa so starši in krajevne organizacije, kjer naj bi ukinili oddelčne šole, tem predlogom nasprotovali. Predvsem se niso strinjali s predlogom, da bi se združili osnovni šoli v Mojstrani in v Kranjski gori tako, da bi učenci iz Mojstrane obiskovali šolo od petega razreda dalje v Kranj-

ski gori in s predlogom, da bi se učenci s Hrušice, ki zdaj obiskujejo osnovno šolo na Jesenicah, prešolali v Mojstrano.

Jeseniško šolstvo pa tareta še dva problema: združitev vzgojno-varstvenih zavodov v skupen vzgojno-varstveni zavod in združitev obeh jeseniških osnovnih šol.

Da bi se kar najbolje seznanili z vsemi temi šolskimi problemi in spoznali koristnost teh predlogov za reorganizacijo šolske mreže, so naprosili Zavod za šolstvo SRS — organizacijsko enoto Kranj, da pripravi strokovno analizo o organizaciji jeseniškega šolstva. Šele na podlagi take analize in strokovnega mnenja naj bi pozneje samoupravni organi TIS, osnovnih šol, vzgojno-varstvenih zavodov in drugih samoupravnih ustanov v soglasju s starši izvedli reorganizacijo, ki so jo predlagali. O njej naj bi odločali najkasneje do julija in jo izvedli že s pričetkom novega šolskega leta.

Vendar pa so bili na zadnji seji občinske skupščine na Jesenicah odborniki hudo nezadovoljni, ker so jim iz Zavoda za šolstvo SRS — organizacijska enota Kranj, sporočili, da problema jeseniškega šolstva zaradi preobremenjenosti službe do nadaljnjega ne morejo strokovno proučevati in analizirati.

D. Sedej

Malenkosten dvig cen

Po statističnih podatkih so bile februarске cene skoraj enake januarskim. Le cene industrijskih izdelkov so se dvignile v poprečju za odstotek, v gostinstvu pa so bile celo nižje za 4,5 odstotka.

Prodajne cene pri proizvajalcih so se dvignile v kovinski industriji in so bile za 0,2 odstotka višje od januarskih. V kemični industriji so bile za 0,5 odstotka višje, drugod pa so bile enake. V primerjavi z lanskim februarjem so bile cene pri proizvajalcih letos v istem času višje za 12,4 odstotka.

V trgovini na debelo so se spremenile cene gospodinskih potrebščin — bile so nižje od januarskih za 0,4 odstotka, cene gospodarskih potrebščin so se dvignile za 2,3 odstotka in cene gradbenega materiala pa za 0,3 odstotka. V

primerjavi z lanskim februarjem so se cene povišale za 13,9 odstotka.

Tudi cene na drobno se v poprečju februarja niso dvignile. Pocenila so se živila — za 0,2 odstotka, podražili pa so se nekateri industrijski izdelki — tekstil za 0,1 odstotka, usnje in gumijasti izdelki za 0,2 odstotka, umetna gnojila in škropiva za 3,6 odstotka itd. V primerjavi z lanskim februarjem so bile cene na drobno letos višje za 15,4 odstotka.

Na znižanje cen v gostinstvu je vplivala pocenitev jedil za 0,2 odstotka, alkoholnih pijač za 0,6 odstotka in brezalkoholnih pijač za 2,5 odstotka. Prenositev so obdržale enake cene kot januarja. V primerjavi z lanskim februarjem so se cene v gostinstvu dvignile za 14,8 odstotka.

Več pozornosti učencem v gospodarstvu

Da bi pospešila reševanje vprašanja vzgoje in izobraževanja učencev v gospodarstvu, je problemska konferenca ZMS v ponedeljek sprejela akcijski program ureditve stališč Zveze mladine Slovenije o poklicnem šolanju učencev v gospodarstvu. Akcijski načrt nalaga organom in organizacijam ZMS dolžnost, da se v skladu z možnostmi lotijo reševanja in zahtevajo, da bodo tudi ustrezni organi podprli njihova prizadevanja za izboljšanje položaja vajencev.

Občinske konference in aktivnosti ZMS na poklicnih šolah in v delovnih organizacijah naj od občinske uprave zahtevajo doslednejšo kontrolo nad izvajanjem predpisov o poklicnem izobraževanju in učnih razmerjih učencev v gospodarstvu. Do 15. aprila naj tudi sami preverijo, če se zakonski predpisi spoštujejo in opozorijo na nepravilnosti. V tistih občinah, ki še niso sprejele odlokov o minimalnih višinah vajeniških nagrad naj mladi zahtevajo, da ta zadeva pride čimprej na dnevni red zasedanja skupščine občine. Vse občinske organizacije Zveze mladine morajo tudi poskrbeti, da se bodo v organizacijo vključili tudi tisti učenci, ki delajo pri zasebnikih. V ta namen naj v okviru

tovarniških aktivov in aktivov ZMS v krajevnih skupnostih organizirajo posebne interese aktivne učencev v gospodarstvu. Poskrbijo naj, da bodo zaživel mladinski aktiv na poklicnih šolah, tudi tam, kjer traja pouk le štiri mesece v letu. Tiste občinske konference ZMS, ki vključujejo večje število vajencev, naj za reševanje vprašanj vzgoje in izobraževanja učencev v gospodarstvu sestavijo posebno komisijo pri predsedstvu OK ZMS.

Na podlagi stališč republiške konference ZMS in akcijskega programa o vzgoji in izobraževanju učencev v gospodarstvu in lastnih stališč naj občinske konference do 30. aprila pripravijo lasten akcijski načrt. L. B.

Razprava o dolgoročnem razvoju Gorenjske

Svet gorenjskih občin je na zadnji seji, ki je bila minulo sredo v Radovljici, obravnaval potek izdelave izhodišč dolgoročnega razvoja programa Gorenjske. Ugotovili so, da bo gradivo za razpravo izdelano predvidoma v drugi polovici meseca aprila. Ker gre za pomemben dokument o razvoju Gorenjske v prihodnjih 15 letih, so se odločili, da bo predvidoma konec aprila najprej o razvojnem programu posameznih sektor-

jev razpravljalo okrog 100 predstavnikov gospodarstva, družbenih služb, organizacij in drugih institucij na Gorenjskem. Po tej razpravi bodo razprave tudi v posameznih gorenjskih občinah, široka razprava pa naj bi potekala v zgoščenem povzetku, ki ga bo inštitut izdelal na podlagi raziskav. Tako lahko pričakujemo, da bo letos ta pomemben dokument za Gorenjsko že sprejet. A. Z.

Še en teptalec na Krvavcu

Delavci turističnega prometa podjetja Creina iz Kranja so v ponedeljek pripeljali na Krvavec še en teptalni

stroj. Z ratrakovim modelom teptalnega stroja bodo krvavška smučišča lahko še bolje vzdrževana.

Delovna skupnost KOMUNALNEGA ZAVODA ZA ZAPOSLOVANJE KRANJ

razpisuje delovno mesto

strojepisne na zavodu.

Delovno razmerje bo sklenjeno za določen čas (3 mesece). V poštev pridejo le kandidatke s prakso. Nastop službe takoj. Osebni dohodki po pravilniku OD zavoda.

Kandidatke naj se osebno zgledajo v ponedeljek, 3. aprila, ob 17. uri na Komunalnem zavodu za zaposlovanje Kranj, Sejmišče 4.

Kasnejših prijav zaradi nujnosti zasedbe delovnega mesta ne bomo mogli upoštevati.

KZZ KRANJ

Na Soteski med Potoki in Koroško Belo nameravajo obnoviti cesto, ob njej pa je železnica, za katero prav tako predvidevajo dvotirno progo. Strokovnjaki predlagajo, da bi za železnico zgradili predor, ki pa bi bil dobrodošel že sedaj, saj se na tem mestu neprestano vsipa skalo in grušč na železniško progo. — Foto: B. Blenkuš

Predsednik CK ZKS France Popit na Jesenicah

V ponedeljek se je mudil na Jesenicah predsednik CK ZKS France Popit, ki se je dopoldne pogovarjal s predstavniki jeseniških delovnih organizacij in družbenopolitičnih organizacij ter predstavniki jeseniške Železarnice. Popoldne pa je obiskal obrata hladne valjarne in žičarne v Železarni, kjer se je seznanil z delom in problemi teh dveh delovnih skupin.

V dopoldanskem razgovoru so predsednika Popita seznanili z delom in aktivnostjo jeseniških družbenopolitičnih organizacij. V razpravi so poudarili, da se bodo morali komunisti v nadaljnjem delovanju zavzemati za reševanje nekaterih kadrovskih problemov, se čvrsteje organizacijsko povezovati in člane idejno vzgajati. Komunisti naj bi se predvsem na terenih bolj povezovali z ostalimi družbenopolitičnimi organizacijami.

V nadaljevanju dopoldanskega razgovora so govorili o uveljavljanju ustavnih dopolnil in samoupravljanju. Predsednik Popit je poudaril pomen organizacij združenega dela in dejal, kako zelo pomembni so integracijski procesi v našem gospodarstvu. Z integracijo posameznih podjetij, ki se povezujejo na osnovi medsebojnih interesov, nastajajo ekonomsko čvrste organizacije, ki pridobivajo na ugledu in pomenu. Pri tem pa posamezne delovne organizacije prav gotovo ne izgubljajo na svojem pomenu, saj še vedno ostajajo samostojne. Dejal je, da se bodo povsod tam, kjer obstojijo medsebojni interesi za integracijo in kjer je integracija nujno potrebna, sestali

aktivni komunistov, ki bodo spodbudili k združitvi, delovne organizacije pa bodo akcijo izvedle. Ob tem, ko se bo treba zavzemati za uspešne integracije, pa se bo treba tudi upreti nekaterim hotelom, da bi se posamezne organizacije odcepile. Le-te ne skrbijo dovolj za svojo prihodnost, saj ne bodo imele dovolj sredstev za investicije, razširjeno reprodukcijo itd.

Še posebej so razpravljali o samoupravljanju v dislociranih enotah, ki jih je na Jesenicah kar precej. Prav v takih organizacijah so samoupravni odnosi še najbolj neurejeni.

Ob tem, ko so razpravljali o temeljnih organizacijah združenega dela, so poudarjali pomen le-teh, saj predstavljajo možnost večje samoupravne samostojnosti znotraj same integracije. Predstavniki Železarnice so menili, da bo treba precej truda, da bi znotraj podjetja organizirali temeljne organizacije združenega dela, čeprav so po 15. ustavnem dopolnilu že dosegli v samoupravljanju dobre uspehe. Ko bodo ukinili nekatere stare obrate v Železarni in zgradili nove, bodo temeljne organizacije združenega dela lahko zares zaživele v svojem pravem pomenu. Čimprej bodo izdelali akcijski program, v katerem bodo določili, kaj vse je treba še narediti, da bi uresničili namen in zamisel temeljnih organizacij združenega dela.

Popoldne je predsednik CK ZKS France Popit obiskal obrat hladne valjarne in žičarne v Železarni Jesenice,

kjer se je s komunisti pogovarjal o samoupravljanju v teh dveh delovnih skupinah. Seznanili so ga z uresničevanjem sklepov 6. seje tovarniške konference ZK v Železarni in o delu delovnih skupin. Predsednik Popit je menil, da bi morale delovne skupine v Železarni med seboj bolje sodelovati, delo povezovati, se seznanjati s problemi vseh ostalih delovnih enot itd. Na svojih sestankih bi morali obravnavati tudi širše politične probleme naše skupnosti.

D. Sedej

odmevi

Ali je res alkohol v privatni gostilni 10-krat manj strupen?

V sobotni številki lista ste pisali, da je tržiška občinska skupščina sprejela odlok, po katerem do 6.30 ne sme biti odprta nobena gostilna, v kateri točijo alkoholne pijače. Razprave o umestnosti tega odloka so trajale dalj časa. Ne spuščam se v razprave, ali bodo tržiški delavci sedaj popili več, ali manj ali bodo boljše ali slabše delali. Zanima pa me nekaj, ali je res, da je alkohol prodan v privatnih gostilnah res 10-krat manj strupen kot alkohol v gostilnah družbenega sektorja. To sklepam po tem, ker odlok predpisuje za gostilne družbenega sektorja 10-krat strožje kazni, če se ne bi držale občinskega odloka. Ali mislite, da delavec v družbenem sektorju toliko lažje zasluži svoj dinar? Mislim, da je pri zaslužku ravno obratno — vsaj pri kaznovalni politiki ne delajmo razlik.

A. Babič, Kranj

Krajevni praznik Žabnice, Bitenj in Sv. Duha

Prebivalci krajevnih skupnosti Zabnica, Bitnje in Sv. Duha praznujejo vsako leto 27. marca krajevni praznik. Letošnje praznovanje je povezano s 30-letnico legendarne borbe Selške čete v Rovtu

nad Crngrobom, v kateri so padli narodni heroji Stane Zagar in drugi tovariši. Z različnimi prireditvami pa bodo letos proslavili tudi 30-letnico ustanovitve NOV in pokrajinskih odredov Slo-

venije in 25-letnico ustanovitve pionirske organizacije.

Zaradi prvega svetovnega prvenstva v smučarskih poletih v Planici se je pripravljajni odbor odločil, da bodo prireditve in svečanosti v počastitev krajevnega praznika od 1. do 9. aprila.

Tako bo v soboto, 1. aprila, ob 19. uri v gasilskem domu v Bitnjah slavnostna akademija. V nedeljo, ponedeljek in v torek bodo ves dan v Zabnici in Bitnjah različne športne prireditve. V sredo ob 19. uri bo v Spodnjih Bitnjah gasilska vaja gasilskih društev Zabnica in Bitnje, v četrtek pa bo pohod učencev osnovne šole Zabnica ob spomenikih NOV. V petek, ob 19. uri, bo v zadrženem domu v Zabnici kulturno zabavna prireditev, v soboto, 8. aprila, ob 10. uri pa bo množično zborovanje na Planici, kjer bo govoril Tone Volčič-Saša. Prireditve v počastitev praznika pa bodo končali v nedeljo, ko se bo ob 8. uri začel pohod patrolj. Po poteh Rovta izpred spomenika v Zabnici. Popoldne ob 16. uri pa bo v gasilskem domu v Bitnjah sprejem patrolj in razglasitev rezultatov.

Pripravljajni odbor obvešča tudi vse obiskovalce prireditve na Planici, ki bo 8. aprila ob 10. uri, da ob cesti Stražišče—Čepulje zaprta za motorna vozila od 7.30 do 9. ure.

A. Z.

KRVODAJALCI OBČINE KRANJ

Zdravstveni dom, Zavod za zdravstveno varstvo in občinski odbor Rdečega križa Kranj so se sporazumeli, da bo za vse krvodajalce, ki imajo razpored odvzema krvi od 28. marca do 31. marca cepljenje proti črnim kozam po odvzemu krvi na določeni bazi — cepišču, kamor jih bo odpeljal avtobus.

Občani — darovalci krvi, naj se zbere na mestu in ob uri, napisanem v vabilu Rdečega križa.

Občinski odbor RK
KRANJ

V ponedeljek dopoldne je obiskal Jesenice predsednik CK ZKS France Popit, ki se je najprej pogovarjal s predstavniki jeseniških podjetij in družbenopolitičnih organizacij, popoldne pa je obiskal jeseniško Železarno. — Foto: F. Perdan

Boljši telefonski pogovori

V kranjski Iskri imajo že pripravljen telefonski aparat s kompenzacijo. S temi aparati naj bi do 1975. leta zamenjali vse sedanje telefonske aparate v državi

Uvajanje elektronske telefonije v svetu je potrdilo odločitev združenja jugoslovanskih PTT podjetij, da se tudi v Jugoslaviji do 1974. leta vgradi 13 tranzitnih elektronskih telefonskih central. Med nedavnim obiskom generalnega direktorja združenja jugoslovanskih PTT podjetij v kranjski Iskri smo izvedeli, da so v Kranju pripravljene za uredništev tega programa. Sredi leta bodo v novem objektu že začeli izdelovati prve dele, v kratkem pa bo na Laborah stekla tudi gradnja nove tovarne.

Med obiskom pa je bila še posebej presenetljiva (za javnost) napoved generalnega direktorja združenja jugoslovanskih PTT podjetij, da bodo pri nas najbrž že prihodnje leto prepovedali priključevati sedanje telefonske aparate, do 1975. leta pa bi postopno vse že priključu-

ne aparate zamenjali z novimi. Zamenjali jih bodo tako imenovani aparati s kompenzacijo, ki omogočajo enakovreden sprejem vsem telefonskim naročnikom ne glede na oddaljenost od centrale.

Predstavniki Iskre so povedali, da so tudi glede tega pripravljeni. Iz laboratorijev v Angliji in Švici so že dobili rezultate meritev in izkazalo se je, da ustrezajo mednarodnim zahtevam. Vodja razvoja telefonije v kranjski Iskri inž. Fink je tudi povedal, da se novi aparat po obliki ne bo ločil od sedanjega ATA 20 in ATA 30 imel pa bo oznako K (kompenzacija).

Podoben aparat so razvili tudi že v Elektronski industriji Niš in zato ni bojazni, da v Jugoslaviji do 1975. leta ne bi mogli zamenjati vseh milijon in pol sedanjih telefonskih aparatov.

A. Zalar

Namensko varčevanje za stanovanja

Statistike ugotavljajo, da je ob približno 750 dolarjih nadrednega dohodka na prebivalca, ki smo ga dosegli pri nas, dvomljiv uspešen gospodarski razvoj, če ne bomo načrtno vodili stanovanjske politike. Tega se zavedajo tudi v tovarni pohištva Alples v Železnikih. Za svoje delavce so v zadnjih letih kupili 46 stanovanj in skupno z Iskro zgradili samski dom, v katerem imajo 117 ležišč. Posojila za stanovanjsko gradnjo pa so odobrili 50

prosilcem. Če to seštejemo, ugotovimo, da so reševali stanovanjska vprašanja 230 ljudi, kar je dobra tretjina zaposlenih.

Za leto 1972 pa so z gospodarskim planom določili za stanovanjsko gradnjo 200.000 dinarjev in sredstva, ki se bodo vse leto zbirala in izločala v višini 4 odstotkov od bruto osebnih dohodkov. Prav tako kot pretekla leta bodo tudi letošnja sredstva usmerili v namensko varčevanje. Tistemu, ki bo namen-

sko varčeval pri banki za gradnjo, bo tudi podjetje vlagalo na poseben račun. Po končani varčevalni dobi, bo privarčevano vsoto dobil kot posojilo. Po sklepu DS znaša posojilo 150 odstotkov vrednosti privarčevane vsote posameznika.

V namensko varčevanje ne želijo vključiti le graditelji stanovanjskih hiš, ampak tudi tiste, ki žele postati etažni lastniki stanovanj.

L. B.

Dobri obeti po priključitvi

Delavci prevoznškega podjetja Avtoprevoz Medvode so se pred kratkim na referendumu odločili za priključitev k podjetju Spedtrans Maribor. Za priključitev je glasovalo 75 odstotkov zaposlenih. Podjetje Avtoprevoz, ki bo od slej poslovalo kot poslovna enota mariborskega Spedtransa, bo v naslednjih letih povečalo zmogljivosti voznega parka od sedanjih 200 na 1000 ton ter razširilo prostore remontne delavnice. Že v naslednjih dneh bodo prevzeli 10 novih vozil znamke magirus in jih vključili v mednarodni promet.

Po besedah generalnega direktorja podjetja Spedtrans Maribor Emila Tomažiča je priključitev samo nadaljevanje zelo dobrega poslovanja sodelovanja med podjetji, obenem pa bo prineslo kori-

sti obema stranema, saj bo povečan vozni park ob združitvi transportnih poslovalnic povečal izkoriščenost transportnih zmogljivosti v domačem in mednarodnem prometu.

fr

Letos v Škofji Loki

Nove asfaltne površine

Krajevna skupnost Škofja Loka ima letos v načrtu več ureditvenih del v mestu in okolici. »Sredstva za izboljšanje cestnega omrežja in drugih komunalnih objektov« je dejal tajnik Krajevne skupnosti tovariš Panjan Peter, »bomo zbrali s prispevkom za uporabo mestnega zemljišča, ki ga plačujejo delovne organizacije in stanovalci, in iz sredstev proračuna in prispevka občanov.

Največ denarja, in sicer 631.000 dinarjev, je namenjenih za asfaltiranje Mestnega trga po položitvi nove kanalizacije, vodovoda, električne napeljave in telefonskih linij. Iz teh sredstev bomo prekrili z asfaltno prevleko del ceste v Vincarjih, Staro cesto pod hotelom TRANSTURIST, pot ob pokopališču v Stari

Loki, Koširjevo cesto, Šolsko ulico, cesto med razdelilno postajo in kolodvorom na Trati in parkirni prostor na grabnu. Uredili bomo tudi makadamski parkirni prostor pri puštalskem mostu.

Obnovitev lesene brvi prek Poljanske Sore v Puštalu bo stala okoli 36.000 din, za izdelavo načrtov kanalizacije v Stari Loki pa bomo plačali 15.000 dinarjev.

145.500 din iz proračuna bomo uporabili za zamenjavo cestnih svetilk od hotela do bencinske črpalke, za popravilo razpadajočega teraca in stopnic na Cankarjevem trgu, za nabavo prometnih znakov, za obnovo cestne razsvetljave v Puštalu in za popravilo opornega zidu pri veštrskem mlinu.

S. Jesenovec

Kamničani za modernizacijo ulic

Občani zahtevajo podporo iz sredstev mestnega zemljišča, proračuna in krajevne skupnosti za modernizacijo ulic. Tudi sami so pripravljeni s prostovoljnimi prispevki sodelovati pri modernizaciji. Pri tem zahtevajo spremembo vrstnega reda modernizacije ulic, ki je bil lani objavljen v Kamniškem občanu.

J. V.

Telefon v Godiču

Do Godiča v kamniški občini je telefonski kabel že položen. Napeljava telefona telefonskim naročnikom bo možna že letos avgusta ali septembra. Na pošti Kamnik montirajo novo telefonsko centralo. Občani naj svoje želje o napeljavi telefona čimprej prijavijo pošti Kamnik.

J. V.

Na smučeh od Mojstrane do Planice

V sredo je bil v Kranjski gori sestanek turističnih, gostinskih in drugih delavcev, ki imajo v Kranjski gori svoje turistične in druge objekte in ki se vključujejo v nadaljnji razvoj kranjskogorskih smučišč in turistični razvoj same Kranjske gore. Sestanek je organiziral ljubljanski investicijski zavod. Udeležili so se ga: predstavnik komiteja za turizem pri izvršnem svetu SRS inž. Franc Razdevšek, predsednik jeseniške občinske skupščine Franc Žvan, direktor hotelov Kompas, direktorja Viatorja in Gorenjske z Jesenic, direktorji bank in tistih gostinskih in turističnih podjetij, ki imajo v Kranjski gori svoje objekte.

Udeležence so najprej seznanili z načrtom ureditve smučišč in smučarskih naprav na širšem območju Kranjske gore. Tako naj bi v prihodnjih letih postavili od Mojstrane do Planice, vključno z Vrščim, 51 novih žičnic s 64 urejenimi smučišči in 78.500 metrov dolgimi programi. Za uredništev tega programa bi po sedanjih cenah potrebovali okoli 100 milijard dinarjev.

Po načrtu naj bi na plazu pod Mojstrovko uredili smučišča in postavili več vlečnic in gondolo. Sistem žičnic na Vršču naj bi se začel s sečnico od koč na Gozdu in nadaljeval vse do vrha. Žičnice na Vršču ne bodo privlačne le zaradi izredno lepega razgleda, temveč tudi zaradi tega, ker je to možno smučati vse do poletja. Zgorajjo postajo gondole bi postavili na 2270 metrov nadmorske višine, kar bi privlačilo

domače in tuje smučarje. Posebno tuji se ogrevajo za smučišča z visoko nadmorsko višino, kjer ni bojazni, da bi sneg hitro skopel.

V Kranjski gori nameravajo postaviti več novih sedežnic in vlečnic. Uredili jih bodo na obeh straneh Kurjega vrha, na Brvogih in drugod. Nove žičnice pa bodo postavili tudi na planiškem področju, na področju Gozd-Martuljka in Mojstrane. Tako bi lahko smučar presmučal domala vse terene od Mojstrane do Planice.

Ta načrt so utemeljili z ugotovitvami, da ima Kranjska gora idealne možnosti za razvoj zimskega turizma, saj leži tik ob cesti in nedaleč od evropskih cest. Obenem pa je sedanja zmogljivost kranjskogorskih žičnic in smučišč premajhna in odvrta turiste.

Obenem pa so se v razpravi zavzemali tudi za reševanje drugih turističnih problemov

Kranjske gore in poudarili, da bi morali težave reševati načrtno in ne zanemarjati poletne turistične sezone v Kranjski gori. Kranjska gora ima 31 odstotkov prenočitev v zimski sezoni, 45 odstotkov v letni in 24 odstotkov izven sezone, kar nedvomno narekuje tudi večjo zavzetost za reševanje »poletnih« problemov tega našega turističnega centra.

Načrt gradnje smučišč in smučarskih naprav naj bi uresničevali po etapah. Za letošnje predvidevajo ureditev smučišč na Kurjem vrhu, podaljšanje žičnic Kekca in Mojce, razširitev nekaterih smučarskih prog in dokončno ureditev žičnice v Podkorenu, kar bi veljalo okoli 700 milijonov S dinarjev. Naslednje leto pa naj bi začeli z gradnjo na Vršču.

Po razpravi so sklenili, da bodo morali za uresničitev načrta prispevati prav vsi, ki se v Kranjski gori ukvarjajo s turizmom. Denar bi za letošnji program morale prispevati predvsem banke. Ustanovili so iniciativni odbor, ki bo poskrbel za čimprejšnjo izvedbo letošnjega programa ureditve smučarskih prog in novih žičnic v Kranjski gori.

D. Sedej

Ljubljanska banka

» Skrbi me, kakšni bodo davki «

Vrhovi Košute in Begunjske so bili na debelo pokriti s snegom in pomladansko sonce je kar prijetno grelo pobočja nad vasjo Podlublja, ko sem se napotil mimo vikendov ob gozdni cesti proti Megličevi domačiji. Po domače pri Čižovniku. Cesta iz vasi do Blejca je bilo dobro prevozna. Od tam pa sem se napotil dalje po novi cesti, ki je bila lepo speljana po strmih gozdnih pobočjih proti Čižovniku. Gozdno gospodarstvo je jeseni uredilo traso. Čižovniki pa bodo opravili še ostala dela. Po

Janez Meglič ve, da je vsak začetek težak. Kljub temu se je lotil dela z veseljem in zapenjem.

slabem kilometru ceste se je gozd razredčil in pred mano je bila skromna, a prijetno urejena domačija, dom Čižovnikovih. Stopil sem na dvorišče. Vsi trije, oče, mati in sin Janez so bili doma in se ukvarjali z delom. Janez je ravno končal z žaganjem lesa. Izvedel sem, da se vključujejo v visokogorski turizem, zato me je zanimalo, kaj jih je do tega spodbudilo. Pogovor z Janezom je hitro stekel:

»Časi se spreminjajo in z njimi tudi ljudje in njihove potrebe. Menim, da je potrebna sprememba tudi pri nas. Zato sem se odločil, da se tudi naša kmetija vključi v visokogorski turizem. Sedaj se preživljamo pretežno z gozdarstvom, manj pa s poljedelstvom in živinorejo. Pri nas je obdelovanje zemlje težko. Povsod sam breg. Dolincem je glede tega lažje.«

Rad sem mu verjel, da je preživljanje na 1000 m nadmorske višine težko. Človek ima občutek, kot da stoji na vrhu strehe. Eno pa je, da imajo tisto česar nimajo dolinci in ljudje v mestih — prijeten mir, v katerem pozabiš na vsakdanji trušč in ropot tam spodaj.

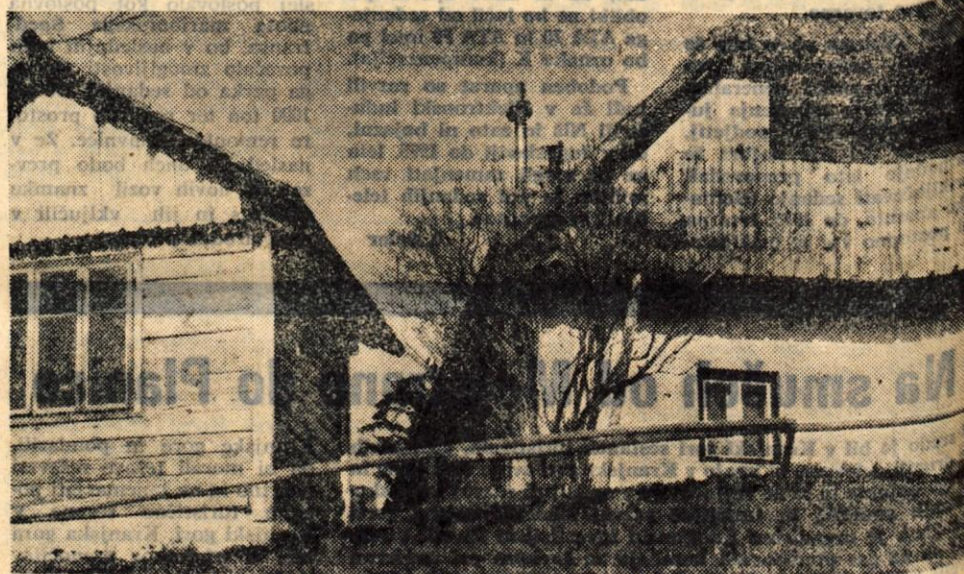
»V letošnjem letu bom pričel s prezidavo hiše in tako bom že v prihodnjem letu imel na voljo tri turistične sobe. V ta namen sem že zaprosil za posojilo, ki ga daje občina za preusmeritev kmetijskega gospodarstva v turizem. Pogoji za najetje posojila so kar dobri, le to me skrbi, kakšni bodo davki.«

Janez ve, da je vsak začetek težak in na to je tudi pripravljen.

»Prihodnje leto bom postavil v bližini domačije tudi tri brumarice. Turistom bomo kuhali doma. Pripravljen sem, da bodo zadovoljni z domačo hrano. Če bom uspel s turizmom, se bom ukvarjal samo toliko s kmetijstvom, kolikor bo potrebno, da se pri dela za domačo kuhinjo.«

Sonce se je pomikalo proti vrhovom na zahodu in poslovi smo se. Ko sem se spuščal v dolino, sem premišljeval o Janezu. Zaželel sem mu, da bi uspel v svojem pionirskem delu in da ga ne bi doleteli previsoki davki.

J. Piškur

Čižovnikova domačija leži na 900 m nadmorske višine in bo kmalu privabljala in sprejemala turiste. — Foto: J. Piškur

Potrebe po novih gozdnih cestah

V soboto je bil v Podlublju sestanek, ki ga je sklical obrat GG Tržič. Sestanek se je udeležilo okoli trideset kmetovalcev, lastnikov gozdnih površin. Podlubljska dolina je ozka in neprimerna za poljedelstvo. Glavni vir dohodkov jim dajejo gozdovi. Vsako leto oddajo okoli 2100 kubikov lesa, predvsem iglavcev. V preteklem letu so ga oddali 2300 kubikov, od tega 500 kubikov za drugo. Gozdovi so v teh predelih precej dobro ohranjeni, saj ustvarijo vsako leto okoli 900 kubikov rezerve. Plan poseka za letošnje leto pa nakazuje povečanje poseka. Tako bodo predvidoma izsekali okoli 3800 kubikov, kar je šele 88 odstotkov celotnega letnega poseka za to področje.

Ker so vse gozdne površine v goratem svetu, so v tem

primeru gozdne ceste življenjska potreba. Zato je med kmeti veliko zanimanje za gradnjo cest. Gozdno gospodarstvo ima v načrtu izgradnjo dveh gozdnih cest. Prva cesta, ki bi bila speljana iz Podlublja do Počivale, je že strasirana in čaka lokacije. Cesta ne bi bila velikega pomena samo za odvoz posekanega lesa, temveč tudi za razvoj visokogorskega turizma. Povezovala bi več kmetij, ki se vključujejo v turizem. Druga cesta, ki bi povezovala Podlublje z Brezjami pri Tržiču in bi šla prek Šije, pa je v načrtu, da se v tekočem letu trasa. Pri gradnji gozdnih cest se upošteva predvsem to, da je speljana položno in da ima malo zavojev. Pri tem pa da z njeno pomočjo tista gozdna področja, iz katerih dobijo večje količine lesa. — Jp

Skrb za hitrejši razvoj Poljanske doline

V petek, 24. marca, je bil v Gorenji vasi sestanek krajevne organizacije ZK za Poljansko dolino. Udeležili so se ga direktorji oz. predstavniki gospodarskih organizacij, ki imajo obrate v Poljanski dolini, poslanec republiškega zbora skupščine SRS Jaka Bogataj, sekretar občinskega komiteja ZK Škofja Loka Tine Kokelj, člani sekretariata krajevne organizacije ZK za Poljansko dolino in predstavniki drugih družbenopolitičnih organizacij. Udeleženci so razpravljali o razvoju podjetij, obratov in obrtnih delavnic v dolini in njihovo vključevanje v srednjeročni program občine.

Najprej so predstavniki gospodarskih organizacij podali kratko oceno in možnosti

razvoja podjetij in obratov na tem področju. Iz poročila in živahne razprave se je dalo ugotoviti, da je razvoj Poljanske doline znatno počasnejši od povprečnega razvoja občine. Eden od vzrokov takega stanja je ta, da v Poljanski dolini ni matičnih podjetij, kolikor pa so, so tako majhna, da so brez vpliva in sploh ne morejo biti tudi nosilci družbenopolitičnega razvoja kraja. Pomemben element je še pomanjkanje domače inteligence in pa zgodovinsko ozadje, da ni koncentracije industrije, ker je bilo v preteklosti vedno čutiti težnjo po ustvaritvi več središč. Ne glede na dosedanje zaostajanje pa je še vedno dovolj možnosti, pa tudi poskrbeti je treba za to,

za hitrejši razvoj. Da se bo Poljanska dolina lahko razvijala, kažejo tudi številne možnosti: odprte rudnike urana v Žirovskem vrhu, ki bo zaposloval 575 delavcev, povečanje hotaveljskega Marjorja in pa glede na konfiguracijo terena razvoj turizma — še zlasti kmečkega. Podjetje, ki pa ima velike možnosti za širjenje zaradi pomembnosti panoge, je sovojenjski Termopol.

Udeleženci sestanka so menili, da se je treba čimprej dogovoriti, kaj bo kje in to potem tudi materialno podpreti. Gospodarska in politična enotnost ter velika pripravljenost vseh za izboljšanje sedanjega položaja so zadosten razlog, da se bodo zastavljene naloge uresničile.

Na sestanku je bilo nadalje ugotovljeno, da je že danes v dolini trinajst podjetij in obratov, ki pa vsi skupaj ne zaposlujejo niti 1000 delavcev. Pokazalo se je tudi, da imajo podjetja še vedno v načrtu širjenje obratov, vendar kaže, da dolina ni več rezervat delovne sile. Zato naj bi se v okviru družbenopolitičnih organizacij dogovorili z dejavniki, ki so odgovorni za razvoj, in izbrali par nosilcev — kakih pet — in te temeljito organizirali ter podprli.

Ob koncu je bil sprejet sklep, da bodo vse gospodarske organizacije v enem mesecu predložile odgovorni službi za planiranje pri občinski skupščini svoje sred-

njeročne programe za nameravano aktivnost v Poljanski dolini, kjer bo jasno vidno, kakšne razširitve predvidevajo v naslednjih petih letih, potrebe po delavcih in investicijah, kakšna bo organizacija in drugo. Ko bodo podatki zbrani, bo čez približno dva meseca ponovno stekla razprava. Glede na to, da pa je že danes čutiti večje povpraševanje po delavcih od možnosti, je bil dan predlog, da se na podlagi rezultatov popisa prebivalstva napravi ponovni pregled obstoječe in razpoložljive delovne sile na področju Poljanske doline. Seveda pa bodo vse zastavljene naloge izvedljive le s tesnim sodelovanjem in s pomočjo vseh prebivalcev tega področja.

J. Govekar

En dan s socialnimi delavci

V enem samem dnevu se res ni mogoče srečati z vse mogočimi problemi, s katerimi prihajajo občani na Center za socialno delo v Kranju. Lahko bi pregledovala množico rdečih map, v katerih so lepo opisane zadeve občanov, ki svojih socialnih problemov ne morejo reševati sami in zato potrebujejo pomoč službe socialnega varstva. Prav tako je Center za socialno delo v več kot osmih letih svojega obstoja pripravil vrsto analiz o problemih, ki niso tako nepomembni za občino. (Prav v teh dneh bo Center kot samostojna organizacija z vsemi strokovnimi in upravnimi pooblastili.)

Pa vendarle je povsem drugače prebrati uradni zaznamek o obisku kot pa poslušati nekoga, ga videti, razumeti in mu pomagati.

Otrok ne potrebuje samo kruha

Božena:

Božena ne hodi več v šolo, pa tudi v službo ne. Ima sicer delovno knjižico, vendar pa ni še nikjer delala več kot dva meseca. Živi pri starših, vendar ni nanje — posebno pa ne na očeta — kaj dosti čustveno vezana. Nesoglasja so se začela deloma kot posledica neurejenih družinskih odnosov v Boženi: mladosti, s puberteto pa so se odnosi s starši še poslabšali. Božena si je dovoljevala vso svobodo, hotela je odločati o tem, kdaj bo prišla domov in kdaj ne. Starši so ji določili horo legalis, ki pa se je Božena ni držala, celo več — začela je izostajati od doma. Ni je bilo domov tudi po nekaj dni. Od zaostajanja od doma do slabe družbe pa je samo korak. Tudi varnostni organi so kmalu opazili, da se mladoletno dekle dolgih črnih las zadržuje pozno ponoči v sumljivi družbi. Za Boženo so začeli skrbeti na Centru za socialno delo. Doma pa so bili odnosi z očetom vse slabši, tako da je oče sam predlagal, naj gre Božena v vzgojni zavod. Tudi strokovno mnenje v Boženi mapi je tako, da Boženo čaka nekaj let vzgojnega zavoda. Tam ji bodo skušali obuditi zanimanje za kak poklic, skušali ji bodo vcepiti delovne navade, ki jih sedaj nima. Skušali bodo Boženi tudi zdraviti pot, ki se ji je že začela kriviti v brezdelje, ponočevanje...

Gregor:

Morda se je začelo z jemanjem drobiža in nadaljevalo s krajo nekaj sto tisoč din ali pa vse skupaj niti nima začetka, ampak je logična posledica nečesa. Vsekakor Gregor še nima svoje rdeče mape, prvič je bil pri socialnem delavcu Andreju Prislanu. Zato ni jasno kako starši gledajo na sinove vragolije, ki so sprva morda to res bile, zdaj pa že prehajajo v težja dejanja, za katere lahko Gregor po osemnajstem letu kazensko odgovarja. Samo takrat bo zanj že precej pozno, takrat ima lahko že nekaj

rodnika. Še ima nekaj denarja prihranjenega, pa dobro ve, da ho vsega zapil. Zato bo raje takoj napravil črto in konec. Pograbil je listek in zamomljal, da se gre očit, da bo sposoben prišel na zdravljenje — in že ga ni bilo več.

Očetovstvo

Od časa do časa pride Eva še vedno tako kot prej, ko je bila pomoči potrebna, na Center za socialno delo in pove, kako ji je, kaj počenja in kaj namerava. Skoraj bi rekla, da je zelo navezana na to ustanovo, kjer so ji pomagali. Ko je prišla kot dekle brez staršev v Kranj, nikogar ni poznala, bila je brez službe in brez stanovanja. Zdaj ima otroka, nezakonskega, njegov oče pa je že umrl. Eva ne živi več tu, pač pa v Italiji, vendar pa se ji zdi služba tam in življenje sploh tako negotovo, da v Kranju še vedno plačuje stanovanje. Morda se bo že v kratkem vrnila. In otrok? Ali

ima priznano očetovstvo? Ne, tega še ni uredila. Da bi bilo potrebno? Saj je vendar otrokov oče že umrl? Da ima dedne pravice? Seveda, dobil bi po očetu pokojnino. Tega ni vedela, zato bo takoj začela urejati zadevo.

Družbena denarna pomoč

Komisija za dodeljevanje družbene denarne pomoči pri Centru za socialno delo je tisto dopoldne skoraj večino prošelj za dodelitev stalne ali enkratne pomoči odobrila. Večina prosilcev denarne pomoči je starih in onemoglih, le nekateri med njimi zaradi boleznih ali zaradi zapadlosti alkoholu ne morejo sami sebe preživljati. Med te zadnje sodita tudi dva mlada zakonca iz okolice Kranja. Oba pijeta, oba sta brez službe, zdravila sta se že zaradi alkohola, vendar brez posebnega uspeha. Možu delo ne diši posebno, čeprav sta v veliki stiski, saj sta v prošnji navedla, da nimata kaj jesti.

Komisija jima je dodelila enkratno denarno pomoč, delno v obliki nakaznice za živila. Posodili jima bodo tudi za mesečno vozovnico, da se bosta lahko vozila na delo.

Zenska je onemogla, stara čez šestdeset let, duševno prizadeta, živi pri družini, ki jo je vzela iz usmiljenja. Zdaj je dobivala 80 din denarne pomoči, komisija pa ji je zvišala na 300 din.

Direktor Centra tov. Balderman pravi, da je komisija večkrat pred težko nalogo. »Pogosto se zgodi, da sta pomoči potrebna dva družinska člana, oba sta brez dohodkov, vendar pa lahko dodelimo pomoč le enemu. S 35 tisočaki na mesec pa dva res težko živita. Enkratna pomoč pa se da tudi enkrat, dvakrat na leto. Tudi vreča, iz katere jemljemo denarno pomoč za socialno ogrožene občane, ima svoje dno. Letos bo v njej sicer 60 milijonov starih din, vendar se bojim, da ne bo dovolj za vse, posebno še, ker bomo denarne pomoči zvišali.«

L. M.

S skupščine TIS Kranj

Več skrbi varstvu predšolskih

Letošnji finančni načrt temeljne izobraževalne skupnosti Kranj po besedah njene predsednice Pepce Jež ne predstavlja nikakršnega zbira želja delavcev v prosvetni dejavnosti. Sredstva za vzgojno izobraževalno dejavnost v letošnjem letu so zagotovljena v višini 3,3 milijarde starih din. S tem denarjem bo TIS financirala vso že dosedanjo dejavnost, pa tudi nekaj novosti. Čeprav za financiranje tako pomembne družbene dejavnosti kot sta vzgoja in izobraževanje letos ne bo problemov, pa ostaja vprašanje ustreznega nagrajevanja prosvetnih delavcev še vedno odprto. Osebnih dohodkov prosvetnih delavcev namreč tudi letos ne bodo dosegli želenih in predvidenih dohodkov. Nekoliko več denarja pa bodo šole dobile za svoje materialne izdatke. Na novo je letos odprta v finančnem načrtu tudi postavka za financiranje skupnih potreb prosvetnih delavcev.

Med največjimi povečanjmi v letošnjem letu so sredstva namenjena za regresiranje varstva in prehrane socialno

ogroženih otrok. Lani za te regrese ni zadoščalo 11 milijonov, zato je letos namenjeno za regres 20 milijonov starih din. Soloobvezni otroci iz socialno šibkih družin težko zmorejo materialna bremena, ki jih nalaga šola. Da bi položaj teh otrok vsaj nekoliko izravnali z ostalimi, je TIS namenila socialnim službam na šolah 15 milijonov starih din, ki jih bodo porabili za šolske knjige, izlete, tudi oblačila itd. za vse tiste otroke, ki takih stroškov ne zmorejo.

Letos je namenjeno za povečanje števila štipendistov v kranjski občini in za usklajitev štipendij in posojil z življenjskimi stroški 30 odstotkov več sredstev kot lani. Sedanje štipendije se bodo letos povečale za okoli 18 odstotkov. Tako povečanje štipendij pa velja le do konca šolskega leta. Kasneje bodo pravilnik dopolnili tudi glede stimulacije za boljši učni uspeh. Štipendije TIS so namenjene predvsem tistim, ki se odločajo za prosvetne poklice. Teh pa je še vedno premalo, zato je TIS namenila

del sredstev za spodbujanje za te poklice že učencem sedmih in osmih razredov osemletk. Za te najmlajše štipendiste je letos namenjeno 2 milijona starih din.

V razpravi so se člani skupščine TIS dotaknili predvsem varstva. V malo šolo so v občini zajeti vsi otroci, vendar pa prosvetni delavci menijo, da bi s to obliko skrbi za predšolske, če bi jo nadaljevali vse leto, vsaj nekoliko poleg vsega drugega, omilili tudi problem varstva. Za začetek bi morda poskusili organizirati celoletno malo šolo za otroke ali dva, predvsem zato, ker so sredstva za letos že razdeljena. Te prve oddelke bi namenili predvsem za vzgojno zane-marjene otroke in pa za otroke iz socialno šibkejših družin. Celoletno malo šolo za vse predšolske otroke pa bi v občini uvedli postopoma. Denar za te prve oddelke celoletne male šole, za otroke, ki so varstva najbolj potrebni, pa naj bi poiskali jeseni ob rebalansu finančnega načrta TIS.

L. M.

Ljubljanska banka

Visoko

Ponosen je bil nekoč Ivan Tavčar na svoj dvorec na Visokem. Rad je vabil tja gor ljubljansko gospodo in ni se sramoval rojakov iz Poljan. Veselo in glasno so kmečki gospodarji in gospodinje slavili vsako leto v visokem dvorcu god znamenitega rojaka Kosmova Janeza, pisatelja in župana ljubljanskega. Še dolgo po pisateljevi smrti niso zamrli med Poljanci spomini na njega dni in na izdatno jedajo in pijačo gostoljubne matere Visošce.

»Kaj bo s Tavčarjevo domačijo? Kaj bo z dvorcem na Visokem?« sprašujejo mlajši rodovi. Premladi so, da bi se spominjali slavnega rojaka, toda poznajo njegovo mesto v slovenski kulturi. Le na en način bi se mu lahko oddolžili. Ne bi smeli pozabiti na njegovo zapuščino — dvorec na Visokem — slovenski kulturni spomenik. Toda dvorec propada. V dobrih dvajsetih letih je večkrat menjal gospodarja. Nacionalizirali so ga in ga spet vrnilo dedičem. Prišli so drugi ljudje in Tavčarjeva domačija je bila ponovno odkupljena, a že nekaj let kasneje prodana za polovično ceno Mirku Sinkovcu, ki je obljubljal, da bo na Visokem uredil farmo jahalnih konj. Kdo se bo ukvarjal s kmetijol so tedaj menili občinski možje.

Uмно gospodarjenje je pustilo sledove. Dvorec je postal kamen spotike, ob katerem se širijo razne govorice, ki so našle odmev tudi med odborniki občinske skupščine v Skofji Loki. Kako zavarovati dvorec pred nadaljnjim propadanjem in kako ga urediti? Kako odpraviti kulturno sramoto? Ne samo Poljancev ali Ločarov, temveč vseh Slovencev, so spraševali odborniki in nakazovali rešitve. Menili so, da so bile razmere pred petimi leti bistveno drugačne, zato prodaje dvorca privatnemu lastniku ne gre ocenjevati z današnjimi merili. To naj bi bil odgovor govoricam in kritikam, ki jih je slišati med ljudmi na račun slabe, nesmiselne ali celo nepoštenne prodaje. Ne da se dosti storiti, čeprav je lastnik poravnal le minimalne obveznosti do občinske skupščine. Dvorec pa ji ponuja v ponoven odkup za 800.000 dinarjev, čeprav je zanj odštél desetkrat manj. In to kljub temu, da ureditev kulturnega spomenika, kakršen je Visoko, močno presega organizacijske, strokovne in tudi finančne možnosti sedanjega lastnika Mirka Sinkovca. Ne gre mu sicer odrekati prizadevnosti in tudi ne dela in denarja, ki ga je vložil v dvorec, a obnovitev bi veljala najmanj 3.000.000 dinarjev. Toliko bi zmoglo le turistično podjetje, pa še to ob izdatni pomoči občine, kulturne skupnosti, umetnostnih zgodovinarjev in slavistov.

O dvorcu na Visokem so odborniki škofjeloške skupščine razpravljali junija lani. Zadolžili so kulturno skupnost, turistično zvezo in svet za blagovni promet skupščine občine, da do oktobra lani pripravijo program obnove in dejavnosti dvorca na Visokem. Občinska uprava pa bo pripravila »visoko kroniko« zadnjih deset let.

Preteklet je oktober, izteka se marec. O visoški domačiji se na seji skupščine še ni govorilo. Kaže, da je veliko važnejših vprašanj ali pa programi niso bili pripravljeni ali pa je ob vsakdanjih težavah zbledela kulturna sramota in zidarski odri, ki že nekaj let krasijo pročelje Tavčarjeve hiše, ne motijo več, prav tako ne razpokan omet in na pol odtrgana polkna. Ali pa bo čez nekaj let laže odšteti za ureditev nekaj milijonov več?

L. Bogataj

Od Metzingerja do Groharja

Loškemu muzeju je Narodna galerija iz Ljubljane posodila dragoceno zbirko starih slik

Ločanom se te dni ponuja enkratna priložnost, da v strnjeni, vendar skrbno pretehtani obliki, prek dragocene zbirke petdesetih izbranih slikarskih del umetnikov 18. in 19. stoletja spoznajo razvojne značilnosti in pota najbolj plodnega obdobja likovne zgodovine Slovencev. Gre za razstavo, ki sta ji prireditelj Loški muzej in Narodna galerija iz Ljubljane dala naslov »Od baroka do impresionizma.«

Že ime pove, da bodo obiskovalci pričeli nekakšnemu prerezu skozi čas, skozi vek, v katerem je umetnost naredila ogromen korak naprej, se otesla nasitne baročne zaobljenosti, prešla v klasicizem in romantiko ter nazadnje, s stvaritvami realstov, utrla pot impresionizmu. Seveda ni zgolj naključje, da so uslužbenci Narodne galerije, ki bi rada povečala reven obisk razstavnih paviljonov, svoj cikel najbolj značilnih platen slovenskih podobarjev posodili ravno Skofji Loki. Mesto pod Lubnikom ter njegova okolica sta namreč v preteklosti odigrala izredno pomembno vlogo, vloga, kakršno je, denimo, pri Francozih imel slavni Barbizon, shajališče vrhunskih mojstrov barv. Kraji v Selški in Poljanski dolini, razgibana narava in nedojemljiva lepota v zelenje potopljenih kmetij so navdihnili nešteto slikarjev ter odločilno pripomogli k uveljavitvi mikavnejših načinov izražanja. Od tod je tudi doma kar pet velikanov čopiča, ki vsak zase predstavljajo prelomnico v iskanju novih izpovednih smeri in katerih delež v naši kulturni dediščini preprosto ni ocenljiv.

Prikaz začenjajo portreti Valentina Metzingerja in Fortunata Berganta. Fortunato Baronic Gasperini bi lahko imenovali neponovljiv primer ek svoje vrste, pravo študijo človekovega obraza, pri kateri avtor doseže izredno popolnost. Le-ta kar vpije po iskanju originalnejših izpovednih slogov, kajti apostoli baroka so očitno prekoračili meje še možnega in bili ob-

sojeni na ponavljanje, na stagnacijo. Antonj Čebelj, Franc Kavčič in Jožef Tominc zato ubirajo drugačne strune. Zlasti Kavčičeva grafika je prižgala zeleno luč klasicizmu, ki dobiva nato zmeraj bolj pesniške poteze ter z Matevžem Langusom, Michaelom Strojcem, Franzem Goldsteinom in figuralko Marka Pernharta ozirom krajinami Antona Karingerja zajadra v romantiko. Potem nastopita brata Subic, nehotna znanilca kasnejšega kulta vedrine, svetlobe, sončnih žarkov in barvitosti. Sta realista, ponekod pa ju »zanese« celo v objektivni naturalizem (Janez Subic). Njima soroden je Jožef Petkovšek, ki mu

sledi Ferdo Vesel. Poznavalec so si edini, da Vesel krepko prehitava sodobnike, saj se močno približuje impresionizmu. Ivana Kobilica, Anton Azbe in Gvidon Birola pa gredo tako daleč. Trdno vztrajajo pri realizmu, ki pa ga preoblikujejo v njim lastnih različicah.

● Potlej stopijo na sceno R. hard Jakopič, Matej Stern, Matija Jama in Ivan Grohar. Jakopičev Alkoholik je gotovo neposredni lji impresionistični biser. ● Podobno smemo reči za Jamovi Belokranjki, za nedosegljiv zapis igre sonca, ko sta obe ženski le predmet, žrtvovan magičnemu pretakanju rumenih in rdečih otenkov. Opus zaključujeta Groharjeva Sežalec in Pogled z domačega okna, ki spričo neoporečne doganosti tvoje rita vrh razstave in hkrati vrh likovne zapuščine Slovencev. I. Guzelj

Janezu Moharju v spomin

Težko nas je prizadela vest o tvoji smrti, Janez. Težko zaradi tega, ker si velik del svojega življenja posvetil napredku kulture v domačem, tvojem Senčurju. Žrtvoval si se v taki meri in tako goreče, da si pri tem premalo gledal nase. V sebi si imel veliko tistega nepopisnega veselja, volje in požrtvovalnosti, da ti tega skupnost nikoli ne bo mogla poplačati. Zgodilo pa se je s tabo tako kot s hlapcem Jernejem. Ko si obenemogel, si moral hoditi od vrat do vrat, pa nisi dosegel svoje pravice: pokojnine! Ko smo stali ob tvojem odprtem grobu, smo čutili, da smo izgubili tebe, ki si s svojimi stvaritvami kot režiser, igralec in scenarist vtisnil v spomin nepozabne like z odrskih desk.

Ze pred vojno si postal eden glavnih igralcev. Kot mladenič si s svojo prikupno zunanjostjo v karakternih vlogah osvaja srca gledalcev. Ko je okupator v letu 1941 prekinil odrsko delo, si se takoj organizirano vključil v narodnoosvobodilni boj. Bil si med prvimi aktivisti, vendar ti je bolezen po nekaj mesecih sodelovanja preprečila nadaljnje delo. Takoj po vojni si ponovno začel z graditvijo na kulturnoprosvetnem področju. Okrog sebe si zbral veliko število mlajših in starejših igralcev, bil si jim voditelj in mentor. Globoko si zaoral brazdo v šenčursko dramsko dejavnost in jo pripeljal na visoko kulturno raven. Z deli, ki si jih režiral ti, je šenčurska igralska skupina postala znana daleč naokrog. Kdo se ne spominja iger: Plavž, Vida Staša,

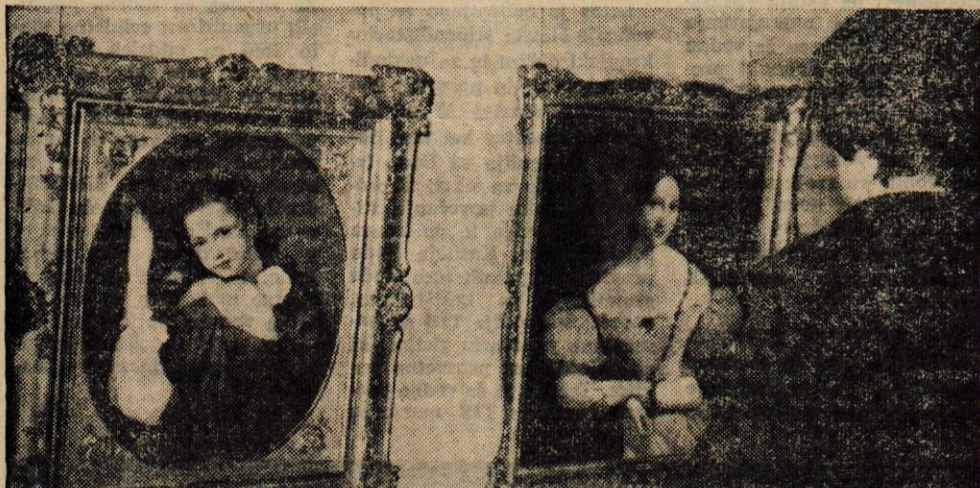

Neupravičena ura, Razvalina življenja, Via Mala, Domeni, Miklova Zala, Prisega ob polnoči, Trije vaški svetniki, Matiček se ženi, Veronika Deseniška... Znal si delati tudi s šolsko mladino. Spominjamo se Princeške in pastirčka, Jurčka, Sneguljčice, Kralja Malibana...

V letu 1962 pa si moral s svojim ustvarjalnim delom prekiniti, ker je zob časa podrli streho nad dvorano, v kateri si prebil toliko svojega dragocenega časa. Ko pa je lansko leto Senčur dobil novo dvorano, ti zaradi bolezn ni mogel več stopiti na oder, čeprav je v tebi še vedno tlela želja, da bi se ponovno posvetil umetniškemu delu.

Janez, s svojimi deli boš ostal vedno prisoten v spominu vseh, ki so te poznali, bili tvoji učenci ali s tabo sodelovali.

Sodelavci z odrskih des

Posnetek je z razstave na loškem gradu. Ciklus približno 50 slik starih mojstrov čopiča, ki ilustrirajo razvoj slovenske likovne umetnosti 18. in 19. stoletja, predstavlja neprecenljivo vrednost. Podobe so last Narodne galerije iz Ljubljane. — Foto: F. Perdan

Pianist Hector Pell

— Kaj vam pomeni klavir?
»Iskreno povedano, pomeni mi življenje. Sedaj ne bi mogel več brez njega. Cutim, da se z njim lahkotneje izpo-vedujem kot z besedami.«

— Igrate še kak drug in-strument?

»Nekaj časa sem vadil or-ge, sedaj ne več.«

— Vaš najljubši skladatelj?

»Težko se je odločiti. Mor-da Bach, Mozart, Beethoven, Brahms... Zelo rad imam Gershwinja z njegovo odlično ekspresivnostjo (Rhapsody in Blue).«

— Kdo je vaš pianist — vzornik?

»Danes je na svetu mnogo pianistov in med njimi pre-cej dobrih. Zato je izbira težka. Če pa bi se že moral odločiti, bi izbral dva Artur-ja: Arturo Benedetti Michel-angelo in Arthur Rubinstein. No, če k temu umetnikoma dodam še S. Richterja, se mi ustvari podoba genialnega pianista.«

— Vaše mnenje o vaši na-cionalni glasbi?

»Narodno-zabavna me ne zanima. Rad pa poslušam našo pravo folklorno glasbo. Precej imamo tudi resnih, kultiviranih skladateljev, ki pa nikakor ne morejo pro-dreti nacionalnih meja.«

— Imate radi še kako dru-go umetnost, znanost?

»Da, arhitektura, slikarstvo, tudi šport na najvišjem ni-voju. Všeč sta mi matema-tika in fizika. Prav tu je treba iskati razloge za mojo privrženost tehniki. Poleg te-ga pa so dandanes svetovna obzorja tako široka, da tudi umetnik ne sme ostajati izo-liran. Zato skušam biti po-možnosti čimbolj obveščen o vsem, kar se dogaja.«

— Bi želeli sporočiti nekaj besed našim vrstnikom?

»Vsi mladi naj stremijo za tem, da poiščejo svoje talente in da jih razvijajo, da bodo z njimi koristili drugim in sebi.«

Na svoji turneji po Jugoslaviji se nam je v ponedeljek, 20. marca, predstavil z recitalom v Kranju odlični argentinski pianist Hector Pell. Ze v prvem stavku sonate (allegro marca-to) argentinskega komponista Alberta Ginastere se nam je predstavil kot pianist velikih kvalit. Izvajal ga je tehnično dovršeno in z jasnim konceptom. Za drugo točko svojega sporeda si je pianist izbral manj izvajano sonato op. 14 št. 1 Ludwiga van Bethowna, s katero je odlični vtis, ki nam je ostal po izvedbi sonate Ginastere, samo še stopnjeval. Dokazal je, da je interpretativno zrel pianist, saj mu je zelo uspel prvi stavek sonate, ki je navadno vedno trd oreh za vsakega umet-nika.

Vsekakor je Hector Pell odlični pianist in upam, da ga bomo še slišali in nam bo z novimi deli lahko dokazal, da je navdu-šen in občudovanje, ki ga sedaj čutimo, upravičeno. M. K.

Po koncertu sta se z umet-nikom pogovarjala Gordana Zavrnik in Stane Primožič.

— Kdaj ste začeli igrati in kdaj ste se odločili posvetiti se glasbi?

»Igrati sem začel s petimi leti, pri petnajstih pa sem se dokončno odločil postati

pianist. Nekaj časa sem obis-koval tudi strojno fakulteto, toda klic glasbe je bil moč-nejši.«

— Koliko časa na dan va-dite?

»V času študija sem pora-bil ogromno za pridobitev tehnike. To mi je vzelo osem in več ur na dan.«

V ponedeljek in v torek je bilo v Škofji Loki srečanje koroških učitel'ev, ki poučujejo na dvojezičnih šolah. Slovenski šolniki so se seznanili s kulturnimi znamenitostmi Škofje Loke. Obiskali so tudi znamenito gotško cerkev v Crngrobu, osnovno šolo dr. Ivana Tavčarja v Go-rnjeni vasi in dvorec na Visokem. Ogledali so si tudi muzej na loškem gradu. (lb) — Foto: F. Perdan

Pomenki o Mengšu in njegovih ljudeh

Upodobitve Janeza Trdine

(nadaljevanje)

O Dolenčevi fotografiji in Vavpotičevi risbi smo že spregovorili. Danes pa naj steče beseda le o Kobetovi oljni podobi. V prihodnjem, zadnjem zapisu o tej snovi, pa bom skušal v besedi in sliki prikazati Ropretovo pla-stiko in relief ter Savinškovo spomeniško plastiko (ki je zadnjič, v uvodu nisem ome-nenil, a je le pomembna, saj stoji pred občinsko hišo v Novem mestu!). In seveda tudi Keržičevo portretno pla-stiko, ki je pritrjena na spo-minski obelisk v Mengšu, v neposredni bližini nekdanjega Trdinovega rojstnega doma.

DELO ARHITEKTA-SLIKARJA

Dolenjski rojak arhitekt Boris Kobe je po svoji drugi dejavnosti sloveč slikar. Seveda je pisatelj Ja-nez Trdina zaradi pestrobarv-ne vsebine svojih Bajk in po-vesti o Gorjancih slikarja že zdavnaj pritegnil. Svoje upo-dobitve, s katerimi je likovno pospremil Trdinova bajanja, je Kobe pokazal na veliki razstavi v Novem mestu, po-zneje pa tudi v posebni knji-gi, eni naših najbolj razkošno in umetniško opremljenih no-vejših slovenskih tiskarskih izdelkov.

»Podobe v knjigi so nastale spontano ob umetnikovem srečevanju s Trdinovimi tek-sti. Iz želje, da bi poskusil prelisti besedo v barvo in lik. In ta knjiga je hkrati berilo in slikanica. Kakor živahen pogovor je, pri katerem je prvi sogovornik Trdina, drugi pa je slikar. Pogovarjata se po svoje o skrivnostih zemlje, ki je postala pisatelju druga domačija, slikarju pa je rod sam pognal iz sence in luči gorjanskih bregov.« Tako je knjigo ocenil Emilijan Cevc.

PORTRET Z RUTO

N a že omenjeni razstavi v Novem mestu (27. okto-bra do 25. novembra 1969) je slikar Kobe prikazal kar več variant Trdinovega portreta, ki pa so vsak zase posebej zanimivi. Seveda pa se je tudi Boris Kobe naslo-nil na predlogo — na Dolen-čevo fotografijo.

V »neznanim zapisu Janeza Trdine«, objavljenem v kato-logu razstave Svet Trdinovih bajk, slike in grafike Borisa Kobeta zvemo v zadnjem po-glavju, kako naj bi pisatelj sam mislil o svoji podobi:

»Slikar (Boris Kobe) je kar dvakrat tudi mojo podobo naslikal, kako pri poličku

cvička v krčmi sedim in si na list zapisujem, kar mi ra-dovedno uho narodovih dra-gotin ujame. Ali njemu ni znano, da se jaz nikoli nisem hotel dati slikati? Enpot me je naslikal, kakor da bi bil živ, mislil bi, da bom zdaj, zdaj spregovoril. Se rdeče rute ni pozabil, s katero sem si nesrečne izpušča je na koži zakril, ki mi jih je starost prinesla, čez vse pa je krepko poveznil moj visoki, črni klo-buk. Drugipot pa me je tako hudobno prebrisanega upodo-

Pisatelj Janez Trdina, kakrš-nega si je zamislil slikar Bo-ris Kobe l. 1969 (na osnovi Dolenčeve fotografije in po opisih sodobnikov)

bil, kot da bi bil s samim Gugljem v rodu, čeprav je najbrž res v mojem pisanju toliko vragolij, da bi se mi morale z obraza brati. Ne vem pa, da bi bil jaz res ta-ko grdogledil, razen kadar sem udrihal po kvakarskih sovražnikih slovenskega nara-da ali po praznoverju, ki je trpilo nevedno ljudstvo in mu oviralo hrepenenje po prosveti in blaginji. To pa gospodu umetniku priznam: s temi podobami ni počastil samo mojega pisateljskega dela, ampak tudi slavno goro, ki se zove Gorjanci, in nič manj ljudstvo lepega Podgor-ja, ki je najboljši, kar jih poznam na svetu.«

Takole hudomušno je pisa-telj in umetnostni zgodovinar Emilijan Cevc pospremil Ko-betovo razstavo o Trdinovem svetu bajk o Gorjancih.

Je pa Kobetova podoba pi-satelja tudi edina, ki prika-zuje Trdino, obvezanega s pe-strobarvno ruto. Le po opisih pisateljeve vnanjščine smo vedeli za grde izpušča je (po-zneje so zdravniki povedali, da so to bile čisto navadne garje, ki pa si jih Trdina ni znal ali ni hotel ozdraviti; raje jih je skrival pod ruto).

(Se bo nadaljevalo)

Črtomir Zorec

Vlak stoji na tretjem peronu

Pozor! Pozor! Potniški vlak za Jesenice stoji na tretjem peronu in je pripravljen za odhod. Potniki, vstopite, prosim. Pozor! Pozor! Potniški vlak iz smeri Jesenic ima približno trideset minut zamude! Takšne so iz dneva v dan napovedi na ljubljanski železniški postaji. Ljudje prihajajo in odhajajo. Mnogi se vsak dan vozijo v službo in šolo. Od blizu in daleč. In prav s tistimi, ki vsak dan združujejo vožnjo z vlakom in šolo sem se pred dnevi hotel pogovoriti. Nisem ostal praznih rok.

Kranjska železniška postaja je bila v sredo malo pred sedmo uro zjutraj skoraj prazna. Le nekaj potnikov se je vkrvalo na vlak za Jesenice in še manj jih je čakalo na onega, ki pelje na progi Jesenice—Ljubljana. Dijaki in študentje so se v glavnem odpeljali že uro prej v šole v Ljubljano. Vseeno pa se mi je zdelo, da nekdanji močno priljubljena vožnja z vlakom izgublja na veljavi.

Cez nekaj trenutkov je železniška postaja v Kranju zaživela. Z ljubljancema so se vsuli dijaki, ki obiskujejo kranjske šole. Tako je bilo prostora na vlaku proti Ljubljani več kot dovolj. Potniki — v glavnem mladi, dijaki in študentje — so vsak po svoje krajšali čas. Nekateri so brali, drugi spali, tretji študirali. Vsak izmed njih je imel svoje skrbi. Nisem jih hotel motiti.

Ljubljana. Na končni postaji so vlak izpraznili. Dijaki so se razkropili po šolah, študentje po fakultetah, nekateri pa so še prej zavili na obvezno jutranjo kavico v znane in med mladimi najbolj priljubljene ljubljanske lokale. Morda se je kateri odločil celo za izostanek od pouka. Tako veliko mesto je prav gotovo dovolj veliko zagotovilo varnosti pred raznimi »nepripravi«, ki jim take stvari niso ravno najbolj po volji: profesorji, starši in sorodniki.

Svojo prvo žrtev sem izbral takoj po prihodu v Ljubljano. Zavila sva mimo avtobusne postaje na kavico v bližnjo slaščičarno in malo poklepetala o vožnji z vlakom. **Jože Volčjak** iz Virmaš pri Škofji Loki je, lahko bi rekli, že kar veteran med vozači. Absolvent ekonomske fakultete, v kratkem namerala delati diplomu, se vozi z vlakom vsa leta svojega študija v Ljubljani. »Ne bom se več dolgo vozil,« mi je pripovedoval. »Diplomiral bom in se zaposlil v Škofji Loki. Sicer pa se nad vožnjo z vlakom res ne bi pritoževal. Doma sem blizu postaje, vožnja s tem prevoznim sredstvom pa je tudi precej cenejša od avtobusne in še hitrejša ter udobnejša. Le

zamude nastajajo včasih pozimi. Te me ne motijo preveč. Verjetno so večja ovira za srednješolce. Kaj delam na vlaku? V dvajsetih minutah vožnje se pa res ne da veliko narediti. Malo poklepetam s kolegi ali pa preberem časopis.«

Pa vendar se je nekdanji vozilo več Skofjeločanov v šolo z vlakom?

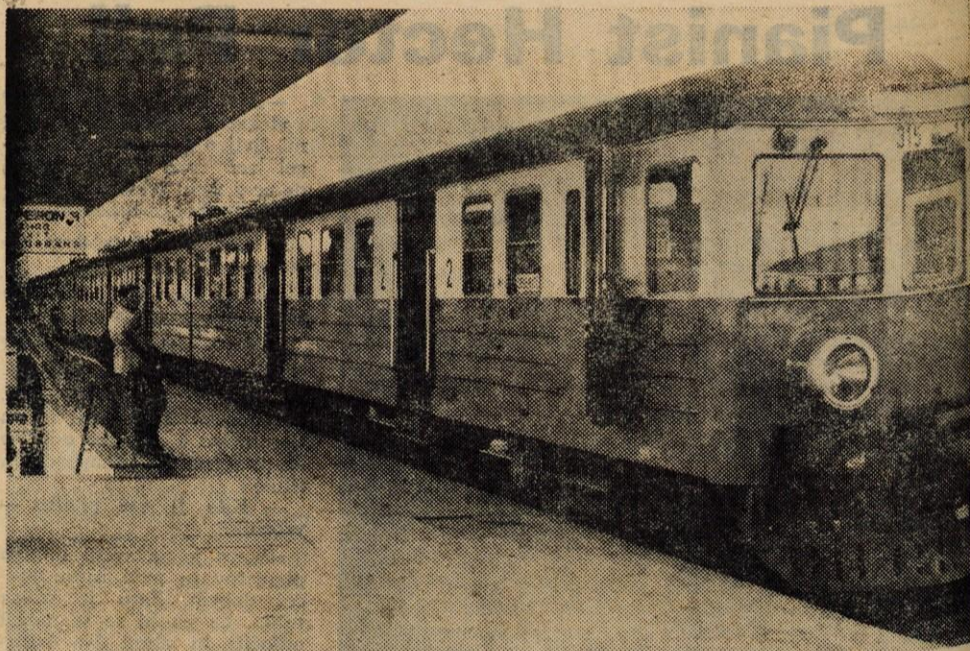
»Drži. Zdaj so v glavnem vsi vlak zamenjali z avtobusom.«

Poldne je. Po nekaterih šolah se je že končal pouk in tudi nekateri študentje so za tisti dan že izpolnili svoje obveznosti. Vlak za Gorenjsko na tretjem peronu je pripravljen za odhod. Dvajset minut čez dvanajsto odpelje proti Jesenicam.

Po vlaku spet iščem sogo- vornike. Pa jih ni lahko dobiti. Med peščico dijakov in študentov je res težko poiskati tistega, ki bi bil pripravljen odgovorjati. Nekateri na vso moč zatrjujejo, da ne hodijo v šolo.

Končno le poiščem prava dva. »Zakaj pa ne,« pravita. Prijatelja sta, Srečo z Jesenic in Milan iz Škofje Loke. Besedo sem najprej prepustil bolj oddaljenemu Sreču Klimarju z Jesenic, dijaku srednje gradbene šole v Ljubljani. »Z vlakom se vozim od januarja. Prej sem stanoval v internatu, kjer pa je bilo premalo prostora. Tako zdaj sedem ob petih zjutraj na vlak, po uri in pol vožnje sem pa v Ljubljani. Med potjo včasih pogledam kak zvezek, zaspim ali pa se pogovarjam s prijatelji. Prve tri dni v tednu lahko grem domov z opoldanskim vlakom, nato pa dve uri kasneje. Ker z vožnjo izgubim tri ure dnevno, prostega časa skoraj nimam.

»Obiskujem četrti letnik pedagoške gimnazije v Ljubljani in vsa leta se vozim v šolo z vlakom,« je pripovedoval Srečev prijatelj Milan Hafner iz Škofje Loke. »Le pet minut imam do postaje. Zdi se mi, da je vožnja z vlakom bolj udobna. Med vožnjo se ne učim. Kako bi. Še za pogovor s prijatelji na tako kratki progi zmanjka časa. Čakanja v Ljubljani

Velikokrat odpelje vlak iz Ljubljane proti Jesenicam skoraj prazen. Mnogi, ki so se še pred letom, dvema vozili z njim v šolo ali službo, so se zdaj raje odločili za avtobus. — Foto: J. Govekar

me poznam. Ravno prav pridem v Ljubljano, če seveda ni zamude. To se letos ni velikokrat zgodilo. V primeru zamude je treba nesti v šolo opravičila, ki se dobi na postaji.«

In prosti čas?

»Ni ga veliko. En dan v tednu sem zaradi pouka ves dan v Ljubljani. Domov grem šele zvečer. Za smučanje pa pozimi še vedno najdem malo časa.«

Še z enim študentom sem se zapletel v pogovor. **Miloš Janša** se že drugo leto vozi v Ljubljano, kjer obiskuje pravno fakulteto. Z Bleda, tam je doma, se z avtobusom »potegne« do Lesc, od tam naprej pa z vlakom. »Druge prednosti, razen poceni vožnje, ne vidim. Jasno je, da so slaba stran še vedno zamude. Tem pa se je z enim samim tirom nemogoče izogniti. Dve ali tri ure čakanja pa res ni nič prijetnega.

Miloš je imel tudi pripombo.

»Čas bi že bil, da bi bilo poskrbljeno za večjo udobnost,« pravi. »Naj samo povem, da pozimi tako kurijo, da je težko vzdržati v vlaku.«

Za konec pa še dekle. Komaj sem premagal njeno nezaupljivost. »Mislite resno?« je spraševala nekaj časa. Prepričan sem jo, da je stvar povsem resna. **Helena Resman** je doma iz Gornje Dobrave in se drugo leto vozi iz Otoč v Ljubljano. »Obiskujem drugi letnik pedagoške gimnazije v Ljubljani,« je pripovedovala. »Dobro bi bi-

lo, da bi vozilo več vlakov. Ja, z zamudami je pa tako. Če nastanejo na poti v šolo, se mi zdi dobro, na poti domov pa rajši vidim, da jih ni. Imam takega razrednika, da ni treba opravičila. Šolo imam v dveh izmenah: teden dopoldne in teden popoldne. Dopoldne moram čakati na pouk po eno uro. Takrat grem kar v šolo in ponavljam. Na vlaku se ne učim, navadno spim ali se pogovarjam. Prosti čas? Vožnja mi dnevno vzame uro in pol, pol ure imam pa peš do doma. Veliko časa mi tako res ne

preostane. Če pa ga že imam, poprimem doma za delo. In zakaj se vozim? Ljubljana mi ni včasih in tudi štipendija za življenje v mestu je pre-majhna. Za vlak pa mesečno odštejem nekaj več kot pet starih tisočakov.«

Tako. Nihče ni tarna, da je njegova pot v šolo napor-na. Vsakemu se zdi samo po sebi umevno, da mora, tako kot vsak dan jesti in piti, vsak dan sesti na vlak, če hoče priti v šolo in do cilja svojega življenja.

J. Govekar

Šola je postala kulturno središče

Malenski vrh je vasica pod Blegošem. Pred šestdesetimi leti je bila v vasi ustanovljena šola. Ker ni bilo denarja za novo šolsko poslopje, je bil pouk več kot štirideset let v kmečki hiši. Pred dvanajstimi leti pa je vas dobila novo, sodobno šolo. Veliko so pri gradnji pomagali tudi vaščani.

Letos pa so začeli učence voziti v centralno šolo v Gorenji vasi in šola je ostala prazna. Zato so jo dali v upravljanje mladini. V mladinski aktiv so se vključili tudi mladi iz sosednjih vasi. Vsakih štirinajst dni imajo sestanek. Ustanovili so že ša-

hovski krožek, igrajo namizni tenis, imajo knjižnico. Pozimi so redno čistili 4 km. ce-ste do vasi, da je bila pre-vozna tudi za avtomobile.

Nad vse pa so presenetili matere ob dnevu žena. Praznika so bile hribovske žene še posebno vesele, ker se nanje že več let ob praznovanju osmega marca nihče ni spomnil. Mladinci pa so jim letos pripravili zakuske in zabavo.

Z aktivnostjo mladih je va-sica pod Blegošem zaživela. Mladi so znali pritegniti tudi starejše in šola je postala kulturno središče za Malen-ski vrh in okolico. A. M.

Ljubljanska banka

**99 Miha
Klinar**

Aprilsko sporočilo 1941

Predigra

**ZA NAPAD NA SOSEDE
POTREBUJES OLJE, ROPAR.
A MI BIVAMO OB CESTI,
KI K OLJU PELJE**

(Bertolt Brecht, Bericht der Serben)

Kdor je to doživljal sam, ta tega ne bo mogel bivšim zahodnim zaveznikom nikoli oprostiti ali se celo navduševati zanje in za njihovo 'demokracijo', ki z nami ni in ne bo imela nikoli poštenih namenov ali vsaj in ki smo jih leta 1945 občutili na lastni koži vsi, in ki smo prišli tiste dni z njimi v neposreden stik in ki še nismo pozabili mrtvih v času njihove okupacije Cone A: škedenjske žrtve, pobite s strelji angloameriških okupatorjev, žrtve v Gorici, strelji na pripadnike naše armade, strelji, ki sem jih doživel 1. avgusta 1946 sam, preprečitev poslavlje Titovega rojstnega dne 25. maja 1946 s strani anglo-ameriške zasedbene uprave in tržaškem radiu samo zato, ker nismo v naših vojaških radijskih oddajah, ki sem jih takrat vodil in urejal, proslavljali 'osvoboditelje primorskega ljudstva', kakršna sta bila Truman in Churchill, kakor je to od mene osebno zahtevala soproga šefa zavezniške vojne uprave Miss Bollmanova in drugi podporniki vnovič opogumljenega italijanskega fašizma, ki pa kljub vsej zavezniški prizadevnosti in uvozu fašistov v Trst v času bivanja medzavezniške komisije, da bi pred njo izpričali italijanstvo Trsta in cone A, ni žela velikih uspehov, ker je bil takrat Trst devetdesetodstotno rdeč in v rokah tržaškega delavstva, ki je manifestiral proletarsko slovensko-italijansko bratstvo, nacionalistični (bivši fašistični) italijanski tisk pa se je zopet penil z izrazi 'slavocomunisti iz fašističnih časov', z izrazi, ki jih zasledimo tudi v Cianovem dnevniku in zaradi katerih sem zapisal tudi gornje stavke, čeprav ne spadajo v čas, po katerem listam in o njem razmišljam.

Upam, da zaradi tega intermezza nisem izgubil niti, ki me vodi skozi labirint preteklosti, v čas, ko je Poljska propadla in ko se je za poljski narod začel naj hujši čas trpljenja, kakor je bila sama vojna, začel prav po krivdi Zahoda, po krivdi, ki ni izvirala iz dogodkov leta 1939, marveč že iz prvih povojnih let, ko je Zahod gledal na italijanski fašizem kot na edino sredstvo, ki je preprečilo komunistično revolucijo v Italiji, in leta 1933, ko je Zahodu, ki je bil v pogledih na delavski razred enoten z nemškimi kapitalisti in prav tako v mnenju, da je bolj ustoličiti Hitlerjev zločin (ta je bil tako ali tako naperjen prvotno samo proti nemškemu komunizmu), kakor dopustiti, da bi v Nemčiji prišlo do enotnega nastopa razredno organiziranega komunističnega in socialističnega delavstva in do socialistične revolucije, do katere bi prav lahko prišlo, ko bi bil razredno organizirani proletariati tako enoten kakor so enotni v boju proti delavskemu razredu kapitalisti neglede na svoje svetovnonazorske razlike. Krivda za vojno in poljski poraz izvira iz tistih januarjskih dni leta 1933 in ne od 1. septembra, ko se je Hitlerjeva vojna sila navalila na Poljsko, ali celo 17. septembra, ko je bila Poljska že na tleh in ko si je potem Sovjetska zveza vzela pravico, ki bi ji pripadala že leta 1920 in ne leta 1939. Indirektno ji je pravico do tega v britanskem Zgornjem domu že dober mesec po zasedbi poljske ukrajinskega in beloruskega ozemlja priznal tudi Lord Halifax, ko je med drugim govoril vnovič

O RUSKI ZASEDBI POLJSKE

in dejal, da je treba pri tem upoštevati predvsem dve stvari:

»1. Ruska vlada bi se k taki akciji nikoli ne zatekla, če bi Nemčija ne sprožila napada na Poljsko in tako te stvari speljala v tek.

2. Meje, kakršne si je (leta 1920 na račun ukrajinskega in beloruskega ozemlja) začrtala Poljska, je britanski minister za zunanje zadeve

zavračal že v Versaillesu.« (AdG 4293, Lord Halifax v govoru 26. okt. 1939).

Se več: lord Halifax je v tem govoru že ponujal Sovjetski zvezi roko, ko je rekel, da je videti, da namerava Rusija trgovati nepristransko z vsemi vojskujočimi se državami:

»BRITANSKA VLADA IMA ŽE POGODBO Z RUSIJO, PO KATERI ZAMENJAVA LES ZA CIN IN GUMI. (Ta pogodba o izvozu gradbenega lesa v Anglijo za zamenjavo kavčuka in cina je bila v veljavi od 11. oktobra 1939, zdaj pa je lord Halifax ponujal razširitev medsebojne trgovine): LAHKO BI PRETRESLI SE DRUGE MOŽNOSTI ZA RAZŠIRITEV POGODBE NA ENAKIH OSNOVAH.« (AdG 4293 B in 4273 A)

Je bilo to že tipanje za politični maneuver po Cianovem predvidevanju in mnenju, da bi ga Zahod lahko izpeljal in 'obrnil Rusijo' na svojo stran, če bo dovolj 'spreten'. Morda? Za tako slutnjo ali ugibanje govori tudi to, da je Halifax z izredno veščnostjo govoril v tem govoru tudi o rusko-turških pogajanjih, ki so 'potekala v prijateljskem vzdušju':

»VELIKA BRITANIJA NI OBCUTILA VELIKO ZADOVOLJSTVO IN VESELJE, ČE BI ODNOSI MED RUSIJO IN TURČIJO OSTALI PRIJATELJSKI.« (AdG 4293 B)

Tudi paktu med Zahodom in Turčijo je odbil napadalno ost:

»Kar se tiče pakta med zahodnima velesilama in Turčijo, gre za zagotovilo trdnega medsebojnega poročstva, da bi ohranili mir vsaj na tem območju. Pakt je nedvoumno defenziven in ni naperjen proti nikomur in bi njegove določbe bile obvezne samo v primeru, če bi kaka sila napadla Turčijo.« (AdG 4293 B)

Prav tako je lord Halifax opozoril tudi Finsko, ki je zaradi svoje protisovjetske politike prihajala s Sovjetsko zvezo v nove težave. Halifax ji je svetoval, naj bo pametna in spravljiva s Sovjetsko zvezo. Če že te besede niso bile povsem iskrene, so bile vendarle znak angleškega prizadevanja v smeri, ki jo je sumil že Ciano. Vsega, kar se je dogajalo za vrati britanske vlade, najbrž še dolgo ne bomo zvedeli, če bomo sploh kdaj. Tajni dokumenti take vrste niso bili nikoli objavljeni in lahko svoje slutnje gradimo samo na drobcih vsemu svetu (in ne samo 'posvečenim') znanega dogajanja.

Zato se vrnimo v september 1939 h kroniki dogodkov. Dne 22. septembra je zasedal v Londonu

MEDZAVEZNISKI VRHOVNI VOJNI SVET

Seje so se udeležili z angleške strani Chamberlain, lord Halifax in lord Chatfield, s francoske pa Daladier, oboroževalni minister Dautry, vrhovni poveljnik francoske armade generalissimus-general Gamelin in admiral Darlan, imena osebno, s katerimi se bomo še srečali. Kakor je sporočila agencija Reuter, je med zavezniki vlada popolna 'enotnost o sklepih za uresničitev skupnih vojnih načrtov'. Mimo tega so razpravljali o oboroževanju in proizvodnji municije ter se zedinili o metodah sodelovanja in krepitve obojestranske obrambe. (AdG 4240 A)

Tako je bilo uradno poročilo za javnost. V uradnem poročilu Poljske niso več omenjali. Morda je obe vladi zanimalo samo še to, kaj bo s francoskimi in angleškimi diplomatskimi predstavniki

V OBKOLJENI VARŠAVI

ki je Nemcem še vedno nudila nenadejan odpor, saj je prav ta dan nemško vojno poročalo, da so Poljaki v varšavskem predmestju Pragi poskušali celo s prodorom skozi nemško fronto, vendar 'so bili vsi njihovi poizkusi krvavo odbiti' (AdG 4240 E). Prav tako je poročilo nemške OKW poročalo, da so Nemci pri Kaluszynu po kratkem boju zavzeli poljski oklopni vlak na progi Varšava—Siedlce, poleg tega pa še naslednjo novico, ob kateri so se oddahnile vse vlade na svetu, ki so imeli v Varšavi svoje diplomatske predstavnike:

»178 pripadnikov diplomatskega zbora v Varšavi in 1200 drugih inozemcev je večeraj zapu-

stilo Varšavo po poti, ki jo je določilo nemško poveljstvo. Na določeni črti trenutnega premirja so diplomate in druge inozemce sprejeli nemški oficirji in jih še ponoči odpeljali v Königsberg. Vsi inozemci so nepoškodovani in se počutijo dobro.« (AdG 4249 E)

Nemška poročevalska agencija DNB pa je 22. septembra poročala, da sta nemška in sovjetska vlada določili demarkacijsko linijo med nemško vojsko in rdečo armado. Ta črta je potekala vzdolž rek Pissa, Narew, Visle in Sana. (DNB, 22. sept. 1939)

O tem je 26. septembra govoril tudi

CHAMBERLAIN V SPODNJEM DOMU

ko je poročal precej skopo o seji medzavezniškega Vrhovnega vojnega sveta. O premikih Rdeče armade je dejal, da so se razvijali 'z največjo hitrostjo', kar je pravzaprav pričalo, da belorusko in ukrajinsko prebivalstvo v nekdanjih vzhodnih predelih poljske države pozdravlja Rdečo armado kot osvoboditeljico izpod poljskega jarma. Ne smemo pozabljati, da so Poljaki te predele hoteli popopoljati in da do Ukrajincev in Belorusov niso gojili 'bratske slovanške politike', marveč politiko, ki je že stoletja tepala slovanse narode in mednje sejala neslogo, tako da so bili v zgodovini prav zaradi te nesloge nešteto krat plen germanskih osvajačev.

Resnice o Ukrajincih in Belorusih v mejah Poljske Chamberlain seveda ni omenjal, pa tudi 'Poljaki' na tem ozemlju ga niso preveč zanimali, pač pa — naj citiram dobesedno:

»Demarkacijska črta prinaša Ruse v sama predmestja Varšave (kar pa ni bilo res, kar vidimo lahko po takratnem razmejitvenem zemljevidu — op. M. Kl.) in jim prepušča VEČJE DELE GALICIJE (ta je bila po narodnosti ukrajinska — op. M. Kl.) in 'POLJSKE' PETROLEJSKE VRELCE POPOLNI SOVJETSKI KONTROLI.« (AdG 4251 A)

Ti vrelci, pri katerih je zahodnim kapitalistom zaradi sovjetske 'nacionalizacije' za vselej odklenkalo, so bili, vsaj tako je videti iz Chamberlainovega govora, Chamberlainova največja skrb in muka, ki jo je morda celo težje prebolel kakor poljski poraz. Boju Poljakov proti Nemcem je posvetil le nekaj stavkov o njihovem junaštvu v obkoljeni Varšavi in na polotoku Hela v Baltiku, kjer so Poljaki prav tako še kljubovali nemškim enotam. O bojih na zahodni fronti je povedal naslednje:

»Na zahodni fronti so Francozi na določenih mestih napredovali.« (Isti vir)

Kaj več o tem 'napredovanju' francoskih enot na 'določenih mestih' ni mogel povedati, saj vsaj v tem času nemška poročila resnice o bojih na bojiščih niso skrivala, ker jim je ni bilo treba:

»Na zahodu samo krajevna ogledniška dejavnost. (OKW, 20. IX.)

Na zahodu smo sestrelili 3 pritrjene balone in osem sovražniških letal. Nobenih drugih dogodkov. (OKW 21. IX.)

Na zahodu samo posamična ogledniška otipavanja. Neko francosko letalo sestreljeno v boju. (OKW, 22. IX.)

Na zahodu samo na nekom odseku slabotno topniško obstreljevanje. Pri Saarbrücknu je naše protiletalsko topništvo prisililo neko francosko letalo k pristanku. Posadko zajeli. Eno od naših letal je bilo v zračnem boju sestreljeno. (OKW 23. IX.)

Na zahodu na nekaterih mestih povečana topniška dejavnost. Krajevni sovražniškovi napadi odbiti. (OKW, 24. sept.)

Na zahodu na nekaterih mestih obojestranski topniški in ogledniški spopadi. Osem francoskih letal v zračnem boju sestreljenih. (OKW 25. sept.)

Na zahodu krajevna topniška dejavnost in neznatna ogledniška otipavanja. Francoska letala, kakor je bilo dokazano, preletela belgijsko ozemlje. V zračnih bojih smo sestrelili pet francoskih letal in dva zaščitna balona. Protiletalsko topništvo sestrelilo eno francosko letalo. (OKW 26. sept.)

10

Po čiščenju smo pohiteli h komandantu mesta, če bi nam mogel povedati, kako bi se dokopali do Zagreba ali vsaj do Karlovca in naprej proti Beli Krajini. Vreme je še vedno lepo držalo. Ni bilo sicer čisto jasno, ali samo da ni padalo. Komandant se je takoj zavzel, da bi nam pomagal. Telefoniral je in na vse strani pošiljal kurirje, da bi zvedel za kakšen kamion, ki bi odpeljal v to smer. In res nam ni bilo potrebno dolgo čakati. V hiši, kjer je bila nastanjena partizanska enota, se je zgodila nesreča. Prav v komando mesta je kurir pritekel povedat, kaj se je zgodilo. Partizani so sedeli v skupini pred hišo.

Novinec je nekje staknil ročno bombo in se igral z njo. Takrat so še vse enote in njihovi vojaki imeli bojno municijo. Tudi drugi okrog njega so bili neizkušeni vojaki, zato mu ni nobeden rekel, naj te stvari pusti pri miru. Ker orožje ne pozna ne prijatelja ne sovražnika, če napadno ravnaš z njim, se je bomba naenkrat razpočila in enega ubila, druge štiri pa hudo ranila.

Komandant se je ob tej neprijetni novici prijel za glavo. Povedal je, da ima veliko težav z mladimi neizkušenimi ljudmi in da se mu naplete skoraj vsak dan kaj podobnega. »Toliko krvi je bilo prelito med vojno in nič ne kaže, da bi bilo tega konec,« je povedal tako zaskrbljeno, kakor da se mu je lastni otrok ponesrečil.

Kot bi trenil, je bilo vozilo pripravljeno, da nesrečnike takoj odpelje v Zagreb v bolnišnico. Kot pravijo ljudje, ima vsaka nesreča tudi svojo srečno stran in tako je tudi nam pomagala, da smo takoj zapustili Ogulin in odjadrili v Zagreb. Da me ne bi kdo napačno razumel, naj povem, da ne vem, kdaj bi prišli v Zagreb, če se to ne bi dogodilo. Na kamionu je bilo razstlano nekaj slame, po vrhu pogrnjene z nekaj šotorskimi krili, in tu so ležali ranjenci. Z njimi je šel še bolničar. Za nas pet je bilo bolj malo prostora. Skoraj po vsej prosti ploskvi so ležali ranjenci, le ob eni strani je bilo toliko prostora, da smo se lahko naslanjali na stranico. Bomba jih je hudo prizadela po obrazih.

Takrat, ko so si jo ogledovali, so najbrž staknili glave, zato jim je tako poškodovalo. Zalostno jih je bilo pogledati. Glave so imeli povite v bele povoje, tako da kože skoraj ni bilo videti. Najtežje nam je bilo, ko smo pomislili, da se je zanje po nepotrebnem začelo trpljenje prav zdaj, ko je vojne konec. Kdo ve, kako bodo preživeli in kakšne posledice jim bodo pustile rane? Nobeden ni bil starejši od sedemnajstih ali največ osemnajstih let.

Kamion je brzel in skakal po cestnih jamah, da je še zdrav človek komaj prenašal stresanje. Trpeti in stokajoči glasovi, ki so prihajali od ranjencev, so segali globoko v nas, ali kaj, ko jim nismo mogli pomagati. Eden je kmalu po odhodu padel v globoko nezavest. Ne vem, ali je prišel živ v bolnišnico ali je že med potjo izdihnil. Nekje sredi Zagreba se je kamion le toliko zaustavil, da smo poskakali z njega, in že je zdrvel naprej proti bolnišnici.

Naša pot do Zagreba je bila dvakrat daljša, ali smo prišli prej, kot smo si predstavljali. Takrat sem bil drugič v svojem življenju v tem mestu. Prvič osemindvajsetega leta, ko sem se vračal iz Bosne, in zdaj. Preveč grozotnega sem slišal o ustaških, da bi se v tem mestu lahko počutil srečnega in varnega. Vsaj tako mi je bilo pri srcu. Prva pot je vodila na komando mesta. Te ustanove so povsod dobro delovale, kaj ne bi, saj so bile ustanovljene že med vojno, ko so opravljale različne dolžnosti, najsi bo na osvobojenem ali pa na sovražnem ozemlju. Ko smo prišli v Zagreb, je kar vrelo iz nas. Jaka je obračal glavo na svojem visokem in slokem telesu in smeje se dejal: »Zdaj smo pa že tako blizu, da bi prav gotovo zagledal Triglav, če bi se povzpeli na najvišjo hišo.« »O, ti ga boš gotovo zagledal poprej kot jaz. Nimaš zastonj tako dolgih nog,« se je Gedžo veselo kot šolarček vrtel po gladkem pločniku in vedno kakšno novo potegnili izpod pazduhe.

Nad mestom je že dihal večerni mrak. Mesto je bilo živo kot vsako drugo. Ljudje se drenjajo, sam ne veš, kam se vsem tako strašansko mudi. Na vse strani rinejo in vsak nekam po svoje. Cestna železnica drvi, škriplje in zveni po

vseh glavnih ulicah, kakor da samo njej pripada vse mesto.

Tisti večer smo vlak proti Ljubljani zamudili, tako so nam povedali na komandi mesta. Eden je odpeljal pred našim prihodom. Nič zato, počakali bomo na drugega, ki bo menda odpeljal zjutraj okrog sedmih. Tudi če ga ne bi bilo, se za to ni nobeden preveč razburjal. Kaj pa je pot od Zagreba do Ljubljane, ali je sploh kakšna daljava? Kakor da bi odšel v sosednjo vas, tako se je nam zdelo. Čeprav je bil Zagreb tako blizu Slovenije, nismo srečali prav nobenega znanca. Vse drugače je bilo v Beogradu. Sicer je bil daleč, pa si kljub temu skoraj na vsakem koraku našel na kakšnega znanca. Ni dovolj samo veliko mesto, če ni obenem tudi sedež državne oblasti, kar precej pomeni.

Na komandi mesta smo dobili nekakšne listke za prenočevanje in hrano v najboljšem in najbolj razkošnem hotelu v Zagrebu. Do njega nismo imeli daleč, pa je z nami vendarle šel kurir, da ne bi po nepotrebnem križarili sem in tja in spraševali po hotelu Dubrovnik. Nekako se nisem mogel otresti občutka, da ne spadam v tako razkošje. Koliko bolj bi bil srečen in se počutil bolj po domače, če bi me deli v kakšno skromno hišo na vasi. Tem skromnim in preprostim ljudem skoraj vedno lahko prebereš iz obraza, kaj mislijo in kaj čutijo v globini svojega srca. Ali zdaj smo bili v mestu, oficirji, komandantje in voditelji naše armade, nič več umazani in ušivi partizani, večkrat lačni kot siti in z najvarnejšim domom pod košato smreko. Vse se je tako naglo

KAREL LESKOVEC

vesela pomlad

obrnilo, da si se komaj zavedel, da je vse res, kar doživljaš.

Stali smo pred velikim hotelom in ga z vseh strani ogledovali. Skozi velika steklena okna se je videlo v kavarno, kjer je kar mrgolelo ljudi. Zunanji zidovi so obloženi z istrskim marmorjem temno sivkaste barve, mrki in nič domači. Pred hotelom so na pločniku sedeli trije čistilci čevljev, kar naprej udarjali s ščetkami po svojih zabojskih in s tem klicali in opozarjali ljudi, da si lahko za majhen denar očistijo čevlje. Pri tistem, ki je sedel na kraju, je stal ruski oficir. Desno nogo je držal na zaboju. Zazdelo se mi je, da njegova druga noga ni preveč trdna. Nekam nerodno se je zibal. Tudi čistilec je bil dobre volje. Kar naprej je obračal pogled k njemu in se na vsa usta smejal. Še nekaj drugih se je nabralo tam zraven. Ker zaradi pešcev, ki so kar naprej švigali mimo, nisem mogel videti, kaj gledajo, sem stopil naprej.

Nisem se zmotil. Z oficirjem ni bilo nekaj v redu. Z eno roko se je krepko držal za skušnjo glavo fanta, ki mu je čistil čevlje, v drugi pa je držal steklenico. Veselila sta se kot otroka. Oficir je neprestano nekaj klepetal po rusko. Vmes je zabrundal tudi kakšno pesem ali naslonil steklenico na usta in parkrat potegnil. Tudi na črnikaste fanta, ki mu je skrbno loščil čevlje, ni pozabil, tako da sta bila že oba nekoliko okajena. Steklenico je ponujal še drugim, ki so stali okrog. Nekateri so srknili kakšen požirek, drugi pa raje stopili za kakšen korak stran. Mogoče so bili tisti trije zraven svojih zabojev edini, ki so se iskreno veselili z njim vred. Z drugih obrazov se je dalo ugotoviti, da so se zaustavljali le zato, da bi z oficirjem brili norce. Ruski poročnik se mi je zdel prikupen in velik

veseljak, vseeno pa bi raje videl, da bi ga kdo potegnil s tistega mesta, da se ne bi nastavljal očem, ki so komaj čakale, da bi dejali: »Tu jih imate, svoje prijatelje, pa si jih naglejtele!«

Stopili smo v hotel, vratarju pokazali tiste listke in že so se nam vrata povsod na stečaj odpirala. Danes razumem, da stoje vsi hoteli na svetu zaradi tega, da se ljudje v njih odpočijejo in nahranijo. In da je tudi osebu vseeno, kdo pride in odkod je, glavno je, da plača. Ali takrat smo gledali drugače. Če ni dihal in živel za cilje, ki jih je postavila revolucija, potem se zdela ni bil enakopraven član nove družbe, kjer bo imel besedo samo tisti, ki pošteno dela in vse koristi podreja družbi. To pomeni, da tudi v hotelih ni vseeno, kdo bo spal in kdo bo postrežen. S tako neverjetnimi in precej otročjimi verovanji smo bili prepojeni.

Prav zaradi tega smo tudi hotelsko osebje gledali postrani, da ne rečem, celo z nekakšnim sovraštvom. Najbolj so mi bili zoprni klanjanje in bledikasti prisiljeni nasmeški, ki so vsi tako z lahkoto razmetavali z njimi. Da me ne bi kdo zaradi takih občutkov in mnenj napačno sodil: taki smo bili in tako so nas v boju vzgojili. Iskrenost, skromnost in poštenje, to nam je vedno donelo v ušesih in po tem smo presojali svojo okolico. Vse drugo, kar je temu nasprotovalo in se drugače obračalo, je bilo za nas tuje. »Prej se je uklanjal nemškimi in ustaškimi oficirjem, zdaj pa prav tako nam. Preklete gliste, ki jim je vseeno, kdo pride. Glavno je, da se jim med prsti suče denar,« smo govorili drug drugemu.

Ven nismo šli nikamor. Mesta nismo poznali in tudi denarja nismo imeli, zato je bilo najbolje, da smo se spravili spat, saj smo bili počitka potrebni. Komaj smo čakali, da se zdani, saj se nam je zjutraj obetal željno pričakovani dan. Čim bliže doma sem bil, tem bolj sem občutil, kako me nezadržno vleče tja, kakor da me hoče pretrgati na dvoje. Želel sem si, da le za nekaj dni pridem med domače, potem pa naj me pošljejo, kamor hočejo.

Preden se je mesto prebudilo v novi dan, smo bili pokonci, gledali skozi odprta okna na ulice, ki so se začele prebujati in oživljati kot ptice v gozdu. Zjutraj so nam zajtrk prinesli kar v sobo. Kako se mi je zazdelo nespametno in nepotrebno. Kaj naj bi s tem? Saj nismo nobeni svetniki, da tako počenajajo z nami. Kaj je to res hotelska navada ali pa rinejo v nas zato, ker jim mogoče ni vse čisto v dušah. »Je že prav, da nas postrežejo, ali kar je preveč, je preveč. Kaj pa z drugimi, ki nimajo priložnosti, da se potikajo po mestu kot mi! Okrog njih se prav gotovo nobeden ne suče,« smo razpravljali med seboj. Te stvari mi niso in niso šle v glavo. Če je tako, se prav malo razlikujemo od tistih, ki so se pred nami, to je pred vojno ali pa v vojnem času predajali takemu ugodju. Nismo bili rojeni za tako življenje in o sebi tudi za poznejše življenje lahko tako zatrdim.

Se več kot uro je manjkalo do sedmih, ko smo se že sprehajali po glavnem kolodvoru. Tu ni bilo tako razrušeno kot v Beogradu in drugod, koder smo se vozili. Preden je fronta prišla do teh krajev, je že pojemale, zato se sovražnik ni več tako trdovratno upiral, da bi ga morali s silo in ognjem izbežati iz vsakega poslopja. Tudi železniška proga že zdaleč ni bila tako do kraja zorana in uničena kot tista, ki pelje proti Beogradu. Na postaji so nam povedali, da je od Zagreba proti Ljubljani domala nedotaknjena in da vlaki vozijo več ali manj redno. Kako smo se razveselili takih novic!

Skozi ob progi in po krajih, koder smo se vozili, smo videli, da kar mrgoli nemških ujetnikov, ki obnavljajo in popravljajo, kar so se pred nekaj meseci s takim veseljem uničevali. Kako nam je zaigralo nekje pri srcu, ko smo gledali, kako nizko je padel gospodovinski herra-volk, ki je še pred kratkim vse trepetalo pred njimi, zdaj pa kot pohlevne ovce krivi hrbe, gara s krampom in lopato in pospravlja za seboj svoje razdejanje.

Železničarji so bili tukaj precej boljše obločeni kot na postajah, ki smo jih prepotovali. Tam jih je bilo dosti, ki sploh niso bili v uniformah. Če je na glavi nosil le železniško kapo, je bil že nekaj več kot navaden železničar.

Njihova domovina je na pobočjih Himalaje

Med Popovim in Brezjami pri Tržiču je obširna planota, ki je tu in tam porasla z gozdovi. Nekje na sredini planote pa stoji dom Marije in Franca Praprotnika. Prava oaza pisanega cvetja sredi gozdov in travnikov pa je njun vrt. Ko sem vstopil na vrt, sem med rododendroni zagledal Marijo.

Pogovor je stekel o delu, za katerega pravi, da ga nikoli ne primanjkuje. Razkazala mi je vrt. Največji ponos vrta so rododendroni, ki jih je nekaj sto. Zanimalo me je, kako to, da se ukvarjajo z vzgojo te zahtevne lepote.

»Vzgoje rododendronov se je lotil moj mož in kmalu sem tudi jaz vzljubila vrtnarjenje. Sedaj se France s tem delom le malo ukvarja, ker je v službi z delom preobremenjen. Če ima kaj prostega časa, mi rad priskoči na po-

moč in mi velikokrat tudi kaj svetuje.«

Vse gredice v vrtu so bile pripravljene za setev. Topla greda pa je bila na gosto porasla s sejančki. Mladji sejančki so nežni in potrebujejo veliko nege. Seveda pa je vzgoja rododendronov še veliko bolj zahtevna.

»Ko sva dobila seme, sva takoj posejala in nestrpno čakala, da seme vzklije. Uspeha ni in ni hotelo biti. Pomagala sva si s tujo strokovno literaturo o vzgoji rododendronov in z novim znanjem poskušala srečo. Upanja nisva izgubila. Šele po peti setvi so rastlinice ostale pri življenju. Končno sva uspela.«

Seveda je bilo potrebnega še veliko truda, da so rododendroni začeli cveteti. Nегоvala sta jih sedem let in pojavili so se prvi cvetovi. Vsako leto je bilo več cvetja.

Posebno lepo je na vrtu majna, ko so zimzeleni grmički v polnem cvetju. Če v tem času zaide človek mimo vrta Praprotnikovih, se nehote ustavi in občuduje raznoliko cvetje.

»Vzgoja iz semena je dolgotrajno delo. Zato sva začela s cepljenjem izbranih sort na podlago. To je veliko boljše in cvetovi so lepši. Veste, v šestnajstih letih, kolikor časa se ukvarjajo z gojitvijo rododendronov, sva si nabrala že kar precej izkušenj. A človek vedno ugotavlja, da še premalo.«

Zakonca Franc in Marija se ne ukvarjata samo z gojitvijo rododendronov. Nekaj časa jima še ostane za gojitev azalej, krizantem in lončnic. Predvsem gomoljnic in čebulnic. Ker imata izbrano in lepo cvetje, prihaja k njima vsak dan veliko kupcev in še tako velik izbirčnik ne odide praznih rok. Vsekakor pa so ljubiteljem cvetja najbolj všeč rododendroni, katerih prava domovina je na pobočjih Himalaje.

J. Piškur

Marija Praprotnik med svojimi ljubljenci. — Foto: J. Piškur

Ljubljanska banka

Rudi Finžgar (9)

»Prenahal kot starček«

Skakati je nehal počasi, kot je počasi tudi začel — Ko je skakal, so se mu rodili trije sinovi — Ni časa za vzgojo mladih skakalcev — Ostali so spomini — Obračun

Rudi Finžgar danes več ne skače, vendar je skakanje vtisnilo vanj neizbrisni pečat; vse, kar je vezano nanj, je vezano tudi na smučarske skoke.

»Skakati sem prenehal kot starček, ko nič več nisem mogel. Nekaj let sem še urejal skakalnice. Za užitek sem tedaj naredil na njej še po nekaj skokov — zadnje brclaje. Nisem hotel prenehati nenadoma. Skakati sem nehal počasi, tako kot sem počasi tudi začel...«

Njegova žena Marija je Kroparka kot on. Izšla je iz znane družine Gašperšičev, kjer so imeli 12 otrok. Vsa leta je rezala časopisne članke. Če Rudiju odpove spomin, jo pokliče na pomoč. Tako je bilo tudi, ko je moral povedati o svojih otrocih. Marija je povedala:

»Tri fante imava. Rojeni so bili 1949 (Jernej), 1951 (Primož) in 1956 (Blaž). Vsi trije

so bili rojeni marca, ko je Rudi skakal. Poročila sva se 1947. leta...«

Finžgarjevi stanujejo v svoji hišici v Novi vasi blizu Radovljice. Oče se večkrat spominja svojega življenja, ki je bilo tako tesno povezano z razvojem Planice in našega smučarskega športa. Veliko je doživel in zato je nemogoče, da bi si vse natanko zapomnil.

Ko je Finžgar pripovedoval svoja doživetja, so naju neprestano motili smučarji, ki so prihajali k njemu po navsote iz vseh krajev Slovenije. Na obrazu se mu je poznalo, da je zadovoljen, ker ga ljudje še niso pozabili, vendar si je kljub temu moral olajšati srce:

»Zelo mi je žal, da sem kot človek, ki ima velik vpliv na mladino, padel pravzaprav v drug posel. Sploh mi ne ostane časa za vzgojo mladih skakalcev. Mislim, da bi kot trener in vzgojitelj lahko naredil veliko koristnejšega. Kaj hočemo, takšno je življenje...«

Takšno je življenje. Rudi Finžgar ga je popisal lepo stran v zgodovini Planice in naših smučarskih skokov. Ostali so spomini...

Napovedovalec v Planici leta 1948: »Cenjeni gledalci! Ob skoku, ki vam bo všeč, odložite torbice in krušnjake ter dajte priznaje mojstru za njihovo znanje, mladincem pa spodbude za njihovo nadaljnje delo. Čim tesneje bomo povezani, čim tesnejša bo zveza med tekmovalci in gledalci, tem lepši šport bo nudila današnja prireditelja!«

Tine Gorjup, akademski slikar iz Ljubljane, leta 1954: »Vsakdo, ki pride v Planico, ko z vrha gleda v strmino za leta in praznino nad doskočiščem, bo znal pravilno ceniti športne dosežke na tej skakalnici.«

»Sport«, Zürich, 9. 4. 1934: »80-metrski skok v Planici je tako varen, kakor 40-metrski skok na mali skakalnici. Še nikoli nisem skakal pred tako hvaležnimi skakalci — Sigmund Ruud.«

»Winter«, Zürich, št. 12 — 1935: »Čim daljši skok, tem varnejši. Toda to so poleti ne pa skoki. Dolžine prek 80 metrov dosega skoraj neznan smučarji.«

»Tidens Tegn«, Oslo, 18. 3. 1935: »Ko je skočil Gunnar Andersen leta 1913 46 metrov, so se ljudje križali. Danes skače Reidar Andersen 99 metrov, pričakujejo pa, da bodo preskočili celo 100 metrov. Mislimo, da so vsi tisti, ki skačejo v Planici, vredni zlata, kolikor tehtajo.«

»Winter«, Zürich, št. 12 — 1936: »Pravljica se je spremenila v resnico: v Planici je človek preskočil 100 metrov!«

»L'auto«, Pariz, 12. 9. 1936: »Planica, najslavnejša in najfantastičnejša skakalnica! Od leta 1934 naprej se je tako razvila, da je postala dejansko središče skakalnega športa v Srednji Evropi.«

»Sporttagblatt«, Dunaj (o prireditvi leta 1936): »... in tako se je končala ena najzanimivejših tekem vseh časov.«

Leta 1936 so omogočili na planički skakalnici z leseno konstrukcijo tudi 100-metrške skoke. Pred prireditvijo je prišlo na kongresu FIS do velikega presenečenja za vse.

Tedaj je v Garmischu predlagal dr. inž. Strauman novo ureditev skakalnic, vendar pri nobeni ne bi smela biti kritična točka daljša od 80 metrov.

Ta slep naj bi veljal od 1. maja 1936, tako da bi lahko izvedli še skoke na prenovljeni planički skakalnici. Norvežani se s tem niso strinjali in so dejali, da velja za njih ta sklep takoj. Zaradi tega je norveška smučarska zveza v zadnjem trenutku obvestila norveške skakalce v Planici, da lahko norveški skakalci nastopijo le, če jim dovolijo prej oceniti skakalnico.

Prireditelji so imeli že brez tega dovolj nevšečnosti. FIS je obvestila vse smučarske zveze — razen naše — da je tekmovanje v Planici prepovedano. Zato so sklenili naj bodo v Planici le skoki za trening. Ko so pričeli stvar zavirati še Norvežani na prireditvi, so se naši uprli in Norvežani so prireditev zapustili.

Na novinarsko vprašanje, če je mogoče na skakalnici preskočiti 100 metrov je vodja norveških skakalcev Sigmund Ruud samozvestno odgovoril:

»Kdo naj preskoči to znamko, saj mi ne skačemo?«

Na tekmah jo je preskočil Sepp Bradl in postavil nov svetovni rekord 101 m.

P. Colnar

Strmo v hribu leže kmetije na Srednjem vrhu. Tod si ne morejo olajšati dela s kosilnicami, večkrat si ne morejo pomagati niti z vozmi. Kmetje žive od izkupička od prodanega lesa, kajti zemlja je skopa. — Foto: D. Sedej

Kjer zemlja skopari

Trdo življenje višinskega kmeta na Srednjem vrhu nad Gozd—Martuljkom

Dobro uro hoda je od Gozd-Martuljka do Srednjega vrha. Strmo v hrib vižuga makadamska cesta vse do vrha, kjer se razširi v majhen parkirni prostor in nadaljuje v več kolovoznih potih. Tod kraljuje mir, spokojnost in lepota narave, ki je v okviru Špika in drugih gora zares enkratna.

Vas šteje nekako dvajset hiš, ki so z nekaj izjemami skoraj vse oddaljene od ceste po nekaj kilometrov. Na Srednjem vrhu nimajo ne trgovine in ne gostilne, le Zveza prijateljev mladine iz Šiške ima tod svoj počitniški dom. Se pred drugo svetovno vojno so semkaj radi zahajali izletniki, danes pa turistov ni ne poleti in ne pozimi. Na Srednjem vrhu so zrastle le tri počitniške hišice.

Značilnost kraja so predvsem zelo zelo stare kmečke hiše z letnico 300 in več let, ki po kamrah še vedno skrivajo stoletja stare predmete kot so zibelke, ure, rokopiši itd. Zbiralci starin so na Starem vrhu našli pravo zakladnico starin. Tod trda zemlja, ki jo večino leta pokriva snežna odeja in hriboviti predeli, nikoli ni navrgla toliko, da bi kmetje lahko postavljali nove hiše in se znebili temnih čumnat. Z nekaj manjšimi obnovami in popravili so napravili lepša pročelja, v bistvu pa kažejo zgradbe še vedno značilnosti kmečke arhitekture preteklih stoletij. Hiša pri Hlebanju je celo pod spomeniškim varstvom.

Kmetje pa so prijazni in vedo marsikaj povedati, čeprav so po drugi strani nekoliko nezaupljivi. Le dve uri hoda je do državne meje z Avstrijo. Bližina meje pa jim

nikoli ni prinašala nič dobrega. Kmetje na Srednjem vrhu ne hranijo le starin, zelo živo je tudi ustno izročilo.

ZIVIMO OD LESA

Pri »Kocjanu« sta se stiskala za kmečko mizo dva fantiča petih let, 46-letni gospodar Franc Robič pa je redkobesedno pripovedoval: »Od 40 do 50 ha gozda ima na Srednjem vrhu skoraj vsak kmet in nekaj živine v štali tudi. Obdelovalne zemlje je bolj malo, opustili smo rž in koruzo, na poljih sadi-

Franc Robič

mo le nekaj krompirja in ječmena. Mleko in sir imamo le za domače potrebe.

Hudo je, ker moramo zaradi hribovitega predela znositi večino kar na ramenih ali z vozom. Davka smo oproščeni, pa vendar moramo trdo delati, da lahko živimo.

Včasih je bilo na Srednjem vrhu veliko več kmetov kot danes. Večina se odseljuje, otroci zapuščajo starše in kmetije. Na domačijah po Srednjem vrhu je bilo vedno zelo veliko otrok, pri nas nas je bilo devet in le jaz sem ostal na kmetiji. Včasih nismo imeli elektrike, danes je bolje, čeprav je včasih še vedno zelo slaba napetost. Vsak kmet ima svoj vodovod. Zaradi oddaljenosti od Gozd-Martuljka imamo posebno pozimi veliko težav, saj morajo otroci dobro uró gaziti do Gozd-Martuljka, kjer sedijo na avtobus in se odpeljejo v Kranjsko goro v šolo. Poleti prihaja semkaj pošta redno vsak dan, pozimi pa le dvakrat na teden.

»SRIHTA« PRI SMOLEJU

Mertelj Angela in Vida sta bili sami doma, moški so se porazgubili po dnevnih opravilih.

»Težko je, ker pri nas kosilnica skoraj ne pride v poštev zaradi strmih pobočij. Prodajamo malo, nekaj navrže le izkupiček od prodanega lesa.

Res je, da so hiše na Srednjem vrhu zelo stare, naša na primer več kot 300 let. Ko smo jo nekoliko obnavljali,

smo odstranili skalo, ki je stala pred vhodnimi vrati in na kateri je bila vsekana letnica 1651. Na Srednji vrh so vedno prihajali zbiralci starin in ljudje so že marsikaj prodali, predvsem stare skrinje in zibelke. Zanimiva je zgradba v obliki templja, Bukovje ji pravimo, kjer se je pred biriči, kakor pravi ustno izročilo, dvanaest let skrivval neki domačin. Bukovje je pod spomeniškim varstvom. Pri nas pa imamo še na usnje pisano pogodbo v gotici, staro nekaj stoletij, »srihta« se ji pravi. Hranimo pa tudi ženitvena pisma in pogodbe iz leta 1802, ki so vsa pisana v gotici.

Pri nas smo pred vojno vedno imeli turiste, ki so hodili redno tudi po deset in več let. 26 dinarjev so plačevali za celodnevno oskrbo in zelo so bili zadovoljni. Na Srednjem vrhu bi jih seveda radi tudi zdaj sprejemali, a kaj, ko je treba v obnovo in pripravo turističnih sob vložiti toliko denarja in truda. Mi zdaj obnavljamo hlev, pa še s tem imamo precej težav, saj poleti skorajda ni časa, pozimi pa se zidati ne da. Pa tudi s samim kmetijstvom imamo toliko dela, da smo mu komajda kos. Zemlja tod je trda in skopa, saj sije sonce le nekaj mesecev na leto, ostali del leta pa prekriva polja in travnike debela snežna odeja.

IZVRSTEN ZRAK

Zveza prijateljev mladine iz Šiške je prevzela v upravljanje počitniški dom na Srednjem vrhu, ga nekoliko obnovila in zaposlila tod stalno oskrbnico Alojzijo Dobravca.

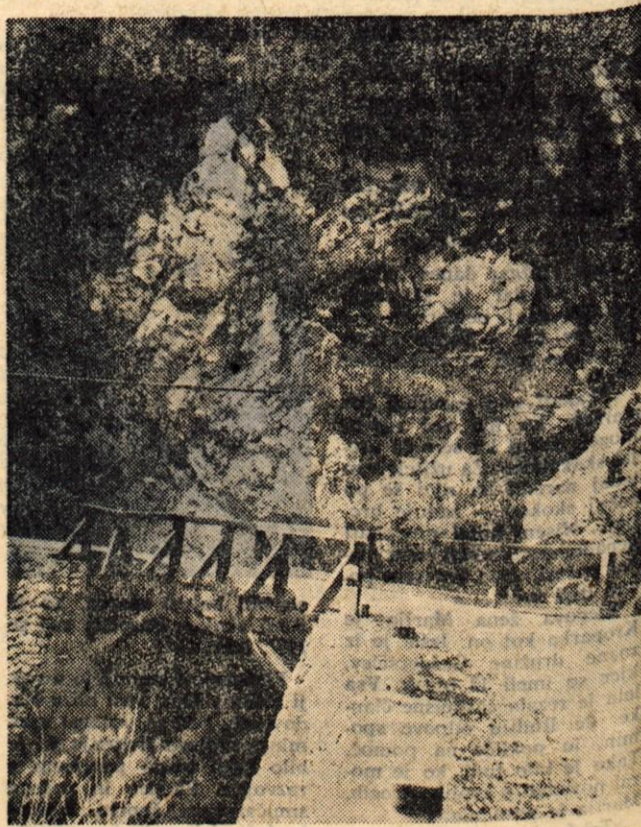

Alojzija Dobravec

vec iz Šmartna pod Šmarno goro: »Dom smo obnovili in je zdaj v njem prostora za 75 ljudi. K nam prihajajo večinoma otroci iz Šiške, sprejeli pa smo in bomo tudi več skupin otrok iz Danske in drugih držav. Ti prihajajo v Slovenijo v okviru zamenjave, ko naši otroci letujejo v drugih državah, tuji pa pri nas. Veliko časa sem že preživela po raznih kolonijah, vendar upravičeno lahko trdim, da hudo bolnim otrokom, posebno astmatikom, še najbolj prija zrak na Srednjem vrhu.

Pozimi se otroci smučajo na okoliških gričih, poleti pa hodijo na izlete. Hrano in jedajo pripeljejo semkaj kmetje z vozovi, v domu imamo telefon. Najlepša je na Srednjem vrhu čudovita okolica in izvrsten višinski zrak.

D. Sedej

Makadamska cesta na Srednji vrh zavije v ozko sotesko in se vzpenja v ostrih ovinkih vse do vrha. — Foto: D. S.

Inšpektorji v akciji

»Je že spet tu ta 'nepridiprav'? Spet bomo plačevali. Nič ne pomaga. Bo že našel kako napako.« Tako navadno govorijo — in ob tem tudi preklinjajo, seveda — gostinci, trgovci, vsi tisti, ki jih obišče sanitarni inšpektor. In ta »nadloga« v škofjeloški občini skupno z veterinarskim in tržnim inšpektorjem, tako so se zmenili zaradi lažjega dela, do obisti pretakne vse, kar mu pripada, še nekajkrat letno pa povsod opravi hitre preglede. In zakaj je sanitarni inšpektor trn v peti vsem trgovcem, gostincem... Zakaj ti tako (ne)spoštljivo govorijo o njem? Trepetajo pred njim. To me je zanimalo.

In zmenili smo se. Lepega dne smo sanitarni, veterinarski in tržni inšpektor ter moja malenkost odšli v akcijo. Cilj? Naj bo Selška dolina, smo dejali. Ob odločitvi pa nismo imeli nikakršnih zlih namenov. Le tako je naneslo. Da pa ne bo nepotrebne hude krvi, bom imena posameznih naših »postaj« raje zamolčal. Morda bo tako bolje? Pa četudi podobnosti niso izključene. Mogoče se bo celo kdo, ki ga nismo obiskali, ob pričujočem pisanju čutil prizadetega. Celo napak ne bi bilo to.

Premajhno skladišče

Prvi načrt nam je spodletel. Bife ob cesti v Selški dolini, kjer se je prvič ustavil rdeči princ, je bil zaprt. Napis na njem: odprto od devete do triindvajsete ure, je torej brez pomena. Ob našem obisku je bila ura že skoraj deset. Nič ne de! Se bomo pa ustavili, ko se bomo vračali, smo sklenili.

Nismo šli daleč naprej. Ustavili smo se ob restavraciji večjega obrata v dolini. Šli smo skozi stranska vrata. »Bi lahko dobili šefa?« smo

vprašali. Ni bilo treba dolgo čakati. Veterinarski in tržni inšpektor sta oblekla bele halje in se napotila v kuhinjo, tržni pa se je spoprijel s cenami v bifeju. Prva ugotovitev: prostor za blagajno, kot že ob predhodnem pregledu, še vedno ni urejen. Kmalu nato sta se inšpektorja ustavila ob oknu, kjer je bilo na mizi razrezano meso za kosilo. Skozi šipe je z vso močjo pripekalo sonce. Meso je bilo segreto že do temperature sedemnajst do osemnajst stopinj Celzija. Zahteva? Čimprej urediti zaveso na oknih. Ploščice na stebrih so okru-

šene, sta spet ugotovila »eksperta«. Pa še nekaj podobnih stvari je bilo. Sicer pa je treba reči, da sta jedilnica in kuhinja tu dobro urejeni. Nemara gostje pogrešajo v restavraciji le nekaj obešalnikov. Veliko slabše je s skladišči. Tesna in še enkrat tesna so. Pisarna se uporablja kar za garderobo. Umivalnika ni. Pa nepravilnosti? Z mesnimi izdelki, zlasti so bile mišljene klobase iz masti, je treba bolje ravnati. Košaro s kruhom je treba spraviti na polico. Odpadke na vozičku, ki zunaj čakajo po nekaj dni na soncu, je potrebno zapekljati v senco. Po prostorih pa tudi ni preveč pospravljeno, saj odpadki čebule ležijo kar po tleh. To je dokaz, da za nered niso krivi le pretesni prostori. »Le poslušajte, ženske, da ne boste potem rekly, da sem nor, ko zahtevam red,« je uslužbenke potutil šef. Sanitarni in veterinarski inšpektor pa sta med tem že beležila v zapisnik vse napake, velike in majhne. Pa tudi tržni inšpektor ni ostal prazen rok. Kljub zamrznjenju so se cene nekaterim pijačam »odstalile«. In da bi bilo drugič vse prav, so odgovorni zaradi vzgoje morali plačati kazen. »Saj te še, policaj! nikdar ne ustavi zastoj,« je ne- uvažljeno pripomnil šef.

Samo danes je tako

Tak je navadno odgovor prizadetih, ki jih obiščejo in-

špektorji. In tako je bilo tudi ob pregledu ene od trgovin. Že zunaj ni kazalo nič dobrega. Tla pred vrati so bila okrašena in aranžirana s papirčki bonbonov, embalažo brezalkoholnih pijač in drugimi ustreznimi pripomočki. Tri trgovke so zapičile poglede v štiri priške. »Pa vas je veliko danes,« se ni mogla vzdržati ena od njih. »Veliko, veliko, bomo pa lahko natančneje pregledali,« ji nismo ostali dolžni in morda smo ji nagnali malo strahu v kosti. Vsaj zdelo se nam je, da številno ekipo gledajo kar z majhnim spoštovanjem, še posebno mene, ki sem »kontroliral« delo ostalih. Inšpektorja — sanitarni in veterinarski — sta ostre oči najprej zapičila v hladilnik, kjer so bili razpostavljeni mesni in mlečni izdelki. Že ob zadnjem pregledu je bila šipa na njem ubita. Tokrat je sploh ni bilo. Ročno sta snela vrata in jih odnesla v skladišče. »Hladilnika ne boste uporabljali dokler ne bo novih vrat in... izpraznite ga,« sta bila neizprosna. Potem pa se je vrstilo. V hladilniku sta našla neuporabne ostanke s lamine in sira, pokvarjen jogurt, načeto mleko v tetrapaku, na policah konzerve, ki jim je rok uporabnosti pretekkel že pred letom, dvema, pokvarjene (plesnive) suhe slive, steklenice 1000 rož z usedlino in morda še kaj. Če nisem vsega naštel, naj mi bo oproščeno. Seveda je treba priznati, da trgovci vedno le niso vsega krivi. Nekaj pokvarjenega blaga jim že tudi pripeljejo. Naj povem še kaj? Lahko. Tržni inšpektor je odkril, da tehtnice — niti ena od treh — niso uravnane. Sanitarni je pobrskal po predalih, ki že lep čas niso videli krtače. Pralni praški so bili preblizu jestvin. Trgovke so vse napake hitro odpravljale. Še posebno prizadeta je bila najmlajša, ki je ves čas ne- utrudno pometala. Celo pred trgovino, ko smo odhajali. Ta, sem si mislil, menda je še vajenka, pa zasluži pohvalo. Spet so »zli možje« zapi- sli zapisnik in spet je bilo treba plačati kazen. Pa saj je bilo samo danes tako... Res, morda bo bolje, ko ne bodo prostori tako tesni, ko bo nova trgovina. Lahko upamo?

Dober dan, kuža!

Spravili smo se nad privatnika, gostilničarja. Sila ne- vljudni smo bili. Takole kma- lu popoldne pa jo štirje »ne-

poklicani« (nad vrati je ozna- čeno, da je nezaposlenim vstop prepovedan) primaha- hmo v gostilniško kuhinjo. Pri štedilniku se je grel ko- smatinec, zaraščen kuža, nam- reč. »To pa ne bo nekaj prav. Bi lahko dobili gospodarja?« vpraša sanitarni dekle v ku- hinji. Po stopnicah se je pri- majal možak, že po videzu šaljivec. »Prvič je bil danes pes v kuhinji. Le kako se je lahko to zgodilo? Ne, ne, to je nezaslišano.« V tistem hipu pa se je iz veže proti kuhinji usmerila še precej večja mr- cina. Očitno je tudi ta »volč- jak« imel namen, da se med gozdom naših teles prebije do štedilnika. »Ven, ven...« je začel kričati možak, »vama bom že pokazal, mrcini pasji! Samo še enkrat se prikažite!« In sta se. Očitno sta dobro navajena na kuhinjo.

Pri pregledu večjih napak nobeden od inšpektorjev ni ugotovil. Le prostori za kuhi- njo in shrambo niso ustre- zali. Pa še krtačo za česanje je sanitarni odkril v shrambi. »Ja, to se pa 'babe' češajo,« je pripomnil birt. Ni prostora. Ga jim bom že pripravil. Rekel pa sem jim že veliko- krat, naj to nesejo stran.

Glede prostorov pa je res tako. Če ne bo kazalo na gradnjo novega gostinskega objekta, jih bo mogel ome- njeni gostilničar prav kmalu preurediti.

Kazen je plačal tudi ta, če- prav je vedel našeti vse go- stilne, kjer imajo pse. Pa to tudi drži. Le v kuhinjo jih verjetno ne pustijo povsod.

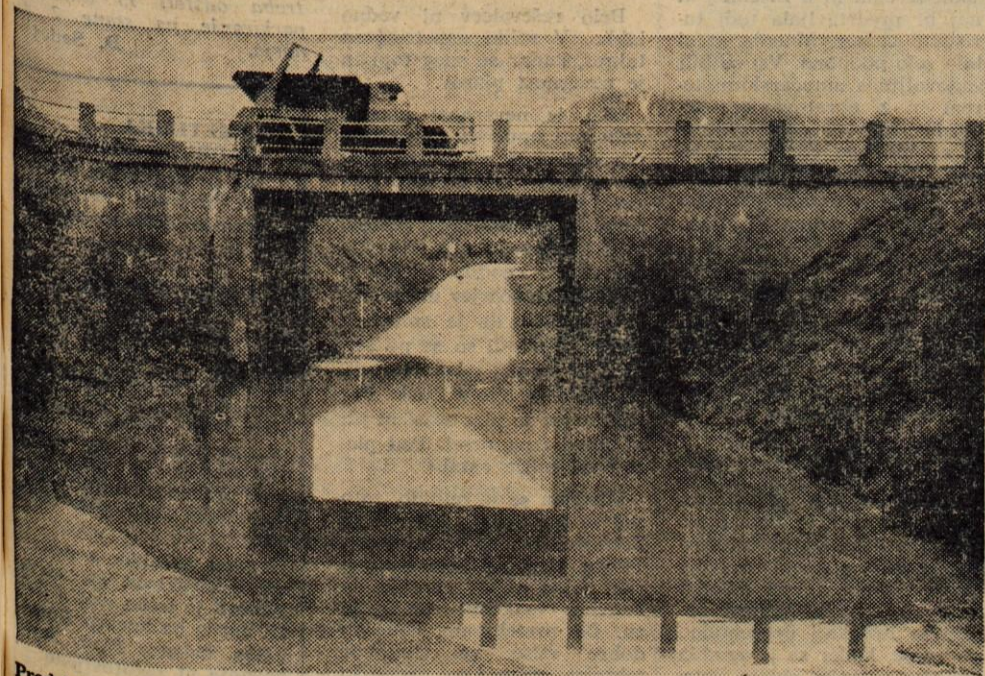
Brez kazni

Za konec je bilo prihranje- no presenečenje. Presenečenje v pravem pomenu besede. Splačala se je dolga pot do zadnje točke — gostilne v precej oddaljenem kraju. Za oznako bi lahko uporabil vse presežnike in še bi bil morda, če bi gledal na druge, neure- jene in zamazane lokale, kri- vičen. Točilnica je snažna in čista, kuhinja brez vsake smeti, klet brez navlake. Vse na svojem mestu, na svojem prostoru. Človek z veseljem poje naročeno. Po pripovedo- vanju inšpektorjev gostilni- čarka že lep čas ni plačala kazni. Vas zanima, kje je go- stilna? Tudi to mora ostati skrivnost. Morda se jo bomo z imenom spomnili kdaj dru- gič.

Vsak natančen pregled tra- ja nekaj več kot dve uri. Zato je res kar težko, da bi ostrim očem inšpektorjev ušla vsaka najmanjša napaka, hiba. Me- sta, kjer se bolj pogosto od- krivajo napake, so bolj na udaru. To so zaupali inšpek- torji. Zato bodo prav gotovo tisti, ki bodo večkrat na se- znamu »grešnikov«, tudi več- krat kontrolirani. Kazni pa se stopnjujejo. In še ugotovi- tev. Kaj bi bilo, če ne bi bilo urejenih omenjenih služb, ko pa se v naši ljubi domovini kljub ostrim kontrolam do- gajajo čudne stvari. Verjetno bi bili lahko brez besed...

J. Govekar

Ljubljanska banka

Pred kratkim smo pisali o zaprtem podvozu v Bistrici pri Naklem. Nič bolje ni tudi v radov- ljanskem podvozu. — Foto: F. Perdan

Pomlad na Voglu

Zdaj, ko je v večini naših zimskih športnih središč kot v Kranjski gori in drugod toplo pomladno sonce stopilo še zadnje krpe snega, se tisti, ki se kar ne morejo ločiti od smuči in vižuganja in tisti, ki ljubijo predvsem smučarijo v prijetnem soncu, odpravljajo na Vogel in druga naša visokogorska smučišča.

Tisti, ki so se v nedeljo podali na Vogel v trdnem prepričanju, češ, vsi drugi v Planico, jaz pa na Vogel, so bili kar malce razočarani. Očitno je bila lepa nedelja preveč vabljiva in prijetnosti Vogla preveč privlačne, da se ne bi napotili v Bohinj številni ljubitelji smučanja. Vrsta za karte za nihalno žičnico pred spodnjo postajo je bila v dopoldanskih urah dolga nekaj deset metrov, pa tudi vrste čakajočih smučarjev pred žičnicami in vlečnicami na Voglu niso bile dosti krajše kot ponavadi.

Za Vogel nekako velja, da je treba že nekaj časa pred obratovanjem žičnice stati v

vrsti, kajti uro pozneje začne prihajati številni smučarji in obiskovalci. Tedaj je treba imeti potrpežljivosti na pretek, da se vzdrži nekajurno čakanje. Vsi je nimajo na pretek, vendar kljub negodovanju in nestrpnosti čakajo in čakajo, kajti lepote smučišča in privlačnost Vogla premočno vznemirjajo in vzbujajo.

Smuka je v okolju zasneženih hribov, kotlin in dolin izvrstna, predvsem zjutraj in dopoldne. Opoldne močno višinsko sonce omehča snežno odejo in je smuka nekoliko težavnejša. Sicer pa je tedaj čas za kosilo v bližnjem hotelu ali koči. Mnogi posedajo kar pod smreke, uživajo v soncu in hrani iz naravnih virov. Tedaj si marsikdo srčno zaželi ob žičnici in vlečnici večjega gostišča in v lenobnosti spleta svoje misli. Kako zares idealno bi bilo, ko bi v neposredni bližini smučišča postavili manjšo brunarico z veliko teraso in neštetiimi ležalniki! Ni, da bi se dodatno trudil in na prezal po strmih hribov tja do hotela, kjer je prevelika gneča. V skrajni sili najboljši trgovatim (beri: lenim!) gostoljubno ponudijo ležalnike tudi na terasi bližnje brunarice podjetja Etol iz Celja.

Na Voglu so smučarski tereni primerni za začetnike in za tiste, ki smučarske zavaje že dobro obvladajo. Dnevna karta za vse sedežnice in vlečnice za neomejeno število voženj velja 50 dinarjev, kupite pa lahko tudi karto za 25 din, 45 din in za 10 dinarjev. Vožnja na sedežnici velja okoli 3 dinarje. Za vožnjo na Vogel in nazaj je treba odšteti 15 dinarjev, parkiranje pa stane 2 dinarja.

D. Sedej

Zelenica - biser smučarjev

Ko v dolinah skopni sneg in prebudi pomladno sonce prvo cvetje, je Zelenica nad Ljubljem še vedno pod debelo snežno odejo. Sneg leži na njenih pobočjih skoraj pol leta in ves ta čas so pobočja od Zelenice pa do Ljubelja kot mravljišče. Tisti, ki pridejo na Zelenico, upravičeno trdijo, da je Zelenica pravi biser belega športa.

Na Ljubelj vodi dobra cesta, lepo speljana skozi ozko dolino, ki se na nekaterih mestih zoži v sotesko. Po cesti pripelje vsak dan okoli tisoč vozil, ob sobotah in nedeljah pa se število vozil močno poveča. Del teh vozil se ustavi na parkirnem prostoru na Ljubelju. Sprejme lahko petsto avtomobilov. Ob sobotah in nedeljah pa pripelje toliko jeklenih konjičkov, da je parkirni prostor premajhen in si morajo poiskati zasilni prostor na stari ljubeljski cesti. V letošnji sezoni je bil dosežen rekord v številu parkiranih avtomobilov preteklo soboto, in sicer 980 avtomobilov. Vsa pisana množica ljudi se zlija proti spodnji postaji sedežnice. Vrsta pred blagajno ni predolga. Cena za vožnjo na Zelenico in nazaj je en star tisočak. V nekaj minutah premaga žičnica 1134 metrov dolgo vzpetino in že si na Vrtači. Dom je zaprt in zapuščen, čeprav je sezona na višku. Če se želiš okrepčati, je najbolje, da se ušedeš na sedežnico in se prepelješ na Zelenico.

V majhni dolini je dom Zelenica, last PD Tržič. Okoli

doma mrgoli staro in mlado. Nekateri se izpostavljajo višinskemu soncu, nekateri stojijo in čakajo, da pridejo na vrsto pri vlečnicah, nekateri pa se gnetejo v domu. Najbolje se godi tistim, ki se sončijo in si nabirajo »vidne rezerve« za muhasto vreme. Krajši konec pa so potegnili tisti, ki so se napotili v dom, da se okrepčajo. Izbor alkoholnih pijač je kar zadovoljiv, brezalkoholno pijačo pa se težko dobi. Čeprav stoji dom na višini 1544 metrov nad morjem, cene niso previsoke in si PD Tržič ne bo ustvarilo posebnega izkupička. Človek bi lahko dejal, da si tega niti ne želijo. Kajti dom na Zelenici je odprt samo ob sobotah in nedeljah. Med tednom je zaprt.

Ko sem se prerinil v dom, ki daje prijeten občutek domačnosti, sem naročil turško kavo, pri šefu strežbe pa razgovor z njim. Kavo sem dobil, na razgovor sem pa čakal debelo uro in ker še vedno nisem prišel na vrsto, kot mnogi otroci ki so želeli sadne sokove, sem odšel. Nameril sem se, da poiščem vodjo gorske reševalne službe Mar-

jana Salbergarja. Ko sem ga iskal med pisano množico smučarjev, sem izvedel, da je pravkar odsmučal proti spodnji postaji sedežnice in da se bo kmalu vrnil.

Pridružil sem se skupini smučarjev iz Ljubljane in Novega Sada. Zanimalo me je njihovo mnenje o smučarskih terenih in o Zelenici, ki naj bi predstavljala tudi turistični center. Mnenja so si bila zelo podobna. Vsi so bili zadovoljni s smučarskimi tereni in z obratovanjem sedežnice in vlečnice. Navdušeni so bili nad edinstveno lepoto Zelenice. Pritoževali pa so se nad neorganiziranostjo pri delu v gostinskih poslih.

Pozornost sta mi zbudila dva fanta reševalne ekipe, ki sta pripravljala reševalni čoln in se nato spustila proti Vrtači. Izvedel sem, da se je zgodila na pobočju nad Vrtačo nesreča. Nekdo si je zlomil nogo. Tudi jaz sem se napotil v dolino. Tam sem v pisarni GRS Tržič našel vodjo reševalcev Marjana Salbergarja. Rad se je odzval razgovoru, čeprav je imel malo prostega časa. Kajti pripravljal je vse potrebno za svoje fante, ki bodo zvečer odleteli z Brnika v Aden. Njihova naloga je raziskati nepreohodno področje, koder se je zgodila letalska nesreča našega letala. Marjan je pričel pripovedovati:

»Delo naše službe je organizirano. Vsi člani se zavedamo pomembnosti našega dela. Reševalna ekipa šteje štirimajst članov. Dela je kar dosti. V letošnjem letu se je zgodilo trideset poškodb, do zaključka sezone pa se bo število verjetno še povečalo. Vsak dan delata dve ekipi po dva reševalca in dr. Robič.«

Delo reševalcev ni vedno lahko. V veliki napetosti so takrat, kadar se sneg topi in je nevarnost plazov.

»Ko je nevarnost plazov, zapremo smučišča na ogroženih področjih za toliko časa, da s topovi razstrelimo plazove. Posamezni smučarji, ki ne poznajo nevarnosti plazov, predstavljajo za nas največjo nevarnost. Zgodilo se je, da skupina smučarjev ni upoštevala znakov, da je smučišče zaprto. Spustili so se po strmini in sprožili plaz. Na veliko srečo ni bilo nesreče. Par smučarjev je plaz zajel in jih le nekaj časa nesel. Pod plazom ni nihče ostal.«

Marjanu se je mudilo, zato sva se poslovila. Odšel je na Zelenico, jaz pa nazaj proti Tržiču. S seboj sem odnesel vse polno vtisov, ki jih da Zelenica vsakemu obiskovalcu. Če pretehtamo slabe in dobre vtise, se vsekakor tehtnica nagne na svetlejšo stran.

J. Piškur

KMETIJSKA ZADRUGA BLEJ

na podlagi 69. čl. statuta zadruga razpisuje prosto delovno mesto

računovodje

Pogoji:

kandidat mora imeti poleg splošnih pogojev še višjo strokovno izobrazbo finančne smeri ali ekonomsko srednjo šolo in določeno prakso na enakem ali podobnem delovnem mestu.

Pismene ponudbe z dokazili o strokovni usposobljenosti je treba vložiti do 15. aprila na upravo Kmetijske zadruga Bled. Stanovanje ni zagotovljeno.

Kako odpraviti prhljaj?

Prekomerno luščenje kože lasišča (prhljaj) je pogost pojav. Luščenje je lahko tako močno, da je lasišče z luskami kar posuto. Poleg srbenja, ki ta pojav pogosto spremlja, moti prizadete osebe predvsem neestetski izgled lasišča; pri obilnem prhljaju se nabirajo luske celo na obleki, na ramenih.

Prhljaj je suh ali masten. Masten je največkrat združen s preveč mastnimi lasmi. Pri prhljaju gre za dve bolezenski dogajanja; za posledico motenj pri poroževanju kože povrhnice, mastno lasišče pa je v večini primerov posledica motenj pri delovanju žlez lojnic. Tako spremenjena koža se rada okuži; za alergične procese je bolj dojemljiva.

Vzroki za obolenost lasišča so različni. Zelo odločajo hormoni, obremenitve živčnega sistema in tudi dednost. Prhljaj sam često spravlja v zvezo z raznimi mikrobi, ki jih najdemo na lasišču teh bolnikov. Mnogi primeri kažejo, da gre lahko pri prhljaju tudi za določeno infekcijo lasišča, ki nastopa kot kofaktor pri nastanku prhljaja. Nekateri pacienti omenjajo, da so dobile prhljaj ali ponovitev prhljaja pri obisku v frizerskem salonu, po uporabi določenega glavnika in podobno.

Na tržišču je dandanes že kar precej šamponov, vodov in losionov, ki obljublajo izgubo prhljaja. Najpogostejše s temi sredstvi ne dosežemo dosti več kot z običajnim umivanjem glave. Prhljaj za zelo kratek čas izperemo iz lasišča, po nekaj dneh pa nam že spet dela preglavice.

Tovarna farmacevtskih, kemičnih in kozmetičnih proizvodov LEK je pred kratkim končala s kliničnimi testiranjem in dala na tržišče nov proizvod DUET losion proti prhljaju. Klinike so sprejele raziskavo učinkov tega novega preparata sprva s precejšnjim nezaupanjem, že prvi poskusi pa so pokazali, da gre za nenavadno uspešen preparat, saj je 25 % pacientov že po prvi uporabi odpravilo prhljaj tako da niti ponovna uporaba tega losiona ni bila več potrebna. Pri ostalih 75 % pacientov je uporaba DUET losiona proti prhljaju sicer pokazala dober ali celo odličen uspeh, vendar le ob ponovni uporabi preparata. Te osebe so kasneje uporabljale losion po vsakem tretjem ali četrtem pranju glave. Zanimiva je bila ugotovitev, da so bili učinki DUET losiona proti prhljaju najboljši pri pacientih, ki so imeli največ prhljaja. Pri vsem tem so raziskave dokazale, da losion ohranja zdravo lasišče.

Novemu Lekovemu proizvodu je v prid tudi preprosta uporaba. Na dobro šamponirano in nato izprano, vendar še mokro lasišče boste nanесли približno za dve jedilni žlici losiona in ga s prsti razdelili po lasišču. Losion bo učinkoval od 5 do 10 minut, nato boste lasišče izplaknili z vodo in osušili.

Klinično poročilo, ki so nam ga pokazali v Leku, se zaključuje: osebe, ki bi jim preparat v začetku pomagal, kasneje pa bi bil povsem brez učinka, v naši 10-mesečni raziskavi nismo srečali.

Presenečenje iz Šeširja

Prišla je pomlad in z njo topli dnevi. Še malo pa bomo zakorakali v poletje. In prav za tople dni, za dopuste ob morju in v planinah ali za večerne sprehode, so nam v tovarni klobukov Šešir v Škofji Loki pripravili presenečenje. Že kmalu bomo lahko izbirali med lepimi modeli klobukov za poletje. Kolekcijo so pripravili pod vodstvom modne kreatorke inž. Vere Bricelj-Mlakarjeve. Z njo sem se pogovarjala o tej novosti na našem trgu.

»Kakšne klobuke oziroma kape priporoča letošnja moda in kaj ste pripravili v Šeširju?»

»Za poletje so zlasti moderne velike barete, Dior klobuki z velikimi kraji, kape s ščitniki in pa seveda mornarske kapice, ki se bodo lepo ujemale z oblekami v mornarskem stilu in jim visoka moda daje letos prvo mesto. Moderna je bela barva, rdeča, rumena, zlasti pa črtasti in cvetlični vzorci. Med materiali pa je močno zastopan frotir, platno in blue-jeans, ki je zelo moderen za kostime. Kap in klobukov iz tega materiala bodo zlasti vesela mlada dekleta, ki se navdušujejo za kavbojke.

V Šeširju smo pripravili skoraj 150 modelov pokrival, a smo jih morali precej izločiti iz proizvodnje. Cene imamo zamrznjene, z izgubo pa jih ne moremo delati. Pripravili smo tudi otroško kolekcijo klobučkov za fantke in

deklice. Morda še ta zanimivost, da bosta mamica in hčerka lahko nosili enak klobuk.

»Kje dobite ideje?»

»Vsako sezono obiščem velike sejme mode v Torinu in Parizu. Modo pa zasledujem tudi po modnih revijah. Tako dobim ideje. Modele seveda ustvarjam sama. Vsako leto pa kreiram tudi nekaj svojih modelov.

»Se vaši klobuki ujemajo z evropsko modo?»

»V svetu mode ne zaostajamo, prav tako ne po kvaliteti. Tudi v ceni smo še vedno konkurenčni. To so nam potrdili tudi trgovci v tujini. Seveda pa pri nas ne izdelujemo ekskluzivnih modelov. Izdelava bi bila draga in zahtevna pa tudi prodali bi jih težko.

L. Bogataj

Inž. Vera Bricelj-Mlakarjeva

Romana Lakota potuje v Španijo

Na sobotnem plesu v Kazini na Jesenicah, ki ga je pripravila v sodelovanju nekaterih tovarnih hiširja-Nartalas iz Ljubljane in organizirala poslovalnica Murke Supermarket Jesenice, je žirija kot najboljšo lasuljo ocenila lasuljo Claudio s prameni, ki jo je nosila obiskovalka Romana Lakota z Jesenic. Najlepšo lasuljo je nagradilo podjetje Inex turist Jesenice

z avionsko karto v Španijo, podelili pa so še pet dragocenih drugih nagrad.

V polni dvorani Kazine so priredili tudi revijo dvajsetih lasulj v modnih barvah, goste je zabaval zabavni ansambel Miha Dovžana s pevko Ivanko Krašovec. Prireditelj je zelo uspešna, saj je tekla nemoteno, v prijetnem vzdušju in ob okusni ureditvi prostorov.

D.S.

ZIVILA V PLANICI — Veletrgovina Živila Kranj, ki ima v zgornji savski dolini 8 trgovin, je imela tudi svoj paviljon na prireditvenem prostoru v Planici. V pripravi in preskrbi številnih obiskovalcev je delalo 30 članov kolektiva. Da je bil paviljon vsak dan dobro založen, so morali šoferji živil že v zgodnjih jutranjih urah na pot iz Kranja v Planico. Zaradi gostega prometa pa so se vračali šele zvečer. Skratka, povedali so, da so imeli precej težav, vendar so zadovoljili številne obiskovalce in tako prispeli, da je prireditev tudi po tej plati dobro uspela. (A. Z.) — Foto: F. Perdan

Tržičani bo- do poskrbeli za čistočo

Turistična zveza Slovenije je letos pobudnik akcije Očistimo Slovenijo. Akcija bo zajela sleherno občino, koder se bo izvajala po krajevnih skupnostih.

Za očiščevalno akcijo v tržiški občini so že stekle priprave. Akcija se bo začela v krajevni skupnosti mesto-center. V ta namen imajo že ustanovljeno stalno komisijo. Komisija si bo skupno s sanitarnim inšpektorjem iz Kranja ogledala mesto. Koder bodo naleteli na mesta, ki ne bodo ustrezala higienskimi normativom, bodo ukrepali. Sanitarni inšpektor bo na kraju samem izdal kršilcu higienskih normativov odločbo, ki bo vsebovala rok, do katerega se mora odstraniti nesnaga. Kdor ne bo upošteval odločbe, bo predan v nadaljnji postopek sodniku za prekrške. Z očiščevalno akcijo bodo začeli 30. marca in bo trajala do 3. aprila. Akcija se bo razširila iz mesta v posamezne krajevne skupnosti v občini in bo potekala vse leto.

-jp

KINO

Kranj CENTER

29. marca angl. barv. film OCIVIDEK (ATENTAT NA MALTI) ob 16., 18. in 20. uri

30. marca ital.-špan.-nemški barv. CS film LEGIJA PREKLETIH ob 16., 18. in 20. uri

31. marca ital.-špan.-nemški barv. CS film LEGIJA PREKLETIH ob 16., 18. in 20. uri

Kranj STORŽIC

29. marca italij. barv. film MRTEV ALI ŽIV ob 16., 18. in 20. uri

30. marca angl. barv. film OCIVIDEK (ATENTAT NA MALTI) ob 16., 18. in 20. uri

31. marca angl. barv. film DEVICA IN CIGAN ob 16., 18. in 20. uri

Tržič

29. marca, amer. barv. film HEROJI FORT APACA ob 18. in 20. uri

Kamnik DOM

29. marca premiera amer. barv. filma JOHN IN MERY ob 18. in 20. uri

31. marca premiera amer. barv. filma JEZDEC BREZ MILOSTI ob 18. in 20. uri

Bled

29. marca amer. barv. film ZID ŽELJA ob 17. in 20. uri

30. marca amer. barv. film ZID ŽELJA ob 17. in 20. uri

Radovljica

29. marca amer. barv. film NE DRAZI KAVBOJA, DO-KLER LJUBI ob 18. uri, jugoslov. barv. film MOJA NORA GLAVA ob 20. uri

30. marca amer. barv. film LJUBIM SVOJO ŽENO ob 20. uri

31. marca italij. barv. film PERVERZNA ZGODBA ob 20. uri

Škofja Loka SORA

29. marca italij. barv. film TIGRICA ob 18. in 20. uri

30. marca amer. barv. film VEČER NASLEDNJEGA DNE ob 20. uri

31. marca amer. barv. film VEČER NASLEDNJEGA DNE ob 18. in 20. uri

Železniki OBZORJE

29. marca franc. barv. film BORSALINO ob 20. uri

31. marca italij. barv. film TIGRICA ob 20. uri

Jesenice RADIO

29. marca italij. barv. film DJANGO PROTI SORTANI

30. marca švicarski film HEIDI

31. marca franc. barv. film POSODI ŽENO PRIJATELJU

Jesenice PLAVŽ

29. marca švicarski film HEIDI

30. marca italij. barv. film ALI BABA IN SVETA KRONA

31. marca italij. barv. film ALI BABA IN SVETA KRONA

Dovje Mojstrana

29. marca amer.-ital. barv. CS film CLOVEK IZ OKLAHOME

Kranjska gora

30. marca italij. barv. film DJANGO PROTI SORTANI

Javornik DELAVSKI DOM
29. marca italij. barv. film ALI BABA IN SVETA KRONA

**PREŠERNOVO
GLEDALIŠČE**

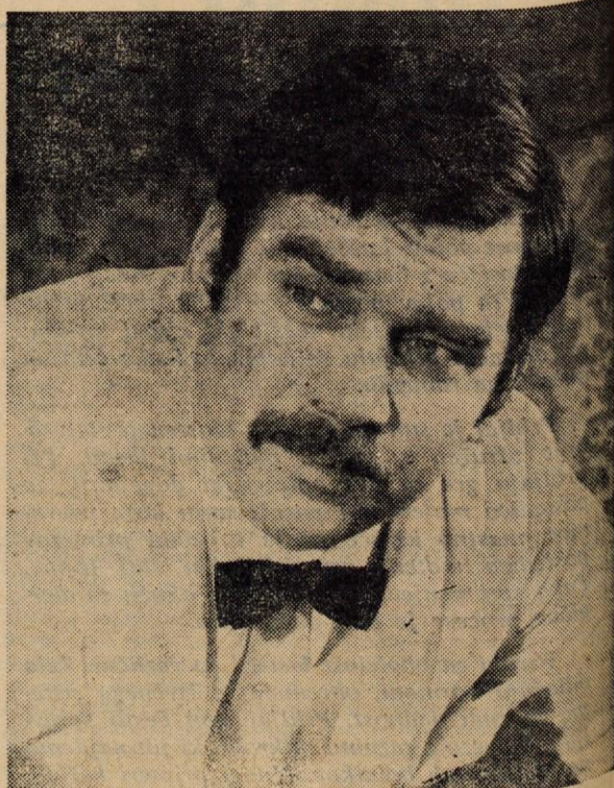
Predstave občinske revije
Naša beseda 72

SREDA, 29. marca ob 17. uri — Arthur Fauquez: AMBROSIO KRADE CAS; uprizori osnovna šola Stane Žagar iz Kranja;

CETRTEK, 30. marca, ob 15. uri — Kristina Brenkova: MACEHA IN PASTORKA; uprizori osnovna šola Stane Mlakar iz Senčurja; ob 17. uri — Ivan Cankar: KRALJ NA BETAJNOVI; uprizori aktiv ZMS iz Trboj;

PETEK, 31. marca, ob 10. uri — Ivan Ribičič: PALCKI; ob 15. uri — A. E. Greidanus: HODL DE BODL ali DVE VEDRI VODE; uprizori osnovna šola Davorin Jenko iz Cerklj;

SOBOTA, 1. aprila, ob 15. uri — RECITAL IZVIRNIH PESMI; uprizori osnovna šola Lucijan Seljak iz Kranja; ob 17. uri — Pavel Golia: JURCEK; uprizori osnovna šola Simon Jenko iz Kranja.

Na kranjsko filmsko platno prihaja presenečenje jugoslovanske filmske proizvodnje v letošnjem letu, film z rekordnim številom gledalcev — Lov na jelene.

Slikar, književnik in režiser Fadil Hadžić, ki je s svojim delom stalno prisoten v našem vsakdanjem življenju, je prenesel na filmsko platno — pred javnost snov, ki je hrabra, za nas nova.

Film pripoveduje zgodbo Ivana Sušnjara, ki je dva dni po osvoboditvi leta 1945 kot politični begunec odšel v Avstralijo. Ljubezen do rodnega kraja ga je po 25 letih pripeljala domov. Njegova vrnitev je vznemirila prebivalce vasi, kajti vsi so bili prepričani, da je sodeloval z okupatorjem.

In kako naj sedaj ta človek dokaže svojo nedolžnost? Začne se težak, vznemirjajoč dialog med »lovcem« in »jelenom«, dialog, ki preide s filmskega platna gledalca, ki je razumljiv in zanimiv vsakemu. Gledalcu daje možnost, da za argumente tega filma ali proti njim razmišlja tudi potem, ko se prižge v dvorani luč. In prav to je v naših filmih velika redkost.

Ljudje, ki gledajo film, so navdušeni, navdušeni nad sodobno, vedno aktualno temo filma, navdušeni nad režijo in seveda tudi nad odlično igro.

Fadil Hadžić je za svoj film izbral odlično igralsko ekipo. V vlogi skromnega in poštenega povratnika, ki kljub vsem težavam vztraja, trdno prepričan, da v lastni domovini ne more biti kriv brez krivde, nastopa celjski igralec Sandi Krošl. Duhoviti natak, ki spravlja v smeh gledalce, je pri ljubljeni Boris Dvornik. V ostalih vlogah nastopajo še Franjo Majetič, Miha Baloh, Relja Bašić, pevka narodnih pesmi Silvana Armenulić.

Najboljša ocena za film pa je prav gotovo odziv publike in to je Lov na jelene dosegel.

Predstave od 1. do 9. aprila v kinu Center.

Sava Kranj
industrija gumijevih, usnjenih
in kemičnih izdelkov

potrebuje

VEČJE ŠTEVILO DELAVCEV

v starosti od 18 do 35 let za delo
v proizvodnih delovnih enotah

Nudimo:

- organizirano uvajanje in usposabljanje
- osebni dohodek v višini od 1800 do 2500 din
- možnost napredovanja.

Delo v treh izmenah.

Prednost pri izbiri bodo imeli kandidati z odsluženim vojaškim rokom.

Možnost zaposlitve takoj!

Kandidate vabimo, da se osebno zgledajo ali pošljejo prijave kadrovski službi podjetja najkasneje do 7. aprila.

Podjetje USLUGA STRAŽIŠČE, Seljakova 7 Kranj razglašča sle- deča prosta delovna mesta:

1. delavke za pralnico in kemično čistilnico
strojno pranje in likanje, stalna zaposlitev;
2. blagajnika - administratorja
z znanjem strojepisja 3 do 4 ure dnevno;
3. delavca
za zunanja dela 3 ure dnevno.

Pogoji po statutu podjetja.

Prošnje vložite do 8. aprila v pisarni podjetja, Seljakova 7.

Pravkar sta izšla tretji in četrti roman iz ciklusa CAROVNICA Z ĞRIĈA:

TEKMICA MARIJE TEREZIJE — I. knjiga
TEKMICA MARIJE TEREZIJE — II. knjiga
DVORNE SPLETKE — I. knjiga
DVORNE SPLETKE — II. knjiga

V OBEH ROMANIH PISATELJICE ZAGORKE SE PRIZORIŠČE DOGAJANJA PRESELI NA AVSTRIJSKI CESARSKI DVOR. BRALEC SREĈA VEĈNO ZASKRBLJENO CESARICO MARIJO TEREZIJO, ŽENSKO NENAVADNE TRMOGLAVOSTI IN NEDOSLEDNOSTI, NJENEGA VLADARSKEGA ZADOVOLJSTVA NE KALIJO SAMO POLITIČNI SKANDALI, TEMVEĈ TUDI PROBLEMI V DINASTIJI SAMI. KNJIGE SO BILE NAPISANE Z MOJSTRSKO ROKO IN LJUBITELJEV VZNEMIRLJIVIH ROMANTICNO PUSTOLOVSKIH ROMANOV NIKAKOR NE BODO RAZOCARALE.

CENA ZA KNJIGI TEKMICA MARIJE TEREZIJE I—II JE 130 din,

ZA DVORNE SPLETKE I—II pa 110 din.

HKRATI ZALOŽBA OPOZARJA, DA IMA NA ZALOGI LE SE OMEJENO ŠTEVILO PRVIH DVEH ROMANOV:

SKRIVNOST KRVAVEGA MOSTU — I. knjiga
SKRIVNOST KRVAVEGA MOSTU — II. knjiga
MALLEUS MALEFICARUM — I. knjiga
MALLEUS MALEFICARUM — II. knjiga

Cena za knjigi Skrivnost krvavega mostu I—II je 96 din, za Malleus maleficarum I—II pa 104 din.

Knjige so na voljo v vseh knjigarnah in pri zastopnikih založbe, naročila pa sprejema tudi uprava na naslov

DRŽAVNA ZALOŽBA SLOVENIJE
61000 LJUBLJANA, MESTNI TRG 26

Konfekcija
MLADI ROD KRANJ
Pot na kolodvor 2

sprejme

1. 10 delavk za priučitev za šivilje

Priučevanje bo v obratu Trstenik.

2. vodjo skladišča gotovih izdelkov

Pogoj: končana trgovska šola z dve- ali triletno prakso v trgovini
 Prednost imajo ženske.

OD so določeni s pravilnikom o delitvi osebnih dohodkov na osnovi samoupravnih sporazumov. Prevoz na delo v celoti povrnemo. Interesenti naj se zglasijo v tajništvo, kjer lahko dobijo ustne informacije.

Komisija za volitve
KLAVNICE in MESARIJE
BOHINJSKA BISTRICA
 razpisuje prosto delovno mesto

direktorja

Kandidati morajo izpolnjevati enega od naslednjih pogojev:

VK mesar s 5-letno prakso na tem delovnem mestu ali
 KV mesar z 10-letno prakso na tem delovnem mestu.

Ponudbe z dokazili o strokovnosti sprejema komisija za volitve pri podjetju 15 dni po objavi razpisa.

Tovarna ĉipk,
 vezenin
 in
 konfekcije

vezenine
BLED

Tovarna ĉipk, vezenin in konfekcije Bled
 objavlja prosto delovno mesto

devizno finanĉnega referenta
v zunanje trgovinskem sektorju

Pogoji:

- a) višja šola — ekonomist ali drug ustrezen poklic;
- b) znanje enega tujega jezika in obvladanje zunanjih trgovinskih predpisov;
- c) 5 let prakse na enakem ali podobnem delovnem mestu.

OD po pravilniku o OD. Stanovanj ni na voljo.

Kandidati naj vložijo prošnjo na naslov Vezenine Bled, komisija za kadrovska vprašanja in prošnji priloži ustrezno dokumentacijo s potrdilom o ne-kaznovanju. Rok za sprejemanje prijav je 15 dni po objavi oglasa.

Ljubljanska banka

triglav

TRIGLAV KONFEKCIJA KRANJ

**Vabimo vas na ogled
novih modelov ženskih
oblek v naši prodajalni**

KŽK Kranj
obrat Kmetijstvo
objavlja javno licitacijo za prodajo
osnovnih sredstev:

**3. aprila ob 8. uri v mehaničnem
servisu Šenčur:**

- SILAŽNE KOMBAJNE
- ENOOSNO PRIKOLICO
- PLUGE
- KOMBI IMV-1000
- OBRACALNIKE
- SILOREZNICO EPPLER
- RAZNE DRUGE STROJE

**3. aprila ob 11. uri v Lahovčah št. 56
pri Šuntarju:**

- SKEDENJ
- SUPO
- SVINJAK

**31. marca ob 8. uri v Hrastju št. 19
pri Brodarju:**

- HLEV

Interesenti morajo pred licitacijo položiti 10 % var-
ščino.

OBVESTILO!

Podjetje USLUGA Kranj,
Seljakova 7

OBVEŠČAMO cenjene
stranke, da vse prine-
šene predmete v ke-
mično čiščenje in vul-
kanizacijo oddane do
31. 12. 1971 dvignejo do
30. 4. 1972.

Nedvignjeno blago podjet-
je izloči in zanj ne odgo-
varja več.

Zavod BOREC v Ljubljani bo letos
izdal naslednje knjige:

S. Podbevšek: SVETI URH; ponatis; opis razvpitega
belogardističnega morišča pri Ljubljani; 182 din.

J. F. Steiner: TREBLINKA; pokol 800.000 Židov in iska-
nje odgovora na vprašanje, zakaj se niso uprli;
134 din.

V. Kolar: LAČNI, TODA POGUMNI; prvo slovensko
delo, ki obravnava naše vojne ujetnike leta 1941;
70 din.

J. Kruuse: ZLOČIN V ORADOURU; zgodba o požgani
francoski vasi in vprašanje krivde; 84 din.

R. Bratny: VARŠAVSKI UPORNIKI; varšavska vstaja
julija 1944, junaštva posameznikov in mednarodne
spletke; 136 din.

K. Simonov: ŽIVI IN MRTVI; iskanje odgovora na
vprašanje, kdo je kriv za tragedijo v Rusiji leta
1941; 135 din.

V. Trinkaus: PRVI BATALJONI; delovanje prve zasav-
ske čete in prvega štajerskega bataljona; roman;
158 din.

Al Joundi: ŽIDJE IN ARABCI; sirjski publicist poja-
njuje stališče Arabcev do Izraela; 126 din.

R. Gott: GVERILA V LATINSKI AMERIKI; opis social-
nih trenj in političnih gibanj v J. Ameriki; 162 din.

M. Hacc: KOMANDIRJEVA POVEST; pripoved o življe-
nju kmečkih ljudi med vojno viхро; 82 din.

A. Spear: SPOMINI; izdalo in založilo ČGP DELO, toda
prodajo posameznikom je prevzel BOREC; spomini
Hitlerjevega ministra za oborožitev; oba dela 90 din.

J. Vidic: BEG Z MORIŠČA; ponatis; zbirka reportaž o
dogajanju na Gorenjskem med osvobodilnim bo-
jem; 129 din.

Vse knjige so vezane v platno. Dobite jih tudi na
obroke pri področnih poverjenikih in pri upravi v Ljub-
ljani, Beethovnova 19.

Ijubljanska banka

OBISCITE NASE PRODAJALNE

PROTEST

111 173

195 din

ZAHTEVAJTE PROSPEKT MODELOV

Peke
pomlad
72

mali oglasi

PRODAM

Prodaj šest tednov stare PRASIČKE in semensko GRAHOR. Velešovo 14, Cerklje 1624

Prodaj SEMENSKI KROMPIR viktor. Glinje 3, Cerklje 1625

Prodaj dve KRAVI in 400 kilogramov težkega VOLA. Podlublje 8, Tržič 1626

Prodaj kombinirano PEC za centralno kurjavo husar- na 35.000 Kcal/h. Naslov v oglašnem oddelku 1627

Prodaj jedilni KROMPIR brez gnojila. Naslov v oglašnem oddelku 1628

Prodaj dobro ohranjen STEDILNIK gorenje na drva in premog ter motorno kolo MOPED z vetrobranom. Kranj, Cesta JLA 20 1629

VRTNICE — velikocvetne dobite v vrtnariji TUSEK, PODBREZJE. Mnogocvetnic in popenjavk nimamo več 1630

Prodaj večjo količino SEMENSKEGA KROMPIRA igor (prvi letnik). Breg 9, Komenda 1631

Prodaj 170 kg težke SVLNIO. Zalog 43, Cerklje 1632

Prodaj 9 mesecev brejo TELICO ali zamenjam za BIKAJ in SEMENSKO GRAHORO. Zalog 42, Cerklje 1633

Prodaj SEMENSKI KROMPIR saski. Jama 3, Kranj 1634

Prodaj GRAHORO. Luže 46, Senčur 1635

Prodaj SEMENSKO GRAHORO. Suha 38, Kranj 1636

Prodaj novo trivrstno, trikrat glašeno HARMONIKO z lesenim ohišjem. Groharjevo naselje, blok 4, Skofja Loka 1637

Prodaj vprežno motorno KOSILNICO in vprežne GRABLJE. Brolih, Hotemaže 31, Preddvor 1638

Prodaj SEMENSKI KROMPIR desire in igor. Zabnica 23 1639

Prodaj SEME črne detelje. Suha 4, Kranj 1318

Izdaja in tiska ČP »Gorenjski tisk« Kranj, Ulica Moše Pijade — Naslov uredništva in uprave lista: Kranj, Trg revolucije 1 stavba občinske skupščine. — Tek. račun pri SDK v Kranju 515-1-135 — Telefoni: redakcija 21-835, 21-860; uprava lista, ma- looglasna in naročniška služba 22-152. — Naročni- na: letna 32, polletna 16 din, cena za eno številko 50 para. Mali oglasi: be- seda 1 din, naročniki imajo 10 % popusta. Neplačanih oglasov ne objavljamo.

Prodaj večje število GAJBIC, ELEMENTE za betoni- ranje in KAMIN z nerjave- čimi vrati. Dolenc Franc, Ku- raltova 14, Kranj 1319

Prodaj nova OKNA: dve 125 x 162 z roletno, kletno okno 69 x 84 in BALKONSKA VRATA z roletno 83 x 246. Kržišnik, Mestni trg 37, Skof- ja Loka 1641

Prodaj OPEKO monta 16 in nove GAJBICE. Hafnar- jevo naselje 94, Skofja Loka 1642

Prodaj SIVALNI STROJ singer (krojaški). Veber Jože, Selca 61 1643

Prodaj TELEVIZIJO su- per ambasador 61 z garancijo. Šturm Matevž, Zali log 39, Zelezniki 1659

MOTORNA VOZILA

Prodaj FIAT 750, letnik 1967 v zelo dobrem stanju. Pavlovič, Gorenjesavska 17, Kranj

Oddam vrstni red za GS klub. Dobava v aprilu. Bled, Bodešče 2 1644

Prodaj dobro ohranjen FIAT 750. Oman Pavel, Kranj, Benedikova 16, telefon 23-624

Prodaj VW. Suha 5, Kranj 1646

Prodaj FIAT 750, odlično ohranjen, starejši letnik. Zu- pan, Podlublje 41, Tržič 1647

Kupim dobro ohranjen WARTBURG. Telefon 23-624 Kranj 1648

Kupim VW od letnika 1969 dalje. Plačam v gotovini. Jev- šek Rudolf, Britof 209, Kranj 1649

STANOVANJA

Kupim skromno HISICO ali DVOSOBNO-STANOVA- NJE. Ponudbe poslati pod »vseljivo do poletja« 1555

ZAMENJAM dvosobno kom- fortno STANOVANJE s cen- tralno kurjavo v centru Ljub- ljane in dvoipol sobno kom- fortno STANOVANJE v šiški za dve enakovredni STANO- VANJI ali hišo v Kranju. Klečite na telefon 55-746 Ljub- ljana vsak dan od 19. do 21. ure 1553

Oddam dvosobno STANO- VANJE v najem. Pogoji 8000 din predplačila. Informacije v tovarni Sava, obrat 1 vsak drugi dan na parne dneve od 18. ure dalje 1650

Lepo SOBO oddam dvema dekletoma za majhno pomoč v gospodinjstvu. Naslov v oglašnem oddelku 1651

Zaročenca iščeta večjo SO- BO ali SOBO in KUHINJO v Kranju ali bližnji okolici. Kavčič Dane, Zlato polje 2, Kranj 1652

Student išče SOBO v Kra- nju. Ponudbe poslati pod »študent« 1653

Delavka nujno potrebuje opremljeno SOBO, najraje s souporabo kopalnice. Černik Ildika, tovarna Sava, obr. IV SKK, Kranj 1654

Nujno potrebujem SOBO v Kranju. Informacije na tele- fon 85-572 — plačilni promet, Skofja Loka 1655

Nudim SOBO in hrano žen- ski za pomoč v gospodinj- stvu. Murgel Jožefa, Praše 42, Krapj 1656

ZAPOSLOTITVE

Sprejem MIZARKEGA POMOCNIKA in VAJENCA. Pangerc Viktor, Zasavska 31, Kranj

Katero MLADO DEKLE ali GOSPODINJA bi hotela do- bro zaslužiti? Varovala bi dve, in pol letnega fantka 5 ur dnevno v dopoldanskem času. Oglasi naj se na telefon 23-846 od 13. ure dalje.

V kemični čistilnici v Kra- nju zaposlim priučeno LIKA- RICO ali KROJACICO. Tele- fon 55-746 Ljubljana od 19. do 21. ure 1567

POSESTI

Prodaj do prve faze do- grajeno HISO. Poizve se v trafikji Cerklje 1657

OBVESTILA

Cenjene goste obveščamo, da je GOSTILNA na Čepu- ljah od 20. marca 1972 dalje ODPRTA od 15. do 22. ure, v sredo je zaprto, v sobotah in nedeljah odprto od 8. do 22. ure. GOSTILNA ČEPU- LJE 1576

ZAHVALE

Ob požaru, 22. 3. 1972 se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so s svojo požrtvovalno- stjo preprečili, da se ogenj ni razširil in ugonobil naše do- movanje.

Posebno zahvalo izrekamo tov. Bučan Nandetu iz Bri- tofa, ki je prvi opazil ogenj in hitro obvestil sosedo in našim dobrim sosedom Ahlar- jevim in Svetelovim, ki so prvi priskočili na pomoč.

Zahvaljujemo se tudi na- šemu Gasilskemu društvu, ki so dokončno pogasili ogenj.

Grča Marija, Senčur, Mlakarjeva 1

Sporočamo žalostno vest, da nas je po težki bolezni zapustil mož in oče

Franc Bučak

Pogreb dragega pokojnika bo v četrtek, 30. marca ob 15. uri izpred hiše žalosti na pokopališče v Senčur.

Zalujoča žena Marija in hčerka Jožica

Milje, 28. marca 1972.

Sporočamo žalostno vest, da nas je v 82. letu za vedno zapustil naš ata, stari ata in stric

Peter Novak

mlinar in posestnik s Prebačevega

Pogreb dragega pokojnika bo v sredo, 29. marca, ob 15. uri izpred hiše žalosti na pokopališče v Senčur.

Zalujoči: sinovi Vinko, Peter, Francelj, Hinko in Ivan z družinami, hčerke Ma- rica, Tončka in Ivanka z družinami ter drugo sorodstvo

Prebačevo, 28. marca 1972

Zahvala

Ob izgubi našega dragega moža in očeta

Valentina Hočevarja

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, znancem in sovaša- nom, ki so ga v tako velikem številu spremili na zadnji poti in s cvetjem zasuli njegov grob ter darovali za dobrodelne namene. Posebno zahvalo izre- kamo lovski družini Senčur in g. Grašiču za organizacijo pogreba, LD Uden- boršt in LD Jošt za lovsko slovo ter g. Seknetu za poslovilne besede. Zahva- ljujemo se DU Kranj in pevcem, kolektivoma Samopostrežne restavracije in Kovinskega podjetja Kranj, č. duhovščini in zvonarjem. Najlepša hvala vsem, ki ste nam kakorkoli pomagali v času njegove krute bolezni, posebno dr. Ladislavu Pircu in družini Pavle Modic. Vsem in vsakemu še enkrat iskrena hvala.

Zalujoči: žena Ivanka ter hčerki Ivanka in Marica

Kranj, 28. marca 1972

nesreče

NEZGODA KOLESARJA

Na cesti drugega reda v vasi Forme je v petek, 24. marca, popoldne kolesar Franc Zabkar iz Sutne privozil s stranske ceste na prednostno in zavil pred osebnim avtomobil, ki ga je vozil Anton Kmet iz Škofje Loke. Voznik Kmet se je kolesarju umikal, vendar je kljub temu avtomobil trčil v zadnje kolo. V nesreči je bil Franc Zabkar ranjen in so ga prepeljali v ljubljansko bolnišnico.

SMRTNA NEZGODA

V petek, 24. marca, zvečer se je na Koroški cesti pri odcepu za Struževo pripetila hujša prometna nezgoda. Voznik tovrnega avtomobila Vido Kepic iz Dvorij zaradi srečanja z nekim osebnim avtomobilom ni opazil, da je čez cesto stekel Štefan Novak. Zaradi kratke razdalje ni mogel ustaviti in je pešca s prednjim levim delom zadel. Nato je tovrnjak zavil v desno in trčil v dvoje dreves. Štefan Novak iz Turnišča pri Murski Soboti, sicer pa delavec Gradisa, je zaradi hudih poškodb na mestu nesreče umrl.

NENADOMA ZAVIL V LEVO

Na cesti tretjega reda v Podpečani v Poljanski dolini je voznik osebnega avtomobila Iztok Kavčič iz Medvod v soboto, 25. marca, ob 17.30 začel prehitovati mopedista Bernarda Šraja iz Škofje Loke. Vtem pa je mopedist iz neznanega vzroka zavil v levo, tako da sta se vozili opazili. Mopedist je izgubil oblast nad vozilom in padel. S hujšimi poškodbami so ga prepeljali v ljubljansko bolnišnico.

NEZGODA MOPEDISTA

Na cesti tretjega reda v vasi Bobovek pri Kranju je v nedeljo, 26. marca, nekaj pred osmo uro zvečer voznik mopea Janez Moran prepozno opazil pred seboj Mileno Škofic, ki je z Nado Drempetič hodila po desni strani ceste. Mopedist je Škofičevo zadel in zbil po cesti. Škofičevo in voznika Morana so huje ranjena prepeljali v ljubljansko bolnišnico.

OTROK SKOČIL PRED AVTOMOBIL

V ponedeljek, 27. marca, nekaj pred osmo uro zjutraj se je na cesti tretjega reda v Boh. Bistrici pripetila hujša prometna nezgoda. Voznica osebnega avtomobila Gertrude Rozman iz Boh. Bistrice se je pred zdravstvenim domom srečevala s tovrnim avtomobilom. Pri tem pa je izza tovrnega avtomobila stekla čez cesto Marjetka Gašperlin, stara 6 let, iz Boh. Bistrice. Avtomobil je deklico zadel in zbil po cesti. Huje ranjeno deklico so prepeljali v jeseniško bolnišnico. L. M.

s sodišča

Vlamljali so v avtomobile

Senat okrožnega sodišča v Kranju je obsodil Romana Irgla, starega 18 let, doma iz Ptuja, Mira Uršiča, starega 19 let, iz Kranja in Drago Kuraša, starega 22 let, iz Kranja zaradi kaznivih dejanj velike tatvine. Obtoženi so se poznali že iz vzgojno poplajševalnega zavoda v Radečah. Roman Irgl je lani septembra postal učencev izobraževalnega centra tovarne Sava. Tu se je spoznal z mladoletnim S. N., kasneje pa se jima je pridružil še nezaposleni Miro Uršič. Trojica je v oktobru lani v Kranju vlomila v 15 osebnih avtomobilov in iz njih pobrala vredne predmete, vlomili pa so še v šest avtomobilov, vendar v njih niso ničesar našli. Roman Irgl je bil obsojen tudi zaradi tatvine dvokolesa s pomožnim motorjem, ki ga je vzel lani oktobra v Ptuj. Miro Uršič pa je skupaj z mladoletnim S. N. v oktobru lani vlomil v samopostrežno živila Kranj pri Savskem mostu, kjer sta vzela jestvine in nekaj drobiža. Roman Irgl in Drago Kuraš pa sta v Ptuj na železniški postaji vlomila v restavracijo in tam vzela 50 dinarjev, cigarete in nekaj jestvin.

Zaradi teh kaznivih dejanj so bili obsojeni: Roman Irgl na dve leti in osem mesecev zapora, Miro Uršič na tri leta zapora, Drago Kuraš pa na štiri mesece zapora pogojno za dobo treh let. Sodišče je pri odmeri kazni Romanu Irglu in Miru Uršiču upoštevalo, da sta vlomila v zelo kratkem času v veliko avtomobilov in da sta bila v kazenskem postopku že kot mladoletnika. Bivanje v vzgojno poplajševalnem domu za njiju ni bilo učinkovito. Miro Uršič pa se je celo zapletel v nova kazniva dejanja še v preskusni dobi po pogojni sodbi občinskega sodišča v Škofji Loki. Kot olajševalno okoliščino pa je sodišče upoštevalo njuno mladost ter pripravljenost povrniti škodo. Pri izreku kazni Dragu Kurašu pa je sodišče kot olajševalno okoliščino upoštevalo, da je še mlad, da je redno zaposlen in da je pripravljen povrniti škodo. Zaradi številnih olajševalnih okoliščin mu je kazen odložila. L. M.

Planica 72

Večjih nesreč in izgredov ni bilo

Prireditve, kakršna je planiška, navadno povzročajo si-ve lase organom javne varnosti in rediteljem, ki skrbijo za nemoten potek dogodkov. No, letošnje svetovno prvenstvo v smučarskih poletih je presenetljivo minilo brez kakršnihkoli večjih nesreč, zapletov in zastojev. Gledalci zaslužijo vso pohvalo, ne gre pa pozabiti tudi vzorno organiziranih nadzornih služb, katerih člani so odlično opravili svojo nalogo.

Prometni inšpektor pri UJV Kranj M. Derling nam je povedal, da so v treh dneh tekmovanj na parkirnih prostorih pod Poncami naštel skupno 12 tisoč 700 osebnih vozil in 1258 avtobusov. Skoke si je ogledalo približno 119 tisoč ljudi. Kot smo zvedeli, do težjih nesreč ni prišlo, medtem ko so krajše zastoje na cesti prometniki zlahka razreševali. Tudi otrok

se je tokrat izgubilo manj kakor pred tremi leti — in še te so kmalu izročili zaskrbljenim staršem.

Inšpektor milice Vinko Črnič pravi, da njihova ekipa ni dobila nobene prijave tatvin. Izgrednikov je bilo malo; v treh dneh so pripravili le kak

ducat razgrajacev. Splošna slika je torej več kot zadovoljiva, končni vtis o obnašanju voznikov in gostov na sploh pa boljši kakor med katerikoli podobnim športnim dogodkom v preteklih dveh desetletjih.

I. G.

Požari

V petek, 24. marca, popoldne je začela goreti stanovanjska hiša Naceta Eržena iz Stare vasi pri Zireh. V njej stanuje 83-letna Franciška Dolenc. Ogenj je uničil ostreže in delno tudi lesene stropne. Škode je za okoli 9000 din.

V petek, 24. marca, popoldne je začela goreti suha trava nad bolnico na Jesenicah. Ogenj se je nato razširil še v gozd, tako da je pogore

lo okoli 2 ha borovih in smrekovih sadik. Škode je za okoli 40.000 din. Ogenj je menda zanetil otrok.

V petek, 24. marca, nekaj pred enajsto uro ponoči je začela goreti drvarnica Fanlike Pak iz Podreče št. 17. Pogorelo je seno, drva, umetno gnojilo ter 20 zajcev. Ogenj je poškodoval tudi rolete na bližnji stanovanjski hiši, tako da je škoda za 20.000 din.

Sporočamo žalostno vest, da je v 55. letu starosti tragično preminil naš dragi mož, oče, stari oče, brat, stric in svak

Miha Kozelj

invalidski upokojenec

Pogreb dragega pokojnika bo v četrtek, 30. marca, ob 15. uri iz hiše žalosti Milje 7 na pokopališče v Senčur.

Zalujoči: žena Slavka, sin Jože, hčerki Marija in Slavka z družinama ter drugo sorodstvo

Milje, 28. marca 1972

Sporočamo žalostno vest, da nas je zapustil naš dragi oče, stric, stari oče

Jernej Mali

zidar v pokoju

Pogreb dragega pokojnika bo v četrtek, 30. marca, ob 15. uri izpred hiše žalosti Golnik 27 na pokopališče v Križe.

Zalujoči domači

Golnik, 27. marca 1972

Sporočamo žalostno vest, da nas je nenadoma zapustil

Stanislav Kalan

Pogreb dragega pokojnika bo v sredo, 29. marca, ob 16. uri izpred hiše žalosti na pokopališče v Bitnje.

Zalujoči: žena Milka, sin Stanko, hčerka Milka, brat Franc, sestra Marija in drugo sorodstvo

Srednje Bitnje, 27. marca 1972

Tekači v Celovcu

Medtem ko je ena skupina atletov sodelovala na sobotnem mitingu na Reki, pa je v nedeljo druga skupina sodelovala na tradicionalnem mednarodnem krosu »Europa Parklauf«, na katerem je

Sava : Duplje
16 : 16

V prijateljski rokometni tekmi sta ekipi Save in Dupelj na igrišču v Stražišču igrali neodločeno 16:16.

J. K.

D. Z.

Za začetek - Reka

Prvo tekmovanje v letošnji sezoni je bilo v soboto na Reki, kjer so se na mitingu »RIJEKA 72« pomerili atleti in atletinje iz vse Jugoslavije kot gostje pa so nastopili tu-

di atleti iz ZRN, ki se na Reki pripravljajo za letošnjo atletsko sezono.

Tekmovanja se je udeležila tudi ekipa AK Triglava, ki je glede na to, da je bilo to za njih prvo letošnje tekmovanje, dosegla solidne rezultate. Tekmovanje je pokazalo, da so atleti in atletinje Triglava zelo dobro pripravljeni za prihajajočo atletsko sezono.

REZULTATI: 100 m: 4. Milek 11,0, 6. Ravnikar 11,2, 7. Udovč 11,3; 1000 m: Vignuti 2:34,2; 400 m ovire: Bitenc 59,6; višina: 4. Prezelj Dušan 2,00, 8. Marko Prezelj 195, 10. Darko Prezelj 185; kopje: Kurnikova 33,54.

D. Z.

Kros v Dupljah

Atletika sekcija TVD Partizana iz Dupelj je organizirala spomladanski društveni kros. Pri pionirskih je zmaga la Mihaela Saje, pri mlajših pionirjih Jelar, pri starejših pionirjih Igor Kokalj in pri mladincih Vinko Kokalj.

J. Kuhar

Ljubljanska banka

Občinsko tekmovanje v gimnastiki

Osnovna šola Stane Žagar v Lipnici bo v četrtek pripravila občinsko tekmovanje učencev osnovnih šol v gimnastiki. Tekmovanje bodo pripravili v spomin smrti

Staneta Žagarja. Pomerili se bodo učenci osnovnih šol iz Radovišice, Lesc, z Bleda, iz Gorij, Bohinjske Bistrice in Lipnice. Pokrovitelj tekmovanja, ki se bo začelo ob 14.

uri, je tovarna Plamen iz Kroke. Najboljša ekipa bo prejela prehodni kip telovadca — izdelek UKO. Prvo občinsko tekmovanje so v Lipnici pripravili lani. A. Z.

123 telesnih invalidov iz Slovenije se je v nedeljo zbralo v domu JLA v Kranju, kjer je po družni medobčinskega društva telesnih invalidov Kranj pripravila akademijo v počastitev mednarodnega dneva invalidov. Podelili so tudi priznanja in nagrade posameznikom in ekipam, ki so tekmovali v šahu, streljanju, kegljanju in plavanju. — Foto: M. Živalovič

OŠ Lucijan Seljak - občinski prvak

V zadnjem kolu občinskega prvenstva v košarki za pionirje je prvo mesto osvojila ekipa osnovne šole Lucijan Seljak I. Osvojila je vse možne točke in se tako uvrstila v nadaljnje tekmovanje za pionirski košarkarski festival 1972.

Rezultati na osnovni šoli Stane Žagar v Kranju: Stane Žagar : Lucijan Seljak I 11:24, Lucijan Seljak II : Da-

vorin Jenko 15:4, Stane Žagar : Davorin Jenko 15:2, Lucijan Seljak I : Stanko Mlakar 27:12, Lucijan Seljak I : Lucijan Seljak II 31:12, Stane Žagar : Stanko Mlakar 16:17.

LESTVICA:

L. Seljak I.	4	4	0	125:	46	8
S. Mlakar	4	3	1	80:	86	6
L. Seljak II	4	2	2	57:	66	4
S. Žagar	4	1	3	53:	59	2
D. Jenko	4	0	4	44:	104	0

Pred dnevi pa je bilo predzadnje kolo občinskega prvenstva v košarki za pionirске ekipe osnovnih šol.

Rezultati: Stane Žagar : Lucijan Seljak II 37:14, France Prešeren : Simon Jenko I 20:11, Stane Žagar : Matija Valjavec 23:15, Lucijan Seljak II : Davorin Jenko 18:30, Lucijan Seljak I : France Prešeren 24:13.

Rezultati: Stanko Mlakar I : Stanko Mlakar II 29:20, Stanko Mlakar I : Simon Jenko II 30:19, Stanko Mlakar II : Simon Jenko II 26:14.

LESTVICA:

L. Seljak I.	7	7	0	297:	97	14
S. Žagar	7	7	0	176:	85	14
F. Prešeren	8	6	2	145:	120	12
S. Jenko I	7	5	2	141:	113	10
D. Jenko	7	3	4	117:	142	6
S. Mlakar I	8	3	5	150:	204	6
M. Valjavec	7	2	5	170:	165	4
S. Mlakar II	8	2	6	128:	199	4
L. Seljak II	8	2	6	136:	217	4
S. Jenko II	8	0	8	82:	249	0

Do konca prvenstva je ostalo samo še eno kolo, ki pa bo najbolj zanimivo. Med seboj se bosta srečali ekipi Staneta Žagarja ter Lucijana Seljaka I, ki še nista bili poraženi. Prihodnje kolo bo 1. aprila na osnovni šoli Stane Žagar ter na osnovni šoli Matija Valjavca v Predvdvoru. M. C.

Gorenjska nogometna liga

V nedeljo začetek spomladanskega dela

Gorenjski nogometaši bodo štartali za spomladanske točke v nedeljo, 2. aprila. Ekipa se za drugi del prvenstva po izjavi trenerjev solidno pripravile. Pred prvim spomladanskim kolom so lestvice naslednje:

CLANI:

Senčur	12	9	2	1	44:13	20
Kranj	12	8	3	1	36: 8	19
Tržič	12	7	3	2	52:17	17
Ranch boys	12	7	3	2	39:15	17
Naklo	12	7	0	5	36:17	14
Kropa	12	6	2	4	27:29	14
Alpes	12	6	1	5	29:23	13
Lesc	12	5	2	5	30:31	12
Predvdvor	12	4	2	6	21:27	10
Trboje	12	3	3	6	27:23	9
Predoslje	12	4	1	7	28:36	9
Podbrezje	12	1	0	11	10:90	2
Bohinj	12	0	0	12	13:63	0

MLADINCI:

Triglav	10	6	3	1	25: 7	15
Jesenice	10	7	1	2	26:10	15
Senčur	10	5	3	2	29:12	13
Kranj	10	4	5	1	22: 8	13
Tržič	10	1	0	9	3:31	2
Trboje	10	1	0	9	6:43	2

PIONIRJI — A SKUPINA:

Senčur	5	4	1	0	20: 2	9
Predoslje	5	3	1	1	19: 5	7
LTH A	5	3	0	2	7:11	6
Triglav	5	2	1	2	8: 6	5
Predvdvor	5	1	0	4	2:23	2
Alpes	5	0	1	4	2:11	1

izven konkurence

Kranj B	7	1	1	5	9:26	3
LTH B	7	0	1	6	2:35	1

B SKUPINA:

Lesc	5	3	1	1	13: 5	7
Kranj A	5	3	1	1	12: 6	7
Jesenice	5	2	1	2	13: 8	5
Tržič	5	2	1	2	10:20	5
Bohinj	5	2	0	3	8: 7	4
Naklo	5	2	0	3	8:18	2

P. Novak

1+3

Prvo pomladno nedeljo je bil svetovni praznik telesnih invalidov. Na Gorenjskem so se ga spomnili s številnimi prireditvami, srečanji in tekmovanji. Z njimi so opozorili na prizadevanja za uveljavitev telesnih invalidov v družbi in na spoštovanje njihovih pravic. »Kaj bi morali najprej narediti?« je vprašanje, na katerega so odgovorili trije aktivni člani društva telesnih invalidov Gorenjske.

Sandi Bartolj, predsednik podružnice telesnih invalidov v Škofji Loki: »Podružnica telesnih invalidov je v Škofji Loki začela šele pred kratkim. Nima še veliko članov, zato se bomo povezali s socialno službo občine in podjetij ter s sindikatom. Člani izvršnega odbora bomo obiskali delovne organizacije in se pozanimali, na kakšnih delovnih mestih delajo invalidi in kakšni so njihovi zaslužki.

so v bolniškem staležu in so prikrajšani že pri osebnih dohodkih. Često težko odštejejo denar za zdravlila. Večjo skrb in pozornost bi morali posvetiti tudi duševno prizadetim, ki v mnogih primerih živijo v neprijetnem okolju, neurejeni in zapuščeni.

Janko Damjanovič, član podružnice telesnih invalidov v Kranju: »Več se bomo morali zavzemati za pravice delovnih invalidov v delovnih organizacijah. Dogaja se in to zelo pogosto, da invalida, ki se je ponesrečil ali zbolel na delovnem mestu, prestavijo na slabše plačano in dostikrat nič lažje delovno mesto. Važno vprašanje, o katerem bi bilo treba razpravljati, je vprašanje stanovanj za invalide. V delovni organizaciji ga težko dobijo, kupiti pa ga zaradi nizkih dohodkov največkrat ne morejo.«

L. Bogataj

Obiskali bomo tudi nepokretne člane društva in jim kolikor bo v naši moči pomagali.«

Konrad Pavli, član podružnice telesnih invalidov v Kranju: »Mislim, da bi morali odpraviti prispevek za zdravlila in ortopedske pripomočke za invalide ali pa jih vsaj močno znižati. Mnogi telesni invalidi so zelo slabega zdravja. Veliko časa

6-članska ekipa GRS pred odhodom v Aden. — Foto: J. Piškur

Nesreča DC-9 razjasnjena

Ekipi tržiških gorskih reševalcev je končno uspelo priti do razbitin in trupel

Cela vrsta nasprotujočih si vesti iz Adena, ki so pričale, da tamkajšnjim oblastem ni uspelo najti ostankov ponesrečenega jugoslovanskega letala DC-9 ter trupel potnikov, je podjetje Inex Adria Avio-promet in upravo Intereksporta prisilila k samostojnemu ukrepanju. Ustanovi sta minulo soboto popoldan poslali v Aden šestčlansko ekipo gorskih reševalcev, ki jo vodi Tržičan Anton Kralj. Odprava je vzela s seboj okrog 300 kilogramov specialne opreme, saj so pobočja

gore Šamzan, kjer leže deli jeklene ptice, izredno težko dostopna, vročina pa podnevi doseže tudi 50° Celzija.

Že v ponedeljek je iz Adena prišla novica, da so člani ekspedicije, strokovnjaki sodno-medicinskega inštituta iz Ljubljane ter predstavniki jemenskih preiskovalnih organov našli razbitine in trupla. Razbitine ležijo pod sedlom vzpetine, na površini, veliki približno 12 kvadratnih kilometrov. Letalo se je očitno približevalo cilju s severne strani, se naglo spuščalo in

zadelo hrib komaj poldrugi meter pod vrhom. Pilot ni bil kriv za nezgodo. Domnevajo, da so ji botrovali izredno slabe vremenske razmere.

Reševalci zdaj čakajo na prihod jugoslovanskega konzula iz Somalije, ki vzdržuje diplomatske stike z jemensko vlado. V njegovi navzočnosti bodo opravili uradno posamično identifikacijo trupel petih Jugoslovancev, članov posadke. Danes naj bi naša delegacija že prispela domov.

-jp

Na Gorenjskem že polovica prebivalstva cepljena

V skladu z odredbo republiškega sekretarja za zdravstvo in socialno varstvo o obveznem cepljenju prebivalstva na področju Slovenije proti črnim kozam, se je v ponedeljek tudi na Gorenjskem zdravstveno osebje vključilo v akcijo za zaščito prebivalstva pred t. i. nalezljivo boleznijo. Po vnaprej izdelanem načrtu so najprej začeli cepiti aktivno prebivalstvo, pred tem pa je bilo seveda cepljeno že vse najbolj ogroženo prebivalstvo (delavci milice, cariniki, zdravstveno osebje, osebje zaposleno v prometu itd.).

Manj izpostavljeni neaktivno prebivalstvo kot so upoko-jenci, gospodinjice in šolski otroci pa bodo cepljeni, kot je povedal direktor zdravstvenega doma Kranj, dr. Drago Petrič, tja do petka v tem tednu. Predšolskih otrok za sedaj ne bodo cepili, šolski otroci pa bodo cepljeni v šolah. Medtem ko so cepljenja aktivnega prebivalstva v času, ko to poročamo (torek zvečer), večinoma že zaključena, pa bo pravočasno z lepaki objavljeno mesto in čas cepljenja za ostalo prebivalstvo.

Pri cepljenju se upoštevajo vse kontraindikacije — posebna zdravstvena stanja, ki

ne dovoljujejo cepljenja. (Natančneje so opisane že v sami odredbi, ki jo prav tako objavljamo). O tem pa seveda odloča samo zdravnik, ki cepi. Cepljenje proti črnim kozam je uspešno, če se četrti do šesti dan po cepljenju na cepljenem mestu pojavi rdečina in mehurček, ki se normalno zagnoji in kasneje osuši. Cepljenje lahko spremlja tudi nekaj neprijetnih pojavov kot so temperatura, bolečine v roki in otekle bezgavke. Če se pa pojavi samo majhna rdečina brez mehurčka, cepljenje ni bilo uspešno in ga je treba ponoviti. Prebivalci, ki zaradi kontraindikacij ali zaradi drugih opravičljivih vzrokov ne bodo cepljeni, med njimi so tudi otroci od tretjega do osemnajstega leta starosti, ki še nikoli niso bili cepljeni proti kozam, nimajo nobenega vzroka za zaskrbljenost. Zdravstvo razpolaga namreč tudi z zaščitnimi sredstvi, ki jih uporabijo le takrat, če je treba zaščititi osebe, ki so prišle v stik z obolenimi za to boleznijo. Dr. Alma Vadrjalova, vodja epidemiološkega oddelka pri Zavodu za zdravstveno varstvo v Kranju tudi meni, da ni nobenega vzroka za pretirano zaskrbljenost. Vse

prebivalstvo bo cepljeno v treh do štirih dneh, cepljeni pa bodo tudi vsi, ki prihajajo v Slovenijo iz drugih republik, pa nimajo s seboj potrdila o cepljenju. Zato naj podjetja, ki zaposlujejo sezonsko delovno silo iz Srbije in Kosmeta, le-te ne zavračajo, pač pa naj delavce napote na cepljenje, Zavodu za zdravstveno varstvo v Kranju pa naj sporoče delavčev ime in priimek. Zavod za zdravstveno varstvo ima nadzor nad vsemi osebami, ki so prišle iz ogroženega ali okuženega področja v Srbiji in na Kosmetu. Čas nadzora je 16 dni, od dneva, ko je oseba zapustila to področje. Ta čas je najdaljši znani čas inkubacije, to je od okužbe do izbruha bolezni. Pri tem nadzoru Zavod sodeluje z upravo javne varnosti.

Naj še enkrat poudarimo, da je vse prebivalstvo razporejeno po času in kraju cepljenja. Na Zavodu za zdravstveno varstvo v Kranju naj se za cepljenje obračajo le tuji državljani, ki potujejo, ali pa naši državljani, ki zaradi nujne poti v tujino potrebujejo mednarodno potrdilo o cepljenju. Rumenih izkaznic ni dovolj. L. M.